

ନନ୍ଦ ମାସ

ଏପ୍ରିଲ ୧୯୮୭

Parigraha



“ହୁ...ହୁ...ହୁ... ଏମାନେ କି ମୋ ରୁସନା ପିଛୁ ପାରୁନେକ”



କେତେ ନାଉଁଜି ପଡ଼େ!

ରୁସନା

ଜୀବନର ସମସ୍ତଙ୍କ ବିକଳ ଦେହପ୍ରାଣ
ସମସ୍ତ ଦିନ ଭରସାରେ ରଖିବ



ଆମ୍ଭ ଫେରିଯାଏ ବାରବାର...
 ଦେଖୁ ମୋକ ସ୍ୱପନ ରିନ୍ ର !



ଆମ୍ଭ ଫେରିଯାଏ ବାରବାର... ଦେଖୁ ମୋକ ସ୍ୱପନ ରିନ୍ ର !



ସ୍ୱପନ ରିନ୍ ର ଶୁଭ୍ରତାର ମୋକ ଅନେକ ଦେଶୀ
 ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ଡିଟର୍ଜେଣ୍ଟ ଡେକଲେଟ କିମ୍ବା ବାର୍ ଦୁନିଆରେ ଅଧିକ ଶୁଭ୍ର !

ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନ ଲିଭରଲ୍ସ ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନ



ଜହ୍ନ ମାୟା

ଏପ୍ରିଲ ୧୯୮୭



ବିଷୟ-ସୂଚୀ

ସପାଦକୀୟ	... ୭	କାଳିଦାସ	... ୩୫
ଜହ୍ନମାୟା ସମ୍ବାଦ-ବିଚିତ୍ରା	... ୯	ଅଭୂତ ଭୂତର	... ୩୯
ଅନୁସୂୟା	... ୧୦	ଶିବ ପୁରାଣ	... ୪୩
ପ୍ରକୃତ ରୂପ	... ୧୧	ଶରୀର ମୂଳ	... ୪୯
ସୁନା ଓ ସୁଖ	... ୧୫	ବାମନର କରମତ	... ୫୧
ଧୂସର ଦୂର୍ଗ	... ୧୯	ଗୁଣକ୍ୟ କଥା	... ୫୮
ନାଶ କଳ୍ୟା	... ୨୭	ପଶୁ-ପକ୍ଷୀ	... ୬୩
ଅବୁଝା ରହସ୍ୟ	... ୩୪	ପଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରକାଶନା...	୨୫



ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ୨-୫୦

ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ୩୦-୦୦

ମୁକାବିଲା

ସ୍ୱପ୍ନ
ବାଲିବଲ

ହୁଁ କରୁଥାବେ!

ବିଜନ ଜେନା ପୁସ୍ତକ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷିତ୍ର ଉପକ୍ରମ...



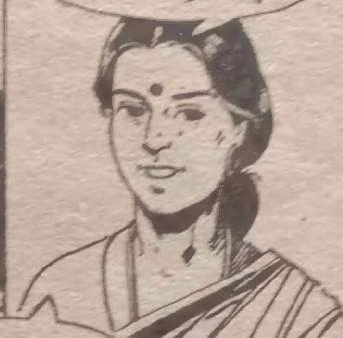
“Singer?”



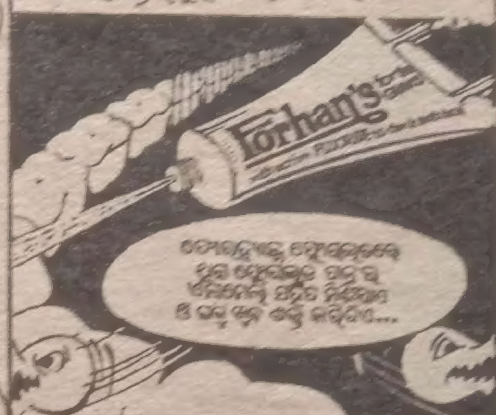
ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନାହିଁ କିପରି ଏହି ସବୁ କିଛି ହେଉଛି...
କିନ୍ତୁ ଏହା ଆମର ଭବିଷ୍ୟତ ନୁହେଁ...



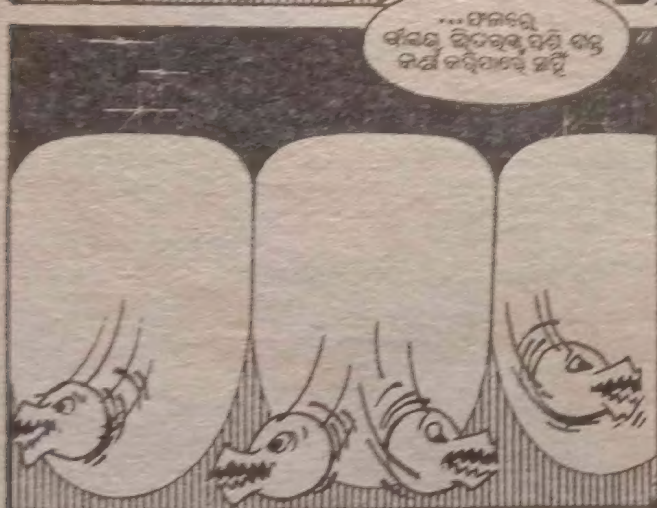
ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ



...ଆଜି ମୋର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଯେଉଁ ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଛି ସେହିପରି
ଦିଅନ୍ତୁ ଯେଉଁ ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଛି ସେହିପରି...



... ଫଳରେ
ବିଭିନ୍ନ ଉପକରଣ ପ୍ରତି ବ୍ୟବ
ହାର କରି ପାରିବେ ।

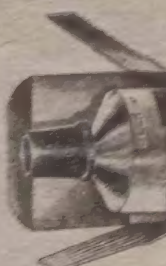


ଭଲ ଖାଉ ସାବଧାନ,
ଚାଟୁ ଘରୁ

ସ୍ୱପ୍ନ
ବ୍ୟାପ୍ତିତ୍ୱ



ଆଉ ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଫ୍ଲୋରାଇଡ
ମଧ୍ୟ ଆପଣଙ୍କୁ ଦିଏ ସେହି ବିଷୟାତ
ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ର ଯନ୍ତ୍ର !



FOR THE GLIMS

FOR THE GUMS
Forhan's

with active FLUORIDE to check tooth decay

ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଫ୍ଲୋରାଇଡ -ମାଡ଼ିକ୍ସ ଫ୍ଲୁଟିଚ କରେ, ସାନ୍ତୁକଣା ଗ୍ରେସ କରେ

404-GM-183 OR

66



ଅପଣ ବ'ଣ
ସତରେ ଅପଣଙ୍କ
ଠହାକୁ ଲବ
ପାଆନ୍ତି ?
କାହିଁ କଥା
ଅଥା । ଏହି
ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର

ଉପରେହିଁ ନିର୍ଭର କରୁଛି
ଅପଣ କୋଉ ପ୍ରେସର କୁକର
କାଙ୍ଗ ପାଇଁ ଅଛି ଯେତେ । ଧରନ୍ତୁ
ଅପଣ କାହୁଁ ଅଳ୍ପ ଟିକିଏ ଲବ ପାଆନ୍ତି ।
କେତେକେ ଯେ କୌଣସି ସାଧାରଣ ପ୍ରେସର
କୁକର ଯେତେକ ଟି ଚାଲିଯିବ । ଅଳ୍ପ ଟିକିଏ
କେଣା କଲ ପାଆନ୍ତି ? ଅଳ୍ପ ଟିକେ ଲବ, ଅଳ୍ପ
ଟିକେ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ କୁକର ଚିଣିଯେତେ ନିଶ୍ଚୟ ।
କିନ୍ତୁ ଯେ ଯଦି ଅପଣଙ୍କ ପ୍ରାଣରୁ ଟି କେଣା
ପ୍ରିୟ ହୋଇ ପାଆନ୍ତି, ତାହେଲେ ସବୁଠାରୁ

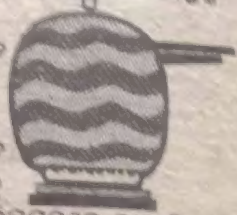
ନିରାପଦ ପ୍ରେସର କୁକର ହିଁ କାଙ୍ଗପାଇଁ ଅଛି
ପିତୃଭାଷି ପିତୃ ଗୋଟିଏ ନୁହଁ ପ୍ରେସ୍‌କୋକ ।

ନୁଆ ପ୍ରେସ୍‌କୋକ
ସବୁଠାରୁ
ନିରାପଦ
କାହିଁକି ?



କାରଣ କେତେକ ନୁଆ ପ୍ରେସ୍‌କୋକ ହିଁ ଅଛି
ଅନଳା ବ୍ୟାପକେଟ ଗିଲିଟ
ସିଷ୍ଟମ (କି ଅର. ଏସ) ।
ଏହି କି. ଅର. ଏସ.
କୁକର କାଙ୍ଗୁଣୀ ସହ
ସୁବିଧା ସମ୍ପନ୍ନ ଏକ
ନିରାପଦା ବ୍ୟବସ୍ଥା,
ଯାହା ଫଳରେ
ପ୍ରେସ୍‌କୋକ ୧୦୦% ନିରାପଦ ।
କି. ଅର. ଏସ କିପରି କାମ କରେ ।
ଯଦି କୌଣସି କାରଣରୁ ଷ୍ଟେଟ୍ ରେଣ୍ଡ ରୁହେ

ହୋଇଯାଏ, ତାହେଲେ କୁକର ଭିତରେ
ଅନ୍ୟାୟିତ କାଣ୍ଡ ଘୁଞ୍ଚି ଚାଲିଯାଏ । ଅଳ୍ପ ପରି
ଅପଣଙ୍କ ସେମିତି ପୁର ନକରି ହୋଇଥାଏ
ତାହେଲେ କୁକର ଭିତରେ ଶିଳା ବାଜିବ
ପକ୍ଷରେ ଏହା
ବିପଦନକ ସୂଚାନ୍ତି
ହୋଇପାରେ ।
ନୁଆ ପ୍ରେସ୍‌କୋକରେ
କିନ୍ତୁ, ଏହି ଉପାଦାନ
କାଣ୍ଡ ବ୍ୟାପକେଟକୁ
ଠେଲି କଲୁଆଡ଼କୁ ନିରାପଦରେ ବାହାରି
ଯାଏ । ଗୋଟିଏ ଉପକରେ ବ୍ୟାପକେଟକୁ
ଭିତରକୁ ଠେଲି ଦିଅନ୍ତୁ ଏବଂ ଅପଣଙ୍କ କୁକର
ପୁଣି ଥରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।
ନୁଆ ପ୍ରେସ୍‌କୋକରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଅଘଟଣ
ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେନା । ଯେଉଁସି ପାଇଁ ଏହା ଟି
କୋରରେ ସବୁଠାରୁ ନିରାପଦ ପ୍ରେସର କୁକର
ଅପଣଙ୍କ ସବୁଠାରୁ ପ୍ରିୟକରଣ ପାଇଁ ।



ଯଦି ଆପଣ ସତରେ ଆପଣଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି
ତାହେଲେ ପ୍ରେସ୍‌କୋକ ଆଣିଦେବାକୁ ମନା କରୁନା କେମିତି ?



ପ୍ରେସ୍‌କୋକ



ଉପାଦାନ

ନନ୍ଦ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚନ୍ଦ୍ରମାଣୀ'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ୍ଡି

ଏ ସଂସାରରେ ରହିଛି “ସୁନା ଓ ସୁଖ” ନାମକ ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ । ଏହାର ଚାତୁର୍ଯ୍ୟ ଆମେ ଅନୁଭବ କରିବା ଲେଡ଼ା । ଗଳ୍ପର ନାୟକ ସୁଖ ନ ଗୁଞ୍ଜି ସୁନା ଗୁଞ୍ଜିଲା; ସେତକି ନୁହେଁ, ଅନ୍ୟମାନେ କାଲେ ଦୁଇ ପଇସା ପାଇଯିବେ, ସେଥିପାଇଁ ସେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ ବି ହରାଇଲା !

ଅମରକାଣୀ

ସତ୍ୟ ତପୋ ଜ୍ଞାନ ମହତ୍ତ୍ୱତା ତ ବହୁତ ପ୍ରଶାମ୍ୟ ତ ସୁଖୀଲତା ତ ॥
ଏତାନି ଯୋ ଧାରୟତେ ସ ବିଦ୍ଵାନ୍ ନ କେବଳଂ ଯଃ ପଠତେ
ସ ବିଦ୍ଵାନ୍ ।

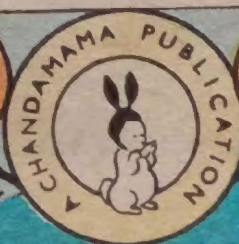
[ସତ୍ୟ ସାଧନା, ଜ୍ଞାନ, ଅହଂସା, ନମ୍ରତା ଓ ଭଦ୍ର ବ୍ୟବହାର ଭଳି ଗୁଣର ଅଧିକାରୀ ବିଦ୍ଵାନ୍, ଖାଲି ପାଠ ପଢ଼ିଥିବା ଲୋକ ବିଦ୍ଵାନ୍ ନୁହେଁ ।

ବର୍ଷ : ୧୯

ଏପ୍ରିଲ୍ ୧୯୮୭

ଅଙ୍କ : ୧୦

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୫୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୩୦-୦୦



“ସ୍ବାକୁ ବନେଇବା ପିଲାଙ୍କ ଖେଳ ବଗୁରି କାରିଲେ ଲୀଗେନା ବେଳ” ଫେଭି ଫେବି



ଅଲେକା କିନିଷ, କରୁରି ଆଣ
 ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ଜାତ ଲଜା ପମାଣ ।
 ଫେଭିକଲ ଲଗାଅ, କଟା ବସ୍ତୁ ସଜାଅ
 ଲଜା ପମାଣେ ରୂପ ଆକାରକୁ ଦିଅ ।
 କଣ୍ଢେଇ, ହାତୀ, ଘୋଡ଼ା, ହରିଣ, ଠେକୁଆ
 ଗଣ୍ଡା, ମୟୂର, ବଣି, ଶୁଆ, ଶାରି, ଚିତ୍ତା ।
 ଅଲେକା କିନିଷ, କଳା ଚିତ୍ର-ପଟା
 କାଟ ହେଉଛି କାଗଜ ଅବା କାଠ-ପଟା ।
 ସବୁ ଚିଛି ଲୁଗା ପାରିବ
 ସବୁ ଚିଛି ବନେଇ ହେବ ।
 ଦାଗ ଲଗେନି, ଅକିଆ ହୁଏନି
 ସଫାସୁତୁର କାମ ବୋଉ ବି ଚିହ୍ନେନି ।
 ତମ କାମ ଦେଖି, ସରିଏଁ କହନ୍ତି ବାହାବା
 ତମେ କିନ୍ତୁ କୁହ ଫେଭିକଲ ଏମ୍ ଆର୍ ବାହାବା !

ଜାପାନୀ ଫୁଲ ‘ଜାପାନ୍ନେମ’ ବେମିତି ବନେଇବ,
 ସେ ସମ୍ପର୍କୀୟ ମାଗଣା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପାଇବାକୁ ଏହି କୁପନଟି
 ଭରି ତାଙ୍କରେ ପଠାଅ କିମ୍ବା ଲେଖ : ‘ଫେଭି ଫେବି’,
 ପୋଷ୍ଟ ବାକ୍ସ ୧୧୦୮୪, ବମ୍ବେ ୪୦୦ ୦୭୦ ।

ଜାପାନୀ ଫୁଲ ‘ଜାପାନ୍ନେମ’ ବେମିତି ବନେଇବ,
 ସେ ସମ୍ପର୍କୀୟ ମାଗଣା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପାଇବାକୁ ଏହି କୁପନଟି
 ଭରି ତାଙ୍କରେ ପଠାଅ କିମ୍ବା ଲେଖ : ‘ଫେଭି ଫେବି’,
 ପୋଷ୍ଟ ବାକ୍ସ ୧୧୦୮୪, ବମ୍ବେ ୪୦୦ ୦୭୦ ।

ନାମ : _____
 ଠିକଣା : _____
 ସହର : _____
 ରାଜ୍ୟ : _____
 ଦଳ : _____
 ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କା ପ୍ରତି : _____
 ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କା ପ୍ରତି : _____

ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କା ପ୍ରତି ‘ଫେଭିକଲ’ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ୭ ୧/୨୫
 (Ch)


ଫେଭିକଲ ଏମ୍ ଆର୍
 ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଆବେଦନ



ଭଲମ ଗମ, ଭଲମ ଗମ, ଫେଭିକଲ ର ଉନ୍ନତ ପରିଣାମ ।
 ଓ ଏହି ଫେଭିକଲ ଦ୍ୱାରା, ଦୁର୍ଗତ ଶିଳ୍ପକଳା ଉଦ୍ଧାର ପାଇବ, ଯେଉଁଠି ଯେଉଁଠି ଯେଉଁଠି ଯେଉଁଠି

ଜହମ୍ନୁ ସମ୍ବାଦ-ବିଚିତ୍ରା



ଦୁରନ୍ତମ ନକ୍ଷତ୍ର ମଣ୍ଡଳ

ଆମେରିକାର ଆକାଶଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀମାନେ ପୃଥିବୀରୁ ପ୍ରାୟ ସାତେ ଚଉଦ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଆଲୋକବର୍ଷ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଗୋଟିଏ ନକ୍ଷତ୍ର ମଣ୍ଡଳର ସନ୍ଧାନ ପାଇଛନ୍ତି । ବାର୍ବଲେ ଡେବିଡ୍ୟାଲିୟର ଅଧ୍ୟାପକ ଦେବର କୋରବର୍ଡଙ୍କ ମତରେ ଏହାହିଁ ପୃଥିବୀରୁ ଦୁରନ୍ତମ ନକ୍ଷତ୍ର ମଣ୍ଡଳ ।

ଦୟାଶୀଳ ହାତୀ

ଆଉଁ ପ୍ରଦେଶର ଚତୋର ଜିଲ୍ଲାରେ କଣେ କୃଷକ ଶେତ ଉତରକୁ ମଇଁଷୀ ପଶି ଆସିଛି ବୁଦ୍ଧ ପାତ୍ରା ଉପରେ ଲଠି ପାତ୍ରାର ବସେଇ ଦେଇ, ସିଏ ହାତୀ । ଉପଯାୟ ହାତୀ ଲେକଟିରୁ ଶୁଣିଲେ ଉଠାଇ ନେଇ । କିନ୍ତୁ କବୁଡ଼ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ଲେକଟି “ହାତୀ ! ମୋତେ ଯମାକର !” ବୋଲି କହିବାରୁ ହାତୀ ଧୀରେ ଧୀରେ ତାକୁ ତଳେ ଠିଆ କରାଇଦେଇ ଚାଲିଗଲା ।



ସଙ୍ଗୀତ ବାଦନରେ ନୂତନ ରେକର୍ଡ

ଶ୍ରୀରାମ ମନ୍ଦର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ମୁରଲିଧରନ୍ ନାମକ ବେହେରା ବାଦକ ଏକାକିତ୍ରମେ ତହସ୍ ଘଣ୍ଟା ବେହେରା ବଜାଇ ରେକର୍ଡ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ସହ ମୁଦଙ୍ଗ ସଙ୍ଗତ କରିଥିଲେ ରାଜାହମନ୍ ।



ଜାଣନ୍ତୁ କି ?

୧. ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍ତରୀଣ ଶ୍ରୀରାମାୟ ମନ୍ଦରର ଜମିଜା କିଏ ?
୨. ୧୮୭୭-୭୭ ରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟରେ କେଉଁ ଦୁର୍ଘଟଣା ଦେଖା ଦେଇଥିଲା ?
୩. ଜାହାଜରେ ଏକାଥରକେ ତିନି ପଶୁକ୍ରମା କରିଥିବା ପ୍ରଥମ ରାଷ୍ଟ୍ର କେଉଁ ନାମକ କିଏ ?
୪. ଉତ୍ତରୀଣାଶ୍ରମ ସ୍ଥିତି କଥା ପ୍ରଥମେ ଚିତ୍ରରୂପେ କିଏ ଚିତ୍ରାଙ୍କିଥିଲେ ?
୫. ରାଜ୍ୟସ୍ଥାନ ଆଫ୍ରିକାର କେଉଁ ଜଳ-ପ୍ରପାତ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ ?

(୨୫ ପୃଷ୍ଠାରେ ଉତ୍ତର ଦେବନ୍ତୁ)

ଅନସୂୟା

ଗୋଟିଏ ପାଦତ୍ୟାଶିଳର ସ୍ତମ୍ଭରେ ବୁଡ଼ିଆ ବନାର ବାସ କରୁଥିଲେ ଋଷି ଅର୍ବି ଏବଂ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଅନସୂୟା । ଅନସୂୟା ଦେଖିବାକୁ ଏକେ ସୁନ୍ଦର ଥିଲେ ଯେ ପଶୁ-ପକ୍ଷୀମାନେ ବି ତାଙ୍କୁ ଅନବରତ ଚାହିଁ ରହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସେ ଅତୁଳନୀୟ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କେବଳ ଦୈବିକ ନଥିଲା, ଥିଲା ତାଙ୍କ କମଳ ଚରଣର ପରିଚୟ । ସେ ଥିଲେ ମାତୁ-ହୃଦୟା । ଚରଣର ବନ୍ଧର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସେ ନିଜର ଶିଶୁ ଭଳି ଦେଖୁଥିଲେ ।

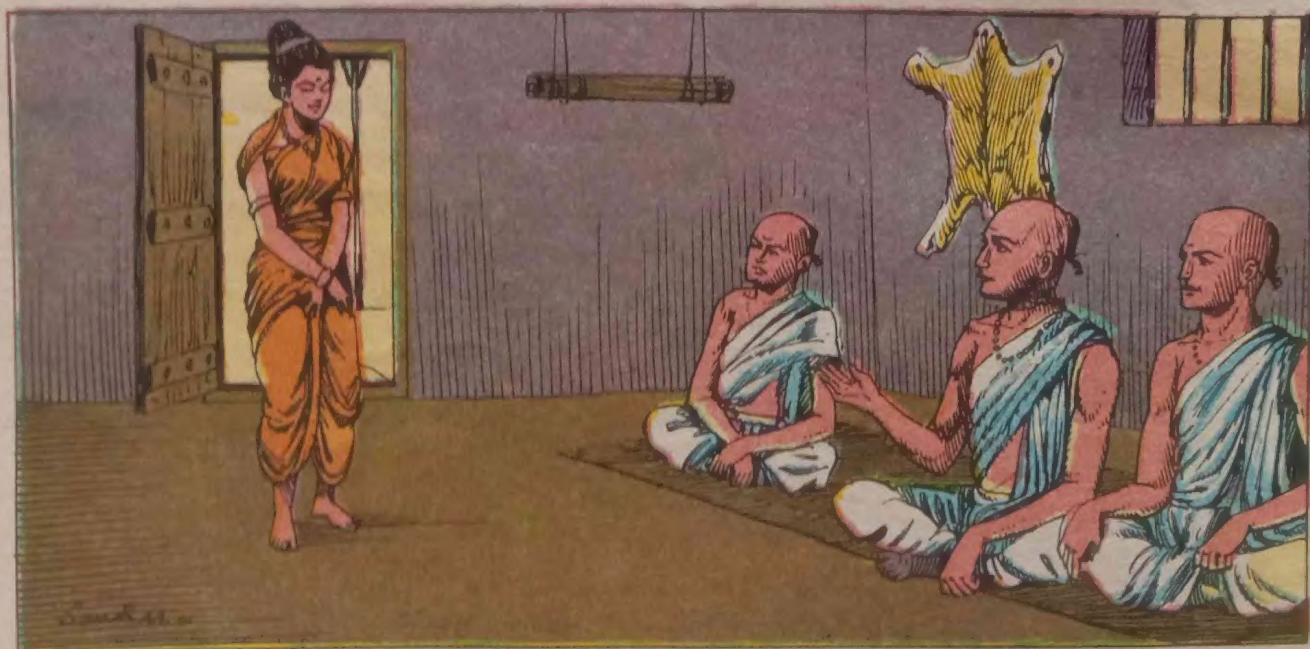
ଥରେ ବ୍ରହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ ଓ ମହେଶ୍ୱରଙ୍କୁ କେତେଜଣ ଋଷି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, “ଅନସୂୟା କ’ଣ ସତରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କେବଳ ଜନନୀର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖି ପାରନ୍ତି ?”

ତଳି ଦେବ ଜାଣିଥିଲେ, ସେ ପାରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଋଷିମାନଙ୍କ ସନ୍ତୋଷ ସକାଶେ କହିଲେ, “ଦେଖାଯାଉ ।” ତଳିହେଁ ସାଧାରଣ ଯୁବକ ଛଦ୍ମଦେଶରେ ଯାଇ ଅନସୂୟାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି କହିଲେ, “ଆମେ ଟିକିଏ ବଶାମ ରୁହୁଁ — କିନ୍ତୁ ତମ କୋଳରେ !”

ସେତେବେଳେ ଅତିଥିମାନଙ୍କ ପରିଚୟା ଥିଲା ପରମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ତା’ ବୋଲି ଜଣେ ଯୁବକ ତଳିଜଣ ଯୁବକଙ୍କୁ କଥର ନିଜ କୋଳରେ ଶୁଆଇବ ?

“ଆସ, ପିଲାଏଁ ଆସ !” କହିଲେ ଅନସୂୟା । ତତ୍ସମ୍ପାଦ ତଳି ଦେବ ତନୋଟି ଶିଶୁ ପାଲଟିଗଲେ । ଅନସୂୟା ସେମାନଙ୍କୁ କୋଳରେ ଧରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାନ କରାଇଲେ ।

ଅନସୂୟାଙ୍କର ଏ ଅଭୂତ ଶକ୍ତିରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ତଳି ଦେବ ତାଙ୍କୁ ବର ଯାଚିଲେ । ଅନସୂୟା ସେମାନଙ୍କୁ ସତରେ ନିଜର ସନ୍ତାନ ରୂପେ ପାଇବାକୁ ଚାହୁଁଲେ । ତେଣୁ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ବିଭୂତି ଦଣ୍ଡହେୟ ରୂପେ, ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ବିଭୂତି ସୋମ ରୂପେ ଏବଂ ଶିବଙ୍କ ବିଭୂତି ଦୁର୍ବାସା ରୂପେ ତାଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ନେଲେ ।





ପ୍ରକୃତ ରୂପ

ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା । ଚତୁରଙ୍ଗପୁରର ଚରୁଣ ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରଦେବ ଥରେ ଅଗୁନକ ଭବରେ ଯେଉଁ ରାଜାଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନ ଶୀକାର ହେଲେ । ସେ ପ୍ରାଣ ଧରି ବଣ ଭିତରକୁ ପଳାଇଗଲେ । ଶତ୍ରୁପକ୍ଷ ଅବଶ୍ୟ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ଦଖଲ କରିନେଲେ ।

ବଣ ଭିତରେ ତାକୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେଲେ ଜଣେ ଚରୁଣ ତପସ୍ବୀ । ତାଙ୍କ ନାମ ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦ । ରାଜା ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦଙ୍କ କୃତଜ୍ଞତାରେ ଆତ୍ମଗୋପନ କରି କିଛିଦିନ ରହିଲେ । ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦ ଥିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଚକ୍ଷଣ ବ୍ୟକ୍ତି । ସେ କେତେଜଣ କାଠୁରୀଆ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୋପନରେ ରାଜଭକ୍ତି ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କଲେ । ସେ ପ୍ରଜାମାନେ ନିମ୍ନ ଗୋଟିଏ ସୈନ୍ୟଦଳ ସଂଗଠନ କରି ହଠାତ୍ ଶତ୍ରୁ ରାଜାର ସୈନ୍ୟଦଳ ଉପରେ

ଚଢ଼ଉ କଲେ । ଶତ୍ରୁ ରାଜା ପ୍ରାଣ ହରାଇଲା । ରାଜ୍ୟର ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରଦେବ ନିଜରୁ ଫେରି ଆସି ପୁଣି ସିଂହାସନରେ ବସିଲେ ।

ନିଜ ସିଂହାସନ ପୁନରାଧିକାର କରିବା ପରେ ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରଦେବ ଅନ୍ୟ କିଛି କାମ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମେ ବଣ ଭିତରକୁ ଗଲେ । ସେ ସାଥରେ ନେଇଥିଲେ ସୁନ୍ଦର କର୍ପୁରମାଳ ଓ ନାନା ଉପଦେଶନ । ସେସବୁ ସେ ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରି ବିନୀତ ଭାବରେ କହିଲେ, “ମୋତେ ଯେ ମୋ ଜୀବନର ଦାରଣ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ବେଳେ ଆପଣ ଆଶ୍ରୟ ଦେଇ ମୋ ପ୍ରାଣରକ୍ଷା କଲେ, ସେତିକି ନୁହେଁ, ଅନେକ ସୁଚିନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ମୋ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ଧାର କରି ଆପଣ ମୋତେ ଦେଲେ । ଆପଣଙ୍କୁ ଯେତେ

“ମିଛ ମାୟାରେ ପଡ଼ି ହେଲା...”



ପ୍ରକାରେ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇଲେ ମଧ୍ୟ ଚାହା
ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ ।”

ରାଜାଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ତାଙ୍କ ସହିତ
ଶ୍ରୀଜାନନ ନଅରକୁ ଆସିଲେ । ରାଜା ନଅରରେ
ଶ୍ରୀଜାନନଙ୍କ ସକାଶେ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଅଟ୍ଟାଳିକା
ଛାଡ଼ିଦେଲେ । ମାସଟିଏ ରହିବା ପରେ
ଶ୍ରୀଜାନନ ଯେତେବେଳେ ବଣକୁ ଯିବାକୁ
ବାହାରିଲେ, ରାଜା ତାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଆପଣଙ୍କର
ଏଠାରେ କ’ଣ ଅସୁବିଧା ହେଉଛି ? ଆପଣଙ୍କୁ
ପରାମର୍ଶଦାତା ରୂପେ ପାଇ ମୁଁ ନିଜକୁ
ଭାଗ୍ୟବାନ ମନୁଛି । ଆପଣ ରହିଥାନ୍ତୁ ।”

ରାଜାଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ଏତାଇ ନପାରି
ଶ୍ରୀଜାନନ ରହିଗଲେ ।

ଶ୍ରୀଜାନନଙ୍କ ପ୍ରତି ରାଜାଙ୍କର ବିପୁଳ ଶ୍ରଦ୍ଧା
ଦେଖି ପାତ୍ର ମନ୍ଦୀ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ
ସମ୍ମାନ ଦେଖାଉଥାନ୍ତି ଓ ଭୟ କରୁଥାନ୍ତି ।
ରାଜା ଶ୍ରୀଜାନନଙ୍କ ପାଇଁ ରେଣୁମର ମୂଲ୍ୟବାନ
ଗୌରବ ବସ୍ତ୍ର ଓ ଘାସ ଡାର ଶତାଇ
ଦେଇଥାନ୍ତି । ଶ୍ରୀଜାନନଙ୍କ ଶତ୍ରୁମରେ ମୋଡ଼
ଲଗିଥାଏ ।

ଶ୍ରୀଜାନନଙ୍କୁ ଖଟୁଥାନ୍ତି ଦଳେ ଦାସଦାସୀ ।
ଶ୍ରୀଜାନନଙ୍କ ସେବାରେ ସାମାନ୍ୟ ଭୂତି
ହୋଇଗଲେ ରାଜା ବିରକ୍ତ ହେବେ ବୋଲି
ସମସ୍ତେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସତର୍କ ଭାବରେ କାମ
କରୁଥାନ୍ତି । ନୈଶାହାର ବେଳେ ରାଜା
ଶ୍ରୀଜାନନଙ୍କ ସହ ଖାଉଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ରାତ୍ନରେ
ରାଜା ନିରାପିନ୍ନ ଭୋଜନ କରୁଥାନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ
କୋଡ଼ିଏ ପ୍ରକାର ତରଳ ହେଉଥାଏ ।

ବର୍ଷ ପରେ ବର୍ଷ ବିତିଗଲା । ଶ୍ରୀଜାନନଙ୍କ
ଜନ୍ମ ଦିନରେ ରାଜା ପ୍ରତିଥର ତାଙ୍କୁ କିଛି
ବିଶେଷ ମୂଲ୍ୟବାନ ଜିନିଷ ଭେଟି ଦେଉଥାନ୍ତି ।
ଥରେ ଜନ୍ମଦିନର କେଇମାସ ଆଗରୁ ରାଜା
ପଚାରିଲେ, “ଏଥର ଆପଣଙ୍କ ଜନ୍ମଦିନରେ
ମୁଁ କ’ଣ ଉପହାର ଦେଲେ ଠିକ୍ ହେବ ?”

ଶ୍ରୀଜାନନ କହିଲେ, “ରାଜା ! ଆପଣଙ୍କର
ଓ ମୋର ନିବିଡ଼ ସମ୍ପର୍କ କଥା ଆଜି ସମସ୍ତେ
ଜାଣନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏହା କିଏ
କାହିଁକି ମନେ ରଖିବ ? ମୋର ଗୋଟିଏ
ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରାସାଦ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖିଲେ ଭଲ

ଦୁଃସନ୍ତା । ଚନ୍ଦ୍ରବିନୟ ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଦେଖିବେ
ଓ ମୋତେ ମନେ ପକାନ୍ତେ !”

ରାଜା ହାତ ତାଳି ଦେଇ କହିଲେ,
“ସାବାସ୍ ! ଭଲ ପ୍ରସ୍ତାବ । ପ୍ରାସାଦ ଆଗରେ
ଖୋଲା ଦ୍ଵାରର କେନ୍ଦ୍ର ଛଳରେ ଆପଣଙ୍କ
ମୁଣି ସ୍ଥାପନ ହେବ ।”

ରାଜା ଏହାପରେ ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ଡକାଇ ସବୁଠାରୁ
ଭଲ ପ୍ରସ୍ତର ଶିଳ୍ପୀ କିଏ ତାହା ପଚାରିଲେ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ପଡ଼ୋଶୀ ସାହ୍ୟରେ ଜଣେ
ପ୍ରସ୍ତର ଶିଳ୍ପୀ ଅଛନ୍ତି । ଲୋକେ ତାକୁ
ଆରୁଝି ବୋଲି କହନ୍ତି । ସେ ସବୁଠାରୁ ଭଲ
ପ୍ରସ୍ତର ଶିଳ୍ପୀ ।”

ଆରୁଝି କିନ୍ତୁ ନିଜ ଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ
ଯାଉ ନଥିଲେ । ତେଣୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦଙ୍କର ଗୋଟିଏ

ପୁଣ୍ୟାଦି ଅବଳ ଚନ୍ଦ୍ରବିନୟ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ
ଯୋଇ ଦିଅଲେ । ସେ ଶୁଣିମାତ୍ରେ କେତେ,
ଜନ୍ମଦିନର ଠିକ୍ ପୁରାଣ, ଆରୁଝି ପ୍ରତିମୁଖି
ପଠାଇ ଦେଲେ । ତାହା ଆକରଣ ଭାବେ
ଥାଏ । ତାକୁ ପ୍ରାସାଦ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଗଲା ।
ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦଙ୍କ ଜନ୍ମଦିନର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ରାଜା
ଆସି ସବୁ ପାଦମିତ୍ତ ଆଗରେ ମୁଣିର
ଆବରଣ ଖୋଲି ଦେଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଇଏ କ’ଣ ? ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦଙ୍କୁ ଶିଳ୍ପୀ
ଅତି ମାମୁଲି ପୋଷାକ ପିନ୍ଧାଇଛନ୍ତି; କଣ୍ଠରେ
ସାସ ହାର ବଦଳରେ ଛୁଆଁସ । ମୁହଁରେ
କେବଳ ନାହିଁ, ଅଳ୍ପ ବୈଷୟିକ ସ୍ଵରୂପ ।

“ଇଏ ଆମ ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦ ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ମୁଣି ଭଳି
ଦିଶୁନାହିଁ ।” ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ।



“ବାସୁବଳ, ଏ ଶିଳ୍ପୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୋଟିଏ ଦାସିଭାବୀ । ସେ ତତ୍ତ୍ୱମତ ଚିତ୍ର ଗ୍ରହଣେ ଅନୁସରଣ କରି ନାହାନ୍ତି ।” ସେନାପତି କହିଲେ ।

“ଶିଳ୍ପୀକୁ ତାଙ୍କ ବାଳ ଦେଖୁ ଦିଅନାହିଁ !” ରାଜା ମଲ୍ଲୀକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ।

ସମସ୍ତେ ନାନାଦି ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଦେଉଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ନିବାଳ ହୋଇ ରହୁଥିଲେ ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦ ନିଜେ । ହଠାତ୍ ସେ ବୁଲିପଡ଼ି ନିଜ ଆବାସ ଭିତରେ ପଶିଗଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ବାହାର ଆସିବା ବେଳକୁ ଦେଖାଗଲା, ତାଙ୍କର ସେ ଉଚ୍ଛ୍ୱଳ ପୋଷାକ ଆଉ ନାହିଁ, ଘାସ ହାର ବଦଳରେ ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି ରୁଦ୍ରାସ । ମୋତିଲଗା ଖଡ଼ଗ ବି ନାହିଁ ।

ସେ ମୃଦୁ ହସି ମଲ୍ଲୀକୁ ପଚାରିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ଶିଳ୍ପୀଙ୍କ ପୁର ନାମ କ’ଣ କହି ପାରିବେ ?”

“ହଁ, ଶ୍ରୀରାମ ବର୍ମା ।” ମଲ୍ଲୀ କହିଲେ ।

“ଠିକ୍ । ମୁଁ ସେଇଆ ଗ୍ରହଣକାରୀ । କିନ୍ତୁ ଏ ମୁଁ ଏକଦା ଶୂନ୍ୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିଲି । ମୁଁ ଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ୁଥିଲି; ସେ ଶିଳ୍ପବିଦ୍ୟା ଶିଖୁଥିଲି । ସେ ଲଜ୍ଜାକରି ମୋର ମୁଖକୁ ଏପରି ରୂପ ଦେଇଛି । ମୁଁ ମୋ ସନ୍ଧ୍ୟାସ ଜୀବନ କଥା ଭୁଲି ଏଠାରେ ରାଜକାୟ ଗୃହରେ ଜୀବନ-ଯାପନ କରି ଭୁଲ୍ କରୁଛି, ସେ ଏଇଆ ମୋତେ ଚେତାଇ ଦେବାକୁ ଚାହେଁ । ମୁଁ ଚାଲିଲି ।”

ଏହା କହି ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦ ରାଜାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲେ, “ରାଜା ! ମୋର ଦୁଇଟି ଅନୁରୋଧ, ଏ ମୁଖକୁ ପ୍ରାସାଦ ଭିତରେ କେଉଁଠି ଥୋଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଆଗରେ ରଖିବା ଲେଖା ନାହିଁ । ଦ୍ୱିତୀୟରେ ଶିଳ୍ପୀର ଯେତକି ପ୍ରାପ୍ୟ, ତାହାଠାରୁ କିଛି ଅଧିକ ତାକୁ ଦେବେ । ତା’ର ଘର ସ୍ୱସାର ଅଛି ।”

ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦ ଏହାପରେ ବଣ ଭିତରେ ଥିବା

ନିଜ ବୁଡ଼ିଆକୁ ଚାଲିଗଲେ ।





ସୁନା ଓ ସୁଖ

ପ୍ରାକାଳର କଥା । ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା ନଦୀ ତଟବର୍ତ୍ତୀ ଗୋଟିଏ ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ କୁଡ଼ିଆ କରି ରହୁଥିଲେ ଜଣେ ସାଧୁ । ନାମ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷାନନ୍ଦ ।

ସାଧୁଙ୍କ ପାଖରେ ତାଙ୍କର ତିନି ଗୁରୁଜଣ ମାତ୍ର ଚେଲ ରହୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଆଶପାଶର ଗାଁ ଶ୍ରାମାନ୍ୟଙ୍କରେ ତାଙ୍କର ବହୁତ ଭକ୍ତ ଥିଲେ । ପ୍ରତି ପୂର୍ଣ୍ଣିମୀ ଓ ଅମାବସ୍ୟା ମାନଙ୍କରେ ସେମାନେ ସାଧୁଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରିବାକୁ ଆସୁଥାନ୍ତି । ସାଧୁଙ୍କ ପ୍ରବଚନ ଶୁଣି ସେମାନେ ନିଜ ନିଜକୁ ଧନ୍ୟ ମନେ କରୁଥା'ନ୍ତି ।

ସାଧୁ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷାନନ୍ଦ ନିଜ ପାଖରେ ରହୁଥିବା ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ କଠିନ ଯୋଗ ଓ ଶୁଦ୍ଧ ଶିକ୍ଷା ଦେଉଥାନ୍ତି ।

ଫସାସ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଥିବା ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ସେ କପରି ନାଦବାନ୍, ସତ୍ୟ ପରସ୍ପର

ଓ ସରଳ ଭାବରେ ଜୀବନ ବିତାଇଲେ ଶାନ୍ତିରେ ରହନ୍ତେବ, ସେହି କଥା ବୁଝାଉଥାନ୍ତି ।

ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥିଲେ ଜଣେ ଧନୀକ । ତାଙ୍କ ନାମଟି ସିନା ପ୍ରସନ୍ନ, କିନ୍ତୁ ସେ ସବଦା ଅପ୍ରସନ୍ନ ଦିଶୁଥାନ୍ତି । ସାଧୁ ଥରେ ଥରେ ତାଙ୍କୁ ପଚାରୁଥାନ୍ତି, “କହୋ, ତମେ ସବୁବେଳେ ତନ୍ତୁଳି ଖାଉଥିଲା ଭଲ ମୁହଁ କରିଥାଅ କାହିଁକି ?”

“ବାବା ! ଜୀବନରେ କେଉଁ ଅମୃତ ଆମେ ଗୁଣୁଛୁଁ ଯେ ମୁହଁରେ ଫୁଲ ଫୁଟିବ ? ଦୁନିଆରେ ସମସ୍ତେ ସ୍ୱାର୍ଥପର ଓ ପ୍ରବଞ୍ଚକ । ମୋ ଭଲ ଭଲ ମଣିଷମାନେ ପରିହ୍ରମ କରି ଯେତକ ଉପାର୍ଜନ କରିବେ, ଅନ୍ୟମାନେ ଠକାଠକି କରି ତାହାଠାରୁ ବେଶି ପାଇଯିବେ । ଏଥିରେ ସୁଖ ମିଳିବ କାହିଁ ?” ପ୍ରସନ୍ନ ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତି ।



“ପ୍ରସନ୍ନ ! ତମେ ଯାହା ଉପାର୍ଜନ କରୁଛ, ସେଥିରୁ ସୁଖ ପାଇବାକୁ ତମକୁ ବାଧା ଦେଉଛି କିଏ ? ଅନ୍ୟମାନେ କେତେ ଉପାର୍ଜନ କଲେ, କେଉଁ ଉପାୟରେ କଲେ, ସେଥିରେ ତୁମେ ମୁଣ୍ଡ ବୁଲଉଛ କାହିଁକି ? ସେମାନେ ସର୍ବମାର୍ଗରେ ଉପାର୍ଜନ କଲେ ବି ତ ତମେ ତାଙ୍କ ଟଙ୍କାରୁ ସୁଖ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ! ଦୁନିଆରେ କେତେ ଲୋକଙ୍କ ଉପାର୍ଜନ ତମଠାରୁ କମ୍, ସେ ହସିବା କରନ୍ତି ?” ସାଧୁ ପ୍ରସନ୍ନଙ୍କୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଫଳ କିଛି ହୁଏ ନାହିଁ ।

କିଛିଦିନ ଅନ୍ତେ ସାଧୁ ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ ହେଲେ । ତାଙ୍କର ଜଣେ ସ୍ୱଜ୍ଞ ଲାଲ୍ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ଘରକୁ ଆଣି ଶୁଶ୍ରୂଷା କଲେ । କିନ୍ତୁ ସାଧୁ ଘନେ ହଠାତ୍

ମନୁ ଶମ୍ୟା ଓ ଭକ୍ତିକୁ ଧ୍ୟାନ କରୁଥିବେଳେ, “ହୁଁ ଏଥର ସ୍ୱପ୍ନାର ଛବି ଖୁଲିଲା । ତମେ ମାନେ ଜଣ ଜଣ ହୋଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସ । ମୋ ଅନ୍ତର ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଧୂସର ଯାହାର ଯାହା କହିବାର ଅଛି କହିଦେଇ ପାର ।”

ହଠାତ୍ ସାଧୁଙ୍କର ଏଭଳି ଘୋଷଣା ଶୁଣି ଶିଷ୍ୟବର୍ଗ ମର୍ମାହତ ହେଲେ । “ମହାଶୟ ! ଆପଣ ଆମ ପ୍ରତି ଦୟାକରି ଆଶଙ୍କ ଦେଇ ବଦଳାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।” ସେମାନେ ମିନିଭେର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ । କିନ୍ତୁ ସାଧୁ କହିଦେଲେ, “ମୋ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବଦଳିବାର ନୁହେଁ ।” ଜଣ ଜଣ କରି ଆସି ସାଧୁଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି ଗଲେ । ଅଧିକାଂଶ କାନ୍ଦୁଥାନ୍ତି । ସାଧୁଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ଛଡ଼ା କାହାର ଆଉ କିଛି କାମ୍ୟ ନଥିଲା ।

ଧନୀକ ପ୍ରସନ୍ନଙ୍କ ପାଲି ପଡ଼ିଲା । ସେ ଆସି କହିଲେ, “ବାବା ! ମୋର ଶୋଷିତ ମାଗୁଣି ଅଛି । ଆପଣ ପୁରଣ କରିବେ ବୋଲି ପ୍ରଥମେ କଥା ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ସାଧୁ ପ୍ରସନ୍ନଙ୍କୁ ବିଦା କରିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟଗ୍ର ଥିଲେ । ସେ ସମ୍ମତିସୂଚକ ଭାବରେ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ଦେଲେ ।

ଆକାଂକ୍ଷା ଓ ଆଶଙ୍କାରେ ଅଧୀର ହୋଇ ଧନୀକ କହିଲେ, “ବାବା, ଦୟାକରି ମୋତେ ଲୁହାକୁ ସୁନା କରିବାର ମନ୍ତ୍ର କହି ଦିଅନ୍ତୁ । ସେ ମନ୍ତ୍ର ଆପଣଙ୍କୁ ଜଣା ଅଛି ବୋଲି ଆପଣଙ୍କର ଜଣେ ଟେଲୁଁ ଟୁଣିଛି !”

ସାଧୁଙ୍କ ମୁହଁରେ ଭରସା ଭଲ ପୁଅ ଉଠିଲା ।
ସେ ଶୀଘ୍ର କନ୍ଦୁରେ କନ୍ଦୁଲେ, “ବାବୁ ! ମୁଁ
ଭବିଷ୍ୟତ ସତରେ ତମର କୌଣସି ମୂଲ୍ୟବାନ
ଜିନିଷ ଅଛି, ଯେଉଁ ଜିନିଷର ଉତ୍ତର ପାଇଲେ
କି ତମେ ସୁଖୀ ହେବ ।”

ଉଚ୍ଛ୍ଵାସରେ କନ୍ଦୁରେ ଧନୀ କନ୍ଦୁଲେ,
“ଆଜ୍ଞା, ସୁନାଠୁଁ ମୂଲ୍ୟବାନ ଆଉ କେତେ
ଜିନିଷ ବା ଅଛି ? ସୁନାହିଁ ତ ସୁଖର ଉପାୟ !
ଯେତେ ବେଶି ସୁନା, ସେତେ ବେଶି ସୁଖ !”

ସାଧୁ ଶମ୍ଭୁର ଭାବରେ କନ୍ଦୁଲେ, “ହେଲା,
ଶୁଣ ।” ଏହାପରେ ସେ ମଲ୍ଲଟ କନ୍ଦୁହେଲେ ।
ସରଳ ମଲ୍ଲ । ଲୁହା ଗୋକା ବା ଲୁହା ଗଦା
ଉପରେ ହାତ ରଖି ତଳିଆର ଉକ୍ତ ରଖି କଲେ
ସେସବୁ ସୁନା ପାଲଟି ଯିବ ।

ଧନୀଙ୍କୁ ସେହିପରି ଦମ୍ଭ ଦମ୍ଭ ବେଳେ
ବାହାର ଆସିବାର ଯେଉଁ ଅନ୍ୟାୟରେ ପକ୍ଷୀର
କନ୍ଦୁଲେ, “ପ୍ରମୋଦାକୁ କିଛି ବିଶେଷ
ଆଧାର୍ଯ୍ୟିକ ଅଲେଖ ପକ୍ଷୀକଲେ !”

ସେହିଦିନ ନିଶାନ୍ତରେ ସାଧୁ ବୁଢ଼ାଆଳିର
ଦେହଧ୍ୟାନ କଲେ । ସମସ୍ତେ କାନ୍ଦିଲେ । କିନ୍ତୁ
ପ୍ରମୋଦ ମୁହଁ ଅତି ପ୍ରମୋଦ ହେଉଥାଏ ।
ସାଧୁଙ୍କଠାରୁ ସେ ଯେ ଦିବ୍ୟଧନ ହାତକୁ
କରି ନେଇଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ଆଉ କାହାରି
ସନ୍ଦେହ ରହୁଛି ନାହିଁ ।

ଧନୀଙ୍କ ଭରସା ଯେଉଁ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଚୁର ହେବା
ଶବ୍ଦ କରି ଗୋଟିଏ ଦୃଢ଼ କୋଠାରେ
ବନାଇଲେ । ସେଥିରେ ବେଳା କବାଟ ବେଶି
ନଥାଏ । ତା’ ଶୁଭକର୍ତ୍ତାରେ ଉକ୍ତ ପ୍ରାଚୀର



ନିର୍ମଣ କରୁଥିଲା । ପ୍ରାଣୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକ କମ୍ପା ଜାଣି । ତା'ପରେ ତଳେ ପ୍ରାଣୀ-
 ଶାସ୍ତ୍ର ଲୁହାକଣ୍ଠା ପୋତା ହୋଇଯାଏ । ବେଳେ କଦାଃ ଦରଜା ବନ୍ଦ କରି ମନ୍ଦ
 ଏଭଳି କୋଠା ଯେ ଧନକ କାହିଁକି ନିର୍ମଣ ହେବାକୁ ବସିଲେ ।

କରୁଥିଲା, ସେକଥା କେହି ବୁଝିପାରୁ ନଥାନ୍ତୁ ।

କୋଠା ନିର୍ମଣ ପରେ ସେ ଲୁହା ଦାମ ମନେ ନଥିଲା ! ରାତି ଲୁହା ଦାମ ମହଣ ପିନ୍ଧି
 ମୁଲେଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେ ବାରମ୍ବାର ଯୁକ୍ତିଶା ରାତି ଲୁହାରେ କାରବାର କରୁଥିବା ବେପାରୀଙ୍କୁ
 ଭେଟନ୍ତି । ସେମାନେ ଯେତେ ଦାମ ନେଲେ ବି ତାଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଫକ୍ତ୍ ପଡ଼ନ୍ତା ନାହିଁ; କାରଣ
 ଲୁହାତକ ଯେତେହେଲେ ସୁନା ହୋଇଯିବ ! କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ଲୁହା ବେପାର ବାସ୍ତବ୍ୟ ଦୁଇ
 ପଇସା ଅଧିକ ପାଇଯିବ ? “ଏଗୁଡ଼ାକ ବଡ଼ ଲୋଭୀ !” ମନେ ମନେ ବାରମ୍ବାର ଏହା
 କହି ସେ ଲୁହା ଦାମ କମ୍ ହେବାଯାଏ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥାନ୍ତି ।

ତନାବର୍ଷ ପରେ ହଠାତ୍ ରାତି ଲୁହାର ଦାମ ବଜାରରେ ବହୁତ କମିଗଲା । ସେ
 ଗାଡ଼ ଗାଡ଼ ଲୁହା କିଣି ନୂଆ କୋଠା ଭିତରେ

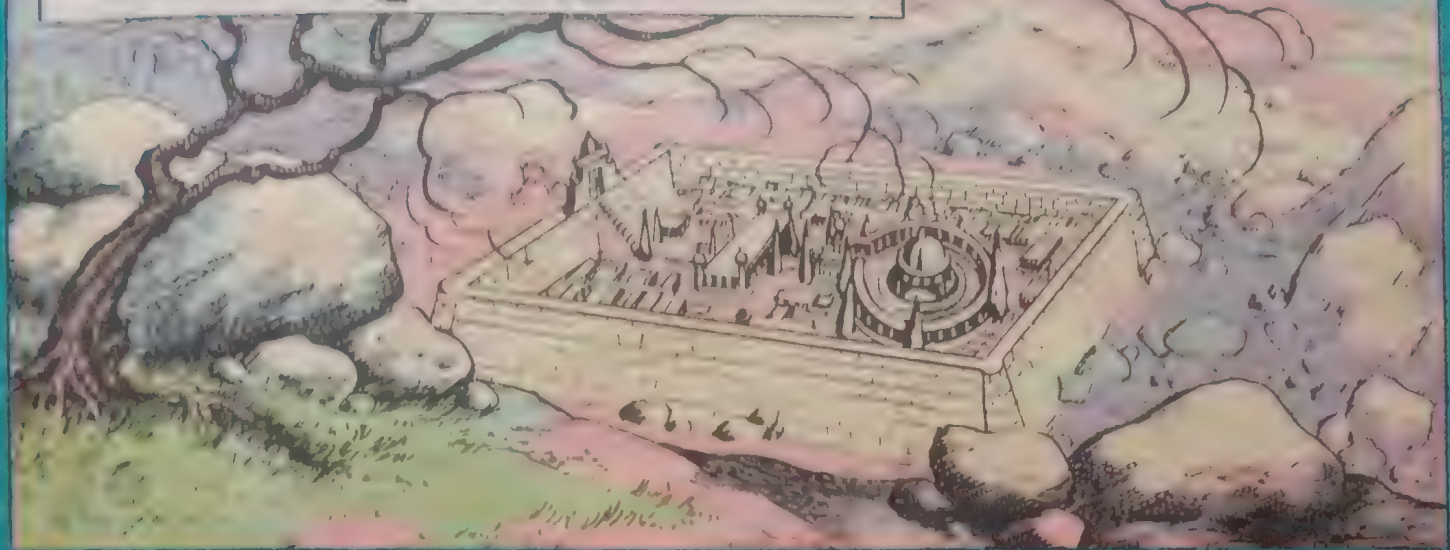
କିନ୍ତୁ ହାତୁ ! ମନ୍ଦଟି ସେତେବେଳକୁ ଆଉ ମନେ ନଥିଲା ! ରାତି ଲୁହା ଦାମ ମହଣ ପିନ୍ଧି
 ଦୁଇ ପଇସା କମିବାକୁ ଅନେକା କରିବା ଭିତରେ ମନ୍ଦଟି ସେ ଭୁଲି ପାଇଥିଲେ । ଯେତେ
 ମୁଣ୍ଡ କରୁଥିଲେ ବି କିଛି ଫଳ ହେଲା ନାହିଁ !

କେଇଦିନ ପରେ ପାଖ ପଡ଼ୋଶୀମାନେ ରାତି ଲୁହା ଗଦାକୁ ଜାଗୁଡ଼ି ଧରି ଧନକ
 ଏଣୁତେଣୁ ଅବୋଧ କିଛି କହୁଥିବାର ଶୁଣିଲେ । ସେ ବିଚିତ୍ର ଭେମାନ ଭିକାରୀ
 କରୁଥିଲେ । କାଳେ ତାହା ମଂହ ସହ ମିଶିଯିବ ! ପରେ ପରେ ସେ ଚିତ୍କାର କରିବାର
 ଶୁଣାଗଲା । ସମସ୍ତେ ବୁଝିଲେ, ସେ ପାଗଳ ହୋଇ ଗଲେଣି ।

ହମେ ଲୋକେ ତାଙ୍କ ଚିତ୍କାରକୁ ଅଭୀମୁହୀ ହୋଇଗଲେ !



ଧୂସର ଦୁର୍ଗ



[୧୭]

[ଧୂସର ଦୁର୍ଗ ଆବିଷ୍କାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ବୁଦ୍ଧପୁରର ରାଜା ଶିବସିଂହ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ ଦାୟିତ୍ୱ ଦେଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଚାରିଜଣ ଅମାତ୍ୟ, କିଛି ସୈନ୍ୟ ଏବଂ ଦେବଲକୁ ସାଥରେ ଧରି ଅଗ୍ରସର ହେଲେ । ପଶ୍ଚିମ ଦିଗକୁ ଅନେକ ଦୂର ଅଗ୍ରସର ହେବା ପରେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଦୁର୍ଗ ଦେଖିଲେ । ଶିଳାଲେଖରୁ ଜଣାଗଲା, ତାହାର ନାମ କରବାରପୁର । ସେ ଶିଳାଲେଖରେ ଧୂସର ଦୁର୍ଗର ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା । ତା'ପରେ....]

କରବାରପୁରଠାରେ ସେ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଦୁର୍ଗକୁ ପଛରେ ପକାଇ ସେମାନେ ଆହୁରି ପଶ୍ଚିମକୁ ଚାଲିଲେ । କିଛି ଦୂର ଯିବା ପରେ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ପଟ୍ଟମାଳ ସେମାନଙ୍କ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ପଟ୍ଟମାଳ ପାରିହେବା ସହଜ ନଥିଲା । ପଟ୍ଟ ଚଢ଼ିବା ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ସୁଗମ ମାର୍ଗ ନଥିଲା । ଶାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ବହନ କରୁଥିବା ଗଧମାନଙ୍କୁ ଧରି ତାହା ଆଗେହଣ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ମନେ ହେଲା । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କିଛି ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୀରବରେ ଚିନ୍ତା କରି ନିଜ ଲୋକଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଗଧମାନଙ୍କୁ ଧରି ଏ ପଟ୍ଟମାଳ ଅତିନିମ କରିବା ଅସମ୍ଭବ । ତେଣୁ ଯେତକ ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ଆମ ନିଜ ନିଜ ପିଠିରେ ଧରି ପଟ୍ଟ ଆଗେହଣ



କରି ପାରିବା, ସେତକ ଶାନ୍ତ୍ୟନ୍ତ୍ରାପ୍ୟ ନେବା । ଗଧମାନଙ୍କୁ ଏଇଠାରେ ଛାଡ଼ି ଯିବାକୁ ହେବ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ତାଙ୍କ ଅନୁଚରମାନେ ଉତ୍ସାହ ଦେଖାଇଲେ ନାହିଁ । ଜଣେ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା, ପବନ ସେପାଖରେ କ’ଣ ଅଛି, ସେକଥା ଜଣା ନାହିଁ । ଖାଲିଟାରେ ପବନ ଆରୋହଣ କରି ଲଭ କ’ଣ ? ଆମେ ସାଥରେ ବା କେତେ ଶାନ୍ତ୍ୟ ନେଇ ପାରିବା ? ସେତକ ସରିଗଲେ କ’ଣ ହେବ ?”

ଆଉ ଜଣେ କହିଲା, “ଠିକ୍ କଥା । ତା’ ଛଡ଼ା ଗଧମାନଙ୍କୁ ଅଧାଅଧ ଶାନ୍ତ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ସହ ଏଠାରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଯିବା ନିରାପଦ ନୁହେଁ ।”

“ଶୁଣ । ଆମକୁ ପାହାଡ଼ ଡେଇଁବାକୁ ହେବ । ନହେଲେ ଆମ ଅଭିଯାନ ବିଫଳ ହେବ । ଗଧମାନଙ୍କୁ ଧରି ଦଉଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ପାହାଡ଼ ଡେଇଁବା ସମ୍ଭବପର କି ? ନା । ଅତଏବ ସେମାନଙ୍କୁ ଏଠି ଛାଡ଼ି ଯିବା ଛଡ଼ା ଉପାୟ କ’ଣ ?” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଦେଲେ ।

ଏହାପରେ ଆଉ କାହାର କିଛି କହିବାର ରହିଲା ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଗଧଙ୍କ ଉପରୁ ଶାନ୍ତ୍ୟ ବୋଝ ତଳକୁ ଆଣି ଯିଏ ଯେତେ ପାରିଲେ ବନ୍ଧାବନ୍ଧ କରି ନିଜ ନିଜ ପିଠିରେ ବାନ୍ଧିଲେ ।

ପାହାଡ଼ ଡେଇଁବା ସହଜ ନଥିଲା । ତେବେ ସମସ୍ତେ ବଳବାନ ଓ କୁଶଳୀ ଥିଲେ । ଅଧାଅଧ ଡେଇଁବା ପରେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ସମତଳ ସ୍ଥାନରେ ସନ୍ତାନ ପାଇଲେ । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ କରି, କିଛି ସମୟ ବିଶ୍ରାମ ପରେ ପୁଣି ସେମାନେ ଯାହାରମୁ କଲେ । ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତେ ପବନ ଶୀତଳରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ପ୍ରଥମେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଓ ଦେବଳ । ବିପରୀତ ଦିଗକୁ ଅନାଇ ସେମାନେ ଯେଉଁ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଲେ, ସେଥିରେ ସେମାନଙ୍କର ଆନନ୍ଦ ଓ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ ।

ସେମାନେ ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ନଗର । ଅସ୍ତ୍ରଶାମୀ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କିରଣ ଯୋଗୁଁ ସେ ନଗରର ଅଜ୍ଞାନକାମାନ ଝଟୁଥିଲେ । ସେସବୁ ଅଜ୍ଞାନକାକୁ ଘେରି ରହିଥିଲେ ଉଦ୍ୟାନ ଓ ଫଳ ବଗିଚା ।

ଏ ନଗରର ଅଧିପତି କିଏ ? ଏହାର ନାମ କ'ଣ ? ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ମନରେ ଏହି ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନର ସମ୍ଭାର ହେବା ବେଳକୁ ସୈନିକମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି କହିଲା, “ବାବୁ ! ଏ ନଗର ତ ଶିବପୁର ।”

“ଏହା ଶିବପୁର ବୋଲି ତମେ ନିଶ୍ଚିତ ? ତମେ ଏଠାକୁ ଆଗରୁ ଆସିଛ କି ?” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ପଚାରିଲେ ।

“ହଁ ଆଜ୍ଞା, ମୁଁ ଏଠାକୁ ପୁରୁଷ ଆସିଛି । ସେତକି ନୁହେଁ, ଏଠାରେ ଥରେ ମାସଟିଏ ଥିଲି । ଏହା ରୁଦ୍ରପୁର ରାଜ୍ୟର ପଶ୍ଚିମ ସୀମାରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଏହା ସେପଟେ ମରୁଭୂମି । ଏ ନଗରର ରାଜପ୍ରତିନିଧି କାରମଲ୍ଲଙ୍କୁ ମୁଁ ଜାଣେ ।” ସୈନିକ ସଙ୍ଗରେ କହିଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ପଚାରିଲେ, “ତମେ ଯଦି ଏଠାକୁ ଆଗରୁ ଆସିଛ, ତେବେ ନିଶ୍ଚୟ ଏଠାକୁ ଆସିବାର ରାସ୍ତା ତୁମକୁ ଜଣା ଅଛି । ତମେ ସେକଥା ଆଗରୁ କହିଲ ନାହିଁ କାହିଁକି ?”

ସଙ୍ଗରେ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲା । ସେ ତମକି ଉଠି କହିଲା, “କଥା କ'ଣ କି, ମୁଁ ଅନ୍ୟ ବାଟ ଥିବା କଥା ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି । ତା'ଛଡ଼ା ଅମର ଶତ୍ରୁଙ୍କ ସ୍ଥଳ ଯେ ଶିବପୁର, ସେକଥା ମୁଁ ଜାଣି ନଥିଲି ।”

ସେମାନେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଛନ୍ତି, ସେତକି-ବେଳେ ଭେରା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା । ସେ ଶବ୍ଦର



ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଶେଷ ଦୂର ନୁହେଁ ବୋଲି ସେମାନେ ବୁଝି ପାରୁଥିଲେ ।

ସେ ଭେରା ଶବ୍ଦର ଉତ୍ତର ହସାବରେ ନଗର ଭିତରୁ ଡକା ବାଜିଲା । ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ପାହାଡ଼ ତଳେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ କେତେଜଣ ଧନୁତାରଧାରୀ ସୈନିକ । ସେମାନେ ପାହାଡ଼ ଡେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବୁଝି ପାରିଲେ, ଏମାନେ ନଗର ରକ୍ଷୀ । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଓ ତାଙ୍କ ଦଳକୁ ଦେଖି ବିପଦର ଆଶଙ୍କା କରି ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଛନ୍ତି । ଆଗନ୍ତୁକମାନେ ଯେ ଶତ୍ରୁ ନୁହଁନ୍ତି ମିତ୍ର, ଏ ସଙ୍କେତ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦେଇଦେବା ଉଚିତ । ଏହା ସ୍ଥିର କରି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ନିଜ

ଚରବାସ ମୁନରେ ଶକ୍ତି ଏ ଧଳା କନା ବାନ୍ଧି
ହଲଲଲେ । ପଦ୍ମ ଆଗେହଣ କରୁଥିବା
ରସାଦଳ ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ରହୁଗଲେ ।
ସେମାନଙ୍କ ନେତା ଧନୁରେ ଡାର ଯୋଗି
ମାରଲେ । ତେବେ ସେ ଡାର ଯେ ଆହମଣ
ପାଇଁ ଉଦ୍ଧୃତ ନୁହେଁ, ସେକଥା ବୁଝି ହେଉଥିଲା ।

ଡାରଟି ସାଇଁ ସାଇଁ ଶବ୍ଦ କରି ଆସି ଶିଖର
ପାଖରେ ପଡ଼ିଲା । ସେଥିରେ ଶକ୍ତି ଏ କାଗଜ
ଯୋଗା ହୋଇଥିଲା ।

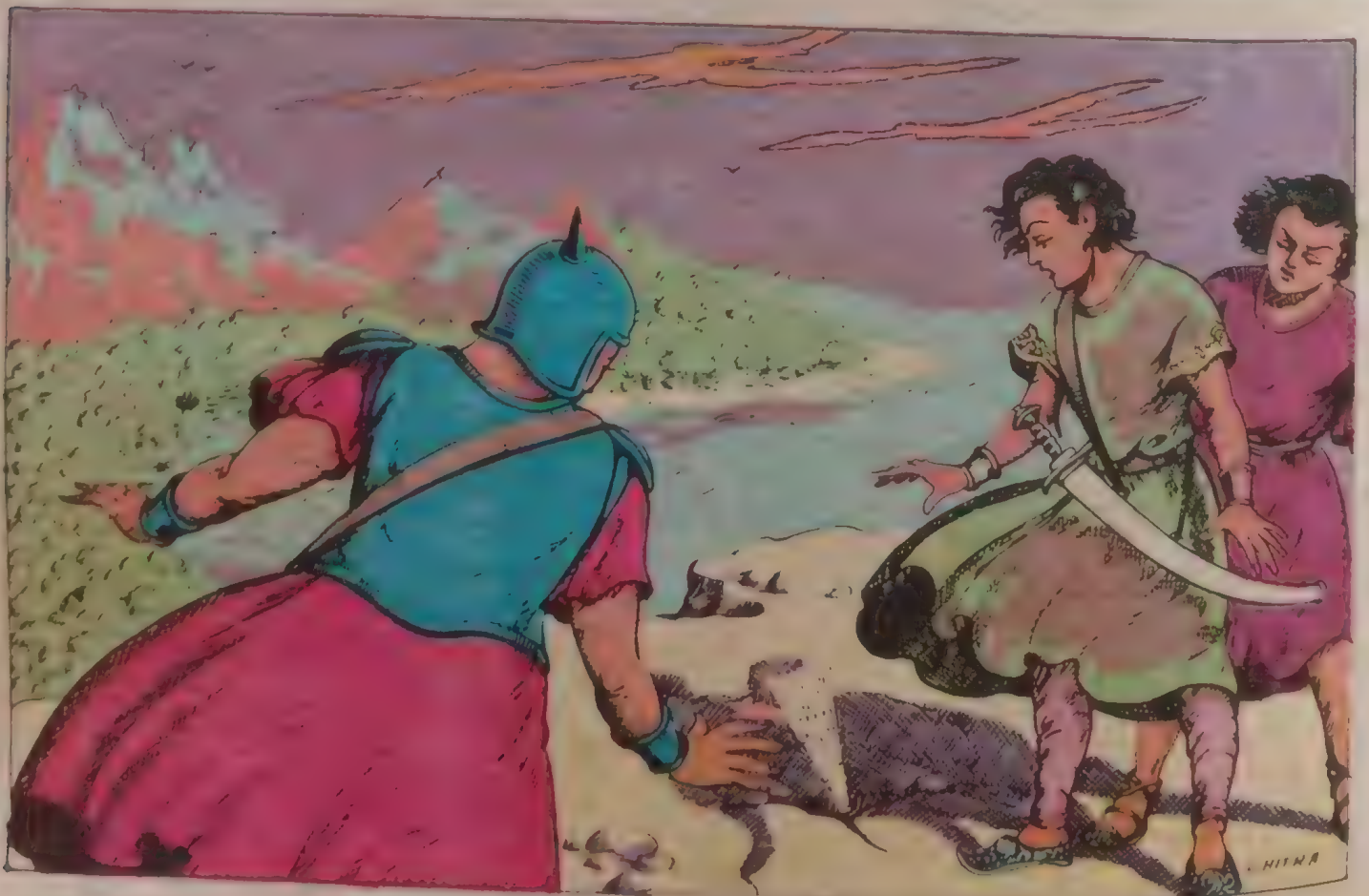
ତନ୍ଦ୍ରାବର୍ମା ଚରଚରରେ କାଗଜଟି ଖୋଲି
ପଢ଼ିଲେ । ସେଥିରେ ଶିବପୁର ଦୁର୍ଗର ପ୍ରଧାନ
ରକ୍ଷକଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ଥିଲା ।

ଚଠରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରା ହୋଇଥିଲା, “ତମେ-
ମାନେ କିଏ ? ଆସିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ’ଣ ?

ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ସନ୍ତୋଷଜନକ ଉତ୍ତର ସଙ୍ଗେ
ସଙ୍ଗେ ମିଳିବା ଆବଶ୍ୟକ । ନହେଲେ ତୁମ-
ମାନଙ୍କୁ ଶବ୍ଦ ବୋଲି ଧରି ନିଆଯିବ ।”

ତନ୍ଦ୍ରାବର୍ମା ରୁଦ୍ରପୁର ରାଜା ଶିବମିତ୍ରଙ୍କୁ
ଆଣିଥିବା ଆଜ୍ଞାପତ୍ର ଡାରରେ ଯୋଗି ସେ
ଡାର ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବା ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ
ଦଳପତକ ଆଡ଼କୁ ଛୁଡ଼ିଦେଲେ । ସେ ତାହା
ପଡ଼ି ତାହାକୁ ପୁଣି ଦୁର୍ଗ ଆଡ଼କୁ ଡାରରେ
ଯୋଗି ପଠାଇ ଦେଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୁର୍ଗ
ଆଡ଼ ଆନନ୍ଦ କୋଲହଳ ଶୁଭିଲା । ସେ
କୋଲହଳରୁ ବୁଝି ହେଉଥିଲା କି ସେମାନେ
ତନ୍ଦ୍ରାବର୍ମାଙ୍କୁ ସ୍ବାଗତ କରୁଛନ୍ତି ।

ପାହାଡ଼ରୁ ଅବତରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ
ପଥର ପାହାଚ ତିଆରି କରା ହୋଇଥିଲା ।



ଇଙ୍ଗିତରେ ତଳେ ଥିବା ଦୁର୍ଗରକ୍ଷୀମାନେ ସେ ପାହାଚ ଦେଖାଇ ଦେଲେ । ପାହାଡ଼ରୁ ତଳକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଏଥର ଆଉ କିଛି କଷ୍ଟ ହେଲନାହିଁ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ସେମାନେ ଯାଇ ଦୁର୍ଗକୁ ବେଷ୍ଟନ କରିଥିବା ପରିଣା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ।

ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ବାଗତ କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ଆସିଥିବା ସୈନ୍ୟମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଗୁଞ୍ଜରଣ କରୁଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ସେମାନଙ୍କ ଦଳପତି ଆଡ଼େ ଟିକେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ମନ ବିସ୍ମୟ ଓ ଆନନ୍ଦରେ ଭରିଗଲା । ସେ ଦଳପତି ଆଉ କେହି ନୁହେଁ, ତାଙ୍କ ମିତ୍ର ତଥା ସେବକ ସୁବାହୁ !

ସୁବାହୁ ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପକାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ହାତ ହଲାଇ ଯେଉଁ ସଙ୍କେତ ଦେଲେ, ତାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଦୁହେଁ ପରସ୍ପର ପରିଚିତ ବୋଲି ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ସେହି ଅନୁସାରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ନିଜ ମନୋରାଜ୍ୟ ଗୋପନ ରଖି ସୁବାହୁଙ୍କୁ ଅଭିବାଦନ କରି କହିଲେ, “ମହାଶୟ, ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ଶିବପୁରର ସେନାପତି । ମୁଁ ରାଜପ୍ରତିନିଧି ବୀରମଲ୍ଲଙ୍କୁ ଭେଟିବାକୁ ଚାହେଁ । ତାହାଙ୍କ ସହ କିଛି ବିଶେଷ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଅଛି ।”

“ଆଗନ୍ତୁକ ମହୋଦୟ, ପ୍ରଥମେ ଆପଣ ଭୋଜନ ଏବଂ ବିଶ୍ରାମ କରନ୍ତୁ । ତା’ପରେ ଆପଣ ରାଜପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ଭେଟିବେ । ଆପଣଙ୍କ





ଦଳର ଯୁ ଲେକକ ପାଇଁ ଯଥାବଧି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାହେବ ।”

ଏହା ପରେ ସୁବାହ ନିଜ ଅନୁରେମାନଙ୍କୁ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ସେଠାରୁ ପଠାଇ ଦେଲେ ଓ ନିଜେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ପାଖରେ ରହିଲେ ।

ସମସ୍ତେ ସେଠାରୁ ଚାଲିଯିବା ମାତ୍ରେ ସୁବାହ ନଚମସ୍ତକ ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ ଅଭିବାଦନ କଲେ ଓ ଗର୍ବର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ମହାରାଜ ! ଆଜି ମୋର କେଡ଼େ ସୌଭାଗ୍ୟ ! ଜୀବନରେ ପୁଣି ଆପଣଙ୍କୁ ଭେଟିବି, ସେ ଆଶା ସ୍ଥଳ ଦେଇଥିଲା । ଚାଲନ୍ତୁ, ଘରେ ଯାଇ ସବୁକ୍ଷେତ୍ର ଗପସପ ହେବା ।”

ସୁବାହ ଦୁର୍ଗ ବାହାରେ ଚାଲି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ତାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଓ ସୁବାହ ଅନେକ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲେ । ସୁବାହ ଯଦି କହିଲେ, ସଂକ୍ଷେପରେ ତାହା ଏହିପରି ସର୍ପକେନ୍ଦ୍ରର ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ଅନୁମତି କହିବା ନିମନ୍ତେ ଉଭୟ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଓ ସୁବାହ ପହଞ୍ଚି ଉପରୁ ନୟା ଗର୍ଭକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଥିଲେ । ସୁବାହ ଭାରି ଯାଇ କିଛି ଦୂରରେ ଆସି ରହିଥିଲେ । ଛାନ ପେରିବା ପରେ କିଛିଦିନ ଭିତରେ ତାଙ୍କ ସହ ଧୀରମଙ୍ଗଳର ଗୋ ହୋଇଥିଲା ।

ଧୀରମଙ୍ଗ ସର୍ପକେନ୍ଦ୍ର ସହ ଏକତା ବଢ଼ି ଲାଗିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ କେତେକ ପରାସ୍ତ ହୋଇ ନିଜର ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଧରି ଏହି ପାବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥିଲେ । କିଛିଦିନ ପରେ ସେ ରୁଦ୍ରପୁରର ରାଜା ଶିବସିଂହଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଆସିଲେ । ଶିବସିଂହ ତାଙ୍କୁ ଏ ଦୁର୍ଗ ଦାୟିତ୍ବରେ ରଖିଲେ । ଧୀରମଙ୍ଗ ନିଜ ନାମ ବଦଳାଇ ବରମଙ୍ଗ ରଖିଥିଲେ । ସେ ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି ବୋଲି ସର୍ପକେନ୍ଦ୍ର ଯେପରି ନ ଜାଣିବ, ସେଥିପ୍ରକାଶେ ସେ ନିଜ ନାମ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ ।

ଏହାପରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ନିଜ ଅଭିଜ୍ଞତା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲେ । ଯେତେଥର ସେ ନିଜ ଜୀବନ ବିପନ୍ନ କଲେଣି, ଯେପରି ଅନୁଭୂତ ପ୍ରାଣୀ ଓ

ପରସ୍ପରି ସମ୍ମୁଖରେ ସେ ଆସିଲେଣି,
ତେବେ ଶୁଣି ସୁବାହୁକ ବସୁଦର ସୀମା
ରହିଲା ନାହିଁ ।

ଅବଶେଷରେ ଯେତେବେଳେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା
ଧୂସର ଦୁର୍ଗ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ଅଭିଯାନ
କଥା କହିଲେ, ସେତେବେଳେ ସୁବାହୁ
ନିଜାକ ଶବ୍ଦରେ ତାକୁ ଅନାଇ ରହିଲେ ।

“କ’ଣ ଭାବୁଛ ?” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପଚାରିଲେ ।

ସୁବାହୁ ଅଳ୍ପ ଦୃଷ୍ଟି କହିଲେ, “ମହାରାଜ !
ଦୃଢ଼ ଆମର ଦୁଃଖର ଦିନ ଶୀଘ୍ର ବଦଳିବ ।
କଥା କ’ଣ କି, ସର୍ପକେତୁ ମଧ୍ୟ ଧୂସର ଦୁର୍ଗ
ସଂଚାଳରେ ବାହାରିଛୁ ବୋଲି ଖବର ପାଇ
ରାଜପ୍ରତାପ ଧୀରମଲ୍ଲ ଅଳ୍ପ କିଛି ସୈନ୍ୟ
ଧରି ଗୋଟିଏ ଗୋପନ ମାର୍ଗରେ ଯାଇଛନ୍ତି ।
ସର୍ପକେତୁର ସୈନ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ପ୍ରଥମେ
ତାହା ଠଉରାଇ ସମ୍ଭବ ହେଲେ ତାକୁ ଆକ୍ରମଣ
କରିବା ତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ତେବେ ସେ
ଏଠାରେ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଆମେ କାହାକୁ
ଜଣାଇ ନାହିଁ । ଧୀରମଲ୍ଲଙ୍କ ଅଭିଯାନ
କେତେଦୂର ସଫଳ ହେବ ଜଣା ନାହିଁ ।
ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ବଡ଼ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସରେ ଅଛି ।”
ସୁବାହୁ କହିଲେ ।

ସର୍ପକେତୁ କଥା ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ତାଙ୍କ ମୁହଁ
ଲଲ୍ ଦେଖାଗଲା । ତାଙ୍କ ଆଖି ଯେପରି
ସତେ ଜଳୁଥିଲା !



ସୁବାହୁ କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ସର୍ପକେତୁ
ଖାଲି ବାରମ୍ବର ରାଜା ନୁହେଁ, ସେ ସାରା
ମହାସ୍ଥଳ ଭୁଷଣ ଉପରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା
ବୋଲୁଛୁ ।”

“ତାହା କିପରି ସମ୍ଭବ ହେଲା ?”
ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପଚାରିଲେ ।

“ମହାରାଜା ! ମହାସ୍ଥଳର ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା
ଯଶୋବର୍ଦ୍ଧନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତାଙ୍କ ଜ୍ୟେଷ୍ଠପୁତ୍ର
ଚମୋବର୍ଦ୍ଧନ ବୈଦ୍ୟା ହୋଇ ତପସ୍ୟା
କରିବାରୁ ଗୁଲିଗଲେ । ଅନ୍ୟ ପୁଅ ଗୁଣ-
ବର୍ଦ୍ଧନ ସିଂହାସନରେ ବସିଲେ । ତାଙ୍କ ସହ
ବନ୍ଧୁତା କରି ତା’ପରେ ବଶ୍ଵାସଘାତକ
ସର୍ପକେତୁ ତାକୁ ହତ୍ୟା କରି ତାଙ୍କ ସିଂହାସନ

ମାଡ଼ ବସିଛି । ସର୍ପକେନ୍ଦ୍ର ବାସୁଦେବ କହୁ
ସୈତାନ୍ ।”

“ଏତେ ବଡ଼ ରାଜ୍ୟର ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ
ମଧ୍ୟ ମାନ୍ଦି ପାଇଁ ସର୍ପକେନ୍ଦ୍ରର ଆଦୁର ମନ
ଲୋଲ ଯେ ସେ ଧୂମର ଦୁର୍ଗ ଲଢ଼ନ କରିବାକୁ
ଗୁଡ଼େ !” ଦେବର୍ମା କଠୋର କମ୍ପରେ
କହିଲେ ।

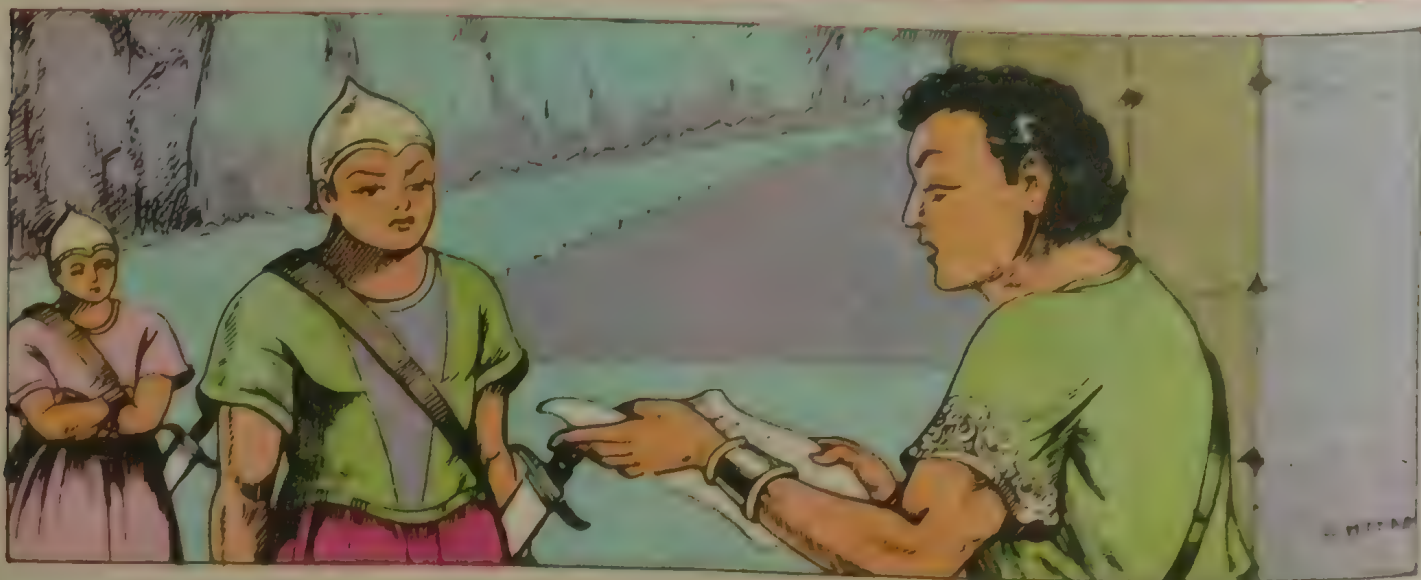
“ସର୍ପକେନ୍ଦ୍ର ମନରେ ଶାଳ ଯେ ମମତାର
ଲୋଭ ଅଛି, ତାହା ନୁହେଁ, ସେ ରାଜ୍ୟ ଦୁର୍ଗ
ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଲାଲସିତ । ସେ ଯେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଶିବପୁର ଆକ୍ରମଣ କରି ନାହିଁ, ତାହା ଆମର
ସୌଭାଗ୍ୟ । ସେ ଆମକୁ ହେୟ ଜ୍ଞାନ କରେ ।
ତାହା ଆମ ପକ୍ଷରେ ଗୋଟିଏ ସୁଯୋଗ ।
ଆମେ ଗୁପ୍ତଚରମାନ ପଠାଇ ତା’ର ଗତିବିଧି
ଉପରେ ପୁରା ନଜର ରଖିବାକୁ ସମ୍ଭବ ଅଛି ।”
ସୁବାହୁ କହିଲେ ।

ସେତକିବେଳେ ଜଣେ ଦୂର ଆସି ସୁବାହୁଙ୍କ
ହାତରେ ଶସ୍ତ୍ର ଏ ପଦ ଧରାଇ ଦେଲା । ସେ

ଯଦି ଯଦି ସୁବାହୁଙ୍କ ଦୂର ଗୋରା ଗୋରା
ସେ ଯଦି ଯେ ଦୂରକୁ ବଦଳି ଗୋରା ।

ଦେବର୍ମା ପକ୍ଷେ ଯେତେ । ତେ
ଲେଖିଥିଲେ ଧୀରମଲ୍ଲ । ସେ ସର୍ପକେନ୍ଦ୍ରକୁ
ମାମନା କରିବା ମହତ ଦୃଷ୍ଟି ଯେଉଁ ବାସୁଦେବ
ଦେଖିଥିଲେ । ସେତକିବେଳେ ସର୍ପକେନ୍ଦ୍ର ଦୂର
ପାରିଲା ଯେ ତାଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ଆକ୍ରମଣ କେବଳ
କେନ୍ଦ୍ର କହିଲେ । ଧୀରମଲ୍ଲ ଶିବପୁରର ସ୍ଥଳ-
ପ୍ରତିନିଧି ବୋଲି ମଧ୍ୟ ସେ ଗୋରା ଗୋରା ଯେ
କେନ୍ଦ୍ର ସେ ଶିବପୁର ଆକ୍ରମଣ ମଧ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ
ଧୀରମଲ୍ଲ ସୁବାହୁଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କହି ସୈନ୍ୟ
ଧର ତାଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଅନୁଷ୍ଠାନ
ହେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ।”

“ମହାରାଜ ! ସର୍ପକେନ୍ଦ୍ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ମମ ।
ସେ ଯଦି ଏଠାକୁ ଆସିବ, ତେବେ ଏ ଦୁର୍ଗ
ଛାଡ଼ିବାର କରିଦେବ । ଆମେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
କିଛି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ !” ସୁବାହୁ କହିଲେ ।
(୧୫୫)





ନାଗ କନ୍ୟା

ନିଶା ଶରଜୁଥାଏ । ଛୁହାକୁ ଛୁହା ଶୀତଳ
ପବନ ସାଙ୍ଗକୁ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ବର୍ଷା ମଧ୍ୟ
ପିନ୍ଧୁଥାଏ । ବକ୍ରଧୂନ ଓ ଶୂନଶୂନପଦକ ରଡ଼
ମଝିରେ ଶୁଭୁଥାଏ ଅଗଣାଗଣମାନଙ୍କ ଅଛନ୍ତାସ୍ୟ ।
ଘନ ଘନ ବିଜୁଳି ଆଲୁଅରେ ଦିଶିଯାଉଥାଏ
ଭୟାବହ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବିହମାଳ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବିଚଳିତ
ବୋଧ ନକରି ଯୁନବାର ସେ ପ୍ରାଚୀନ ବୃକ୍ଷଟି
ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ବୁଝାବେଢ଼ଣ କରି
ଶବ୍ଦଟିକୁ ଉତ୍ତାର ଆଣିଲେ । ତେବେ ଶବ୍ଦଟିକୁ
କାନ୍ଦିରେ ପକାଇ ସେ ଶୁନ୍‌ଶାନ୍ ଶୁଶାନ୍
ପଥ ଅତ୍ୟନ୍ତ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା
ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦଟି ବେତାଳ କହିଲା, “ରାଜା !
ତମେ ଏ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗପୁରୁଷ ରାଜରେ ଯେ ଏ
ପରିଶ୍ରମ କରୁଛ, ଏହାର ମୂଲ୍ୟ କ’ଣ ? ଯଦି
ତମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଫଳ ହୁଏ, ତେବେ

ବେତାଳ କଥା

ଏଣେ ଘର କଣିଥିବା ଲୋକ ଆସି
କୁମାରକୁ କହିଲେ କି ସପ୍ତାହେ ଭିତରେ
ସେ ତା' ମା'କୁ ନେଇ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଇ ।

କୁମାର ସବୁଦିନ ଘରରେ ବଡ଼ ମନ
ଦୁଃଖରେ ଯାଇ ନଈକୂଳରେ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ
ବସୁଥାଏ । କ'ଣ କରିବ ଥଳକୁଳ ପାଇ
ନଥାଏ ।

ଜନ୍ମ ପଡ଼ିଥାଏ । ହଠାତ୍ ସେ କାହାର
ପାଦଶବ୍ଦ ଓ ହସ ଶୁଣିଲେ । ପଛକୁ ଚାହିଁ
ଦେଖିବା ବେଳକୁ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀ
ଠିଆ ହୋଇଛି ।

“ତମେ କିଏ ?” କୁମାର ପଚାରିଲା ।

“ମୁଁ ଜଣେ ନାଗକନ୍ୟା । ଗଲ ଦୁଇ
ତନିଦିନ ହେବ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠକୁ ବୁଲି ଆସୁଛି ।
ଦେଖୁଛି ପୃଥିବୀ ବଡ଼ ସୁନ୍ଦର ସ୍ଥାନ । ନାଗ-
ଲୋକରେ ଫୁଲ ପଳ ନାହିଁ; ସୁଯୋଦୟ,
ସୁଯାନ୍ତ୍ର, ଜହ୍ନସିଂହ, ପଶୁ-ପକ୍ଷୀ ଇତ୍ୟାଦି
ନାହାନ୍ତି । ପୃଥିବୀ ମୋତେ ଭଲ ଲାଗୁଛି ।
ତମକୁ ଗତ ଦୁଇ ତନିଦିନ ଧରି ଏଠାରେ
ଆସି ବସୁଥିବାର ଦେଖୁଛି । ମନେ ହୁଏ
ତମ ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । କଥା କ'ଣ ?”

କୁମାର ନିଜ ଦୁଃଖ କହିଗଲା । ନାଗକନ୍ୟା
କହିଲା, “ତମର କିଏ ପ୍ରୟୋଜନ ତ ?
ଅପେକ୍ଷା କର । ମୁଁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆସୁଛି ।”

ନାଗକନ୍ୟା କୁହୁଡ଼ି ଭିତରେ ଅଦୃଶ୍ୟ
ହୋଇଗଲା । ନଈରେ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ।



କୁମାର ଅବାକ୍ ହୋଇ ବସିଥାଏ । ସେ
ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖୁଛି, ନା ଏହା ସତରେ ହେଉଛି,
ଏକଥା ବୁଝିପାରୁ ନଥାଏ ।

ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ନଈରେ ପୁଣି ଥରେ
ଶବ୍ଦ ହେଲା । କୁହୁଡ଼ି ଭିତରୁ କନ୍ୟାଟି ହସି
ହସି ଆଗେଇ ଆସି କୁମାର ହାତରେ ଗୋଟିଏ
ଅଳି ଧରିଲା ଦେଲା । କୁମାର ଖୋଲି
ଦେଖିଲା, ତହିଁ ଭିତରେ କେତୋଟି ରତ୍ନ
ରହିଛି ।

“ତମେ ଏଥିରୁ କିଛି ବଢ଼ିକରି ନିଜର
ରାଣ ପରିଶୋଧ କରିଦିଅ । ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଦିନ
ଏଠାକୁ ଆସିବ । ମୁଁ ବି ଆସିବି । ତମ
ହାଲ୍‌ଗୁଲ୍ ଶୁଣିବି ।”



ତମେ ତା'ର ସୁଯୋଗ ଚିହ୍ନ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିଥିବ କି? ଅନେକ ସମୟରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ ହାତକୁ ଆସିଲେ ମଧ୍ୟ ଲୋକେ ତା'ର ସଦୁପଯୋଗ କରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ତମକୁ ଗୋଟାଏ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଉଛି, ମନଦେଇ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମଘର ଲଘବ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପିଲ: ରୁଦ୍ରପୁର ନଗରର ଅଦୁରରେ ଜଣେ ଧନୀକ ଥିଲେ । ସେ ବେପାରରେ ଥରେ ଏତେ ଶକ୍ତି ଦେଲେ ଯେ ସବୁସ୍ଥାନ ହୋଇଗଲେ କହିଲେ ଅଦୁର ହେବ ନାହିଁ । ସେ ଦୁଃଖରେ ଘର ଛାଡ଼ି ବୁଲିଗଲେ ।

ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁଅ କୁମାର ବଡ଼ ଅସୁସ୍ଥରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ ତାତା ନିନ୍ଦୁଦିବୁ, ତେଣେ ମା ବେମାରରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେତେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ, ବାପା ଯେଉଁ ନିନ୍ଦାକଳନାକୁ ଭରଣ କରି ବେପାର ପାଇଁ ଯାଇଥିଲେ, ସେ ନିନ୍ଦାକଳନା ତା' ଝଙ୍କା ଫେରି ପାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଚିନ୍ତା କରୁଥାଏ ।

ତେଣେ ଭଉଣୀଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ର ହେବା ବୟସରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥାଏ । ତା' ପାଇଁ ଭଲ ଘରେ ବିବାହର କଥାବାହୁଁ ପଡ଼ିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ବିବାହ ସକାଶେ ଯେତକ ଶକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ, ସେତକ ଯୋଗାଇଲା ଭଳି ସଙ୍ଗତ କୁମାରର ନଥାଏ । ମା'ଙ୍କର କିଛି ସୁରୁଣା ଗହଣା ଥିଲା । ସେସବୁର ବେଶ୍ ଦାମ ହେବ । କିନ୍ତୁ ମା ଅସୁସ୍ଥ ଥିବାବେଳେ ଗହଣା ବିକ୍ରି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠାଇବାକୁ କୁମାରର ମନ କହିଲା ନାହିଁ ।

ଅଗତ୍ୟା କୁମାର ନିଜ ଘର ବିକ୍ରି କରିଦେଲା । କିନ୍ତୁ ଥରେ ଥରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଗୋଟିଏ ଝଡ଼ରେ ଶେଷ ହୁଏ ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ପରେ ଗୋଟାଏ ଝଡ଼ ଆସୁଥାଏ । କୁମାର ଘର ବିକ୍ରିକରି ରଖିଥିବା ଝଙ୍କାତଳ ଗୌର ହୋଇଗଲା !

କୁମାର ପୁଣି ଭରଜ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲା । କୌଣସି ମତେ ଭଉଣୀର ବାହାଘର ହୋଇଗଲା । ସୌଭାଗ୍ୟର କଥା, କୁଆଁଟି ଭଲ ମଣିଷ ।



କୁମାର ନାଗକନ୍ୟାକୁ କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇଲା ।
 “କିନ୍ତୁ ମନେକରି ଆସିବ ନିଶ୍ଚୟ । କାରଣ
 କୌଣସି ମଣିଷର ଆକର୍ଷଣ ନଥିଲେ ବାରମ୍ବାର
 ମଣିଷ ଜଗତକୁ ଆସିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ ।
 ତୁମେ ମୋତେ ମନେ ପକାଇ ଏଠାକୁ
 ଆସିବାକୁ ଛିରି କଲେ ଜଗତର ବାତାବରଣ
 ଭିତରକୁ ମୋର ଆସିବା ପଥ ସହଜ
 ହୋଇଯିବ ।” ନାଗକନ୍ୟା ଚେତାଇ ଦେଲା ।
 କୁମାର ସମ୍ମତ ହେଲା । ନାଗକନ୍ୟା ହସି ହସି
 ନଈ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ପରଦିନ କୁମାର ଯାଇ ଗୋଟିଏ ରତ୍ନ
 ବିକ୍ରିକରି ଲକ୍ଷେ ମୁଦ୍ରା ପାଇଲା । ସେଥିରେ
 ସେ ଖାଲି ଯେ ନିଜ ଘରଟିକୁ ପୁନର୍ବାର କିଛି

ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଦେଇ କିଣିନେଲା, ତାହା ନୁହେଁ,
 ଘରକୁ ବହୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ଆସବାବ୍ ପକ୍ଷରେ
 ସଜ୍ଜିତ କଲା । ଘରେ ପୁଣି ଦାସଦାସୀ
 ଖଟିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ପୁଣ୍ୟମୀ ଗଡ଼ରେ ସେ ଯାଇ ନଈ କୂଳରେ
 ପହଞ୍ଚିଲା । ହସି ହସି ନାଗକନ୍ୟା ପହଞ୍ଚିଲେ
 ଓ କହିଲା, “ଶୁଣ । ତମ ପାଖରୁ ଯିବା
 ପରଠୁଁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଭୁଲି ପାରୁନାହିଁ ।
 ମୁଁ ତୁମକୁ ବିବାହ କରିବି । ତମେ
 ନାଗଲୋକକୁ ଚାଲ ।”

କୁମାର ତମକି ଉଠିଲା ଓ କହିଲା,
 “ମୋତେ ଟିକିଏ ସମୟ ଦିଅ । ମୁଁ ଘରଟିକୁ
 କହିବି ।”

“ମୁଁ ଇଚ୍ଛା କଲେ ଏହିକ୍ଷଣି ତୁମକୁ
 ମଲ୍ଲମୋହି ୨ କରି ନେଇ ଯାଇ ପାରେ ।
 କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସେପରି କରିବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ ।
 ଦୁଇ ଦିନ ଛୁଟି ମୋତେ ଏଠି ଭେଟିବି ।
 ଏହା କହି ନାଗକନ୍ୟା ଚାଲିଗଲା ।

କୁମାର ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ଘରରେ ଘରକୁ
 ଫେରିଲା । ନାଗକନ୍ୟାର ଆକର୍ଷଣ ସେ ଭୁଲି
 ପାରୁ ନଥାଏ । ଏଣେ ଘର ଦ୍ଵାର ଛଡ଼ି
 ନାଗଲୋକକୁ ବା ଚାଲିଯିବ କିପରି ?

ସେ ଘରକୁ ଫେରି ଯାଇ ଦେଖିଲା, ତା’
 ମା’ଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଅନେକ ଭଲ । ସେ ମା’
 ପାଖରେ ବସି ସବୁ ଗପିଲା । ମା’ ଘରର
 ଆର୍ଥିକ ସଙ୍କଟ ବିଷୟ ଯାଇଛି ବୋଲି ଜାଣି

ଶୁଣି ଦେଲେ । କିନ୍ତୁ କହିଲେ, “ସୁଅ !
ନାଗକନ୍ୟାକୁ ଯେମିତି ଦେଲେ ଏଡ଼ାଇବାକୁ
ପଡ଼ିବ । କିନ୍ତୁ ସେ ଅସମ୍ଭବ ଦେଲେ ଆମର
କପଦ ହୋଇପାରେ । ତାକୁ କିପରି ଭାବରେ
ଏଡ଼ାଇବାକୁ ହେବ ସେ ବିଷୟରେ ମୋ
ଧର୍ମଗୁରୁ ବାରି ସିଂହ ବୁଦ୍ଧି ଦେଇ ପାରିବେ ।
ତୁ ଯାଇ ତାକୁ ଦେଖା କର ।”

“ମା ! ବାରି ସିଂହ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଠିକ୍, କିନ୍ତୁ
ସେ ସ୍ଵାର୍ଥପର । ତାଙ୍କ ଝିଅକୁ ମୋତେ
ବିବାହ ଦେବେ ବୋଲି କେତେଥର କହିଥିଲେ,
ଅଥଚ ଆମର ଦୁର୍ବଳତା ବେଳେ ଆମଠୁ
ଦୂରେଇ ଗଲେ !” କୁମାର କହିଲା ।

ମା’ ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ତୁ ଯାହା
କହୁଛ, ତାହା ଠିକ୍ । ବାରିସିଂହ ଧୂର୍ଜି । କିନ୍ତୁ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ଅବସ୍ଥା ବଦଳିଗଲାଣି ବୋଲି
ସେ ପୁଣି ଝିଅ ଦେବାକୁ ମନ କରିବ ଏବଂ
ତୋତେ ଠିକ୍ ପରାମର୍ଶ ଦେବ ।”

କୁମାର ଯାଇ ବାରିସିଂହ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।
ବାରି ସିଂହ ତାକୁ ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କଲା ଓ
ତା’ ସମସ୍ୟା ଶୁଣି କିଛି ପରାମର୍ଶ ଦେଲା ।
ସେହି ଅନୁସାରେ କୁମାର ପରଦର ନାଗକନ୍ୟା
ସହ ଦେଖା ଦେବା ମାତ୍ରେ ତାକୁ କହିଲା,
“ମୁଁ ତମ ସହ କିପରି ଗୁଲିଯିବି ? ମୋ ମା
ଆସୁଛ । ଏକମାତ୍ର ନାଗଲତା ଦ୍ଵାରା ସେ ଭଲ
ହୋଇ ପାରିବେ । ତମେ ଆଣି ଦେଇ
ପାରିବ ?”



ନାଗକନ୍ୟା କହିଲା, “ହଁ, ପାରିବି ।
ତେବେ ତାହା ଦ୍ଵାରା ମୋର ହଜାର ବର୍ଷ
ପରମାୟୁରୁ ପାଞ୍ଚଦିନ ବର୍ଷ ନଷ୍ଟ ହେବ ।
ଠିକ୍ ଅଛି । ବାକି ପାଞ୍ଚଦିନ ତମକୁ ଅଡ଼େଇ
ବର୍ଷ ଦେବ । ତାହାହେଲେ ଆମେ
ମୋଟାମୋଟି ସମାନ ସମୟ ବଞ୍ଚିବା ।

ପରଦିନ ନାଗକନ୍ୟା ନାଗଲତା ଆଣି
ଦେଲା । ତାହାର ରସ ସେବନ କଲେ
ମଣିଷର ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟାଧି ଦୂର
ହୋଇଯାଏ । ତାହା ସେବନ କରି କୁମାରର
ମା ପୁରାପୁରି ଭଲ ହୋଇଗଲେ । ସେତକ
ନୁହେଁ, ବାରି ସିଂହ ମଧ୍ୟ ନିଜର କୌଣସି
ରୋଗରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଗଲେ ।



ପୁଣି ଯେତେବେଳେ ନାଗକନ୍ୟା ସହ କୁମାରର ସାକ୍ଷାତ୍ ହେବା ବେଳ ହୋଇଗଲା, ସେତେବେଳେ ବାରସିଂହ କୁମାରକୁ କହିଲା, “ଦେଖ ବାପା, ନାଗକନ୍ୟାକୁ ତ ଯେ କୌଣସି ମତେ ଆମ ପରିସରରୁ ଦୂରେଇ ରଖିବାକୁ ହେବ, ଖାଲି କୌଶଳରେ ସେ କାମ କରିବା କଥା । ସେ ଯେପରି ଆମ ଉପରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନ ନିଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତାକୁ ରୁହ, ତମ ବାପା ଘରକୁ ନ ଫେରିଲେ ତମେ ତା’ ସହ ନାଗଲେକକୁ କିପରି ବା ଯାଇ ପାରିବ ?”

କୁମାର ତାହାହିଁ କଲା । ନାଗକନ୍ୟା କହିଲା, “ତମ ବାପା ଯେଉଁଠି ଥା’ନ୍ତୁ ନା

କାହିଁକି, ତାକୁ ଫେରାଇ ଆଣି ଦେବ ତେବେ ମଣିଷ ଜଗତର ଏସବୁ ବ୍ୟାପାରରେ ମୋତେ ଦ୍ରସ୍ତଷେଷ କରିବାକୁ ହେଲେ ମୋର ଆତ୍ମ ଆଦୁର ଶହେ ବର୍ଷ କମିଯିବ । ତିନି ଅଛି । ତମ ପାଇଁ ମୁଁ ସବୁ କିଛି ଡାଗ ବଣ ପାରିବି । ଆଗାମୀ ଦଶମୀ ତଥ୍ରେ ମୋତେ ଏଠି ଭେଟିବ ।”

ଏହାର ଦୁଇଦିନ ଭିତରେ କୁମାରର ବାପା ଲେଉଟି ଆସିଲେ । ଘରେ ଯେପରି କାହାରି ଆନନ୍ଦର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ, ଘରର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଖି ତାଙ୍କର ନିଜର ମଧ୍ୟ ଆନନ୍ଦର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ ।

ଦଶମୀ ପୂର୍ବ ଦିନ ବାରସିଂହ କୁମାରକୁ କହିଲେ, “ଏଥର ନାଗକନ୍ୟାକୁ କହୁଦିଅ କି ସେ ଯଦି ତୁମକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଭଲ ଯାଏ, ତେବେ ସେ ନିଜେ ସ୍ବାଭାବିକ ମଣିଷ ବୋହୂ ରୂପେ ଆସି ତମ ସହ ଘର କରୁ । ମୁଁ ଜାଣେ, ତା’ ହେଲେ ସେ ଦୁଃସ୍ବପ୍ନ ପଲାଇବ, ନହେଲେ ଶୀଘ୍ର ମରିଯିବ ।”

“ଜଣେ ତାଲିକ କହୁଛନ୍ତି, ନାଗକନ୍ୟା ଯେପରି ଆମର କୌଣସି ଅନିଷ୍ଟ କରି ପାରିବ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ । ବାରସିଂହ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି, ତୁ ସେଇଆ କର ।” କୁମାରର ମା କହିଲେ ।

କୁମାର ଦଶମୀ ବଡ଼େ ନାଗକନ୍ୟାକୁ ସେଇଆ କହିଲା । ନାଗକନ୍ୟା ଦର୍ଶନାଶୀ

ସୁଧ କହିଲା, “ମୁଁ ମଞ୍ଜିର ଭାବରେ ତମ
 ସେବାକର୍ତ୍ତାରେ ରହିଲେ ମାତ୍ର ପାଣିବର୍ଷ
 ହେବ । ହେଲେ । ସତ କାହାଣୀ ତମର ନାହିଁ,
 ମୋର ଅଟେ ନାହିଁ । ମୁଁ ତମ ପାଇଁ ଜାଣି-
 ଲେଇ ଚାହେଁ ମୋତେ ପରାମର୍ଶ କରୁଥିବାକୁ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ।”

କୁମାର ନାଗକନ୍ୟା ହାତ ଧରି ପକାଇ
 କହିଲା, “ନା । ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ତମ
 ସହ ନାଗଲୋକକୁ ଯିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।”

ନାଗକନ୍ୟାର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନିଶ୍ଚୟ !

ବେତାଳ କାହାଣୀଟି ଏଇଠାରେ ସମାପ୍ତ
 କରି କହିଲା, “ରଜା ! ମୋର ଗୋଟିଏ
 ସନ୍ଦେହ ଅଛି । ଯେତେବେଳେ କୁମାରର ସବୁ
 ସର୍ତ୍ତ ନାଗକନ୍ୟା ମାନିଗଲା, ସେତେବେଳେ
 ହଠାତ୍ କୁମାର ନାଗକନ୍ୟା କଥା ମାନି
 ତା’ ସହ ନାଗଲୋକ ଯିବାକୁ ବାହାର ପଡ଼ିଲା
 କହିଲେ ? ସେ କ’ଣ ହଠାତ୍ ପାଗଳ ହୋଇ-
 ଗଲା ? ପାରିଲେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

କହିଲେ ବେତାଳ କେ ହେଉଛନ୍ତି ଏହି ନାଗକନ୍ୟା
 କହିବା, ତେବେ ତମ ଶୀଘ୍ର ଫଳ ହାସଲ ହେବ ।”

ସବୁବେଳେ ମଧ୍ୟ ଦେଖି ନିକଟତର ନିମନ୍ତ
 କହିଲେ ବେତାଳ, “ନାଗକନ୍ୟା ଯେ କୁମାରର
 ସବୁ ସର୍ତ୍ତ ମାନିଗଲା, କୁମାରର ମନରେ
 ପରବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ କାହାଣୀ କାହାଣୀ । ମୋ
 ଦେଖିଲା, ନାଗକନ୍ୟାର ଶ୍ରେୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱ ।
 ଶ୍ରେୟ ପାଇଁ ନାଗକନ୍ୟା ନିଜର ସବୁ ସ୍ୱାର୍ଥ
 ଜଳଜଳ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଅଥଚ ତା’ ନିଜ
 ଲୋକେ ନାଗକନ୍ୟାଙ୍କୁ ସବୁ ପ୍ରକାର ସୁବିଧା
 ଉଠାଇ ନେଇ ତାକୁ ଠକି ଦେବା ମହଲକରେ
 ଅଛନ୍ତି । ହଠାତ୍ ମଣିଷମାନଙ୍କ ବିବେକ ଓ
 ବ୍ୟବହାର ପ୍ରତି କୁମାର ମନରେ ବିରକ୍ତ
 ଆସିଗଲା । ତେଣୁ ସେ ମଣିଷ ଜଗତ ଛାଡ଼ି
 ନାଗକନ୍ୟା ସହ ଚାଲିଯିବାକୁ ଫିରି କଲା ।”

ରଜାଙ୍କ ମୌନଭଙ୍ଗ ଦେବା ମାତ୍ରେ କେ ସହ
 ଶବ୍ଦପ୍ରିତ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନ୍ଦରୁ ଶୁଣିଯାଇ
 ପୁନଃପୁନଃ ଡାଳରେ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା । (କଲିତ)



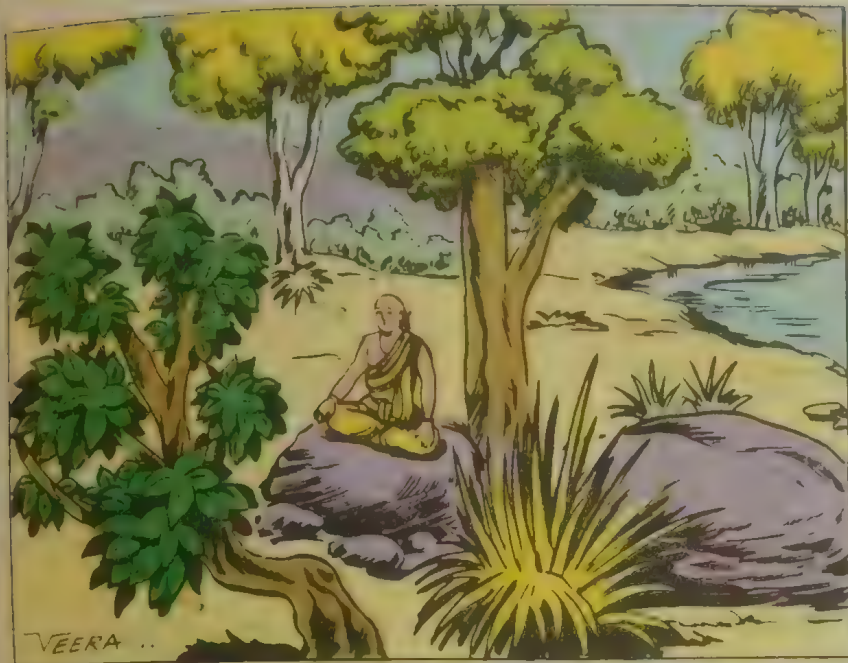
ଅକୁହା ରହସ୍ୟ

ବୈଦ୍ୟ ଦ୍ଵସାବରେ କୃପାନନ୍ଦଙ୍କର ବେଶ୍ ଖ୍ୟାତି ଥିଲା । ରୋଗୀର ରୋଗ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ସକାଶେ ଯାହା ଯାହା କହୁବାର କଥା ସବୁ କରିସାର ସେ ରୋଗୀକୁ ପଚାରୁଥିଲେ, “ତମେ ଗତକାଲି କ’ଣ ଖାଇଥିଲ ? ପଥର ଦିନ ଓ ତହିଁ ପୂର୍ବଦିନ କ’ଣ ଖାଇଥିଲ ?” ରୋଗୀ ସରଣ କରି ଉତ୍ତର ଦିଏ । ବୈଦ୍ୟ ମନ ତେଜ ଗୁଣନ୍ତି । ତା’ପରେ ଔଷଧ ଦିଅନ୍ତି ।

ବୈଦ୍ୟ କୃପାନନ୍ଦ ପାଖରେ ଶିଷ୍ୟ ଭାବରେ ରହୁଥାନ୍ତି ତାଙ୍କ କାମାତା ସୌମ୍ୟ । ଦିନେ ସୌମ୍ୟ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲେ, “ତମ ବାପା ମୋତେ ତାଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତିର ସବୁ ସ୍ମୃତି କହି ଦେଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେ ଗୋଟାଏ ରହସ୍ୟ କହି ନାହାନ୍ତି । ରୋଗୀ ଚାହିଁ ପାଉଥିବା ଧର କ’ଣ ଖାଇଛି, ସେକଥା ସେ କାହିଁକି ପଚାରନ୍ତି ?”

ବୈଦ୍ୟଙ୍କ ଝିଅ ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ବାପା ସେକଥା ତମକୁ କହି ନାହାନ୍ତି କି କହିପାରିବେ ନାହିଁ । ମୁଁ କହି ଦେଉଛି । ସେ ରୋଗୀର ଖାଦ୍ୟ-ତାଲକା ପଚାରି ଚାହିଁବା ଦ୍ଵାରା ତା’ର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ଜାଣି ନିଅନ୍ତି । ସେହି ଅନୁସାରେ ସେ ତା’ ପାଇଁ ଔଷଧର ଦାମ ନିରୂପଣ କରନ୍ତି । କି ଔଷଧ ଦେବେ, ସେକଥା ସେ ନାଡ଼ ପରୀକ୍ଷା କରି ଆଗରୁ ସ୍ଥିରକରି ସାରିଥାନ୍ତି ।”



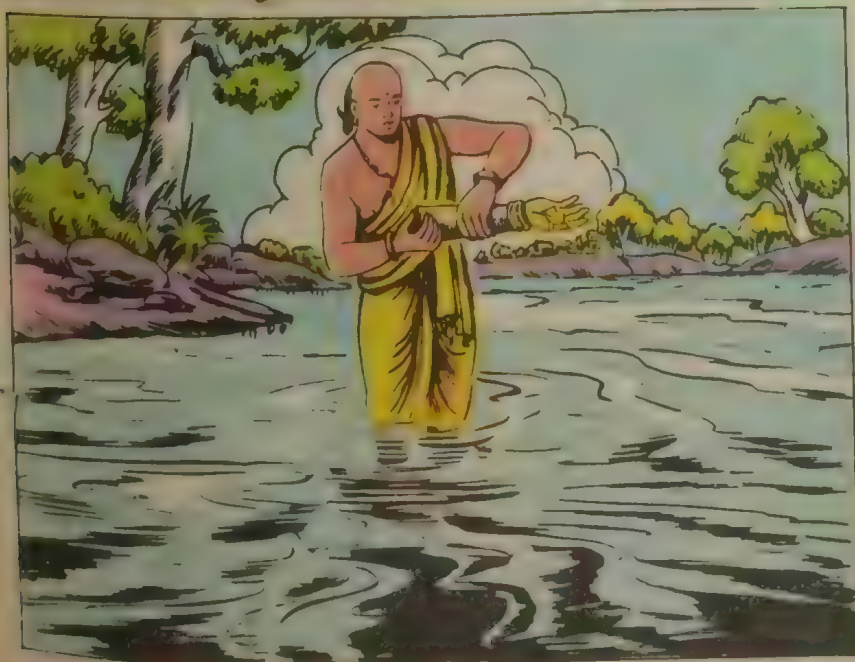
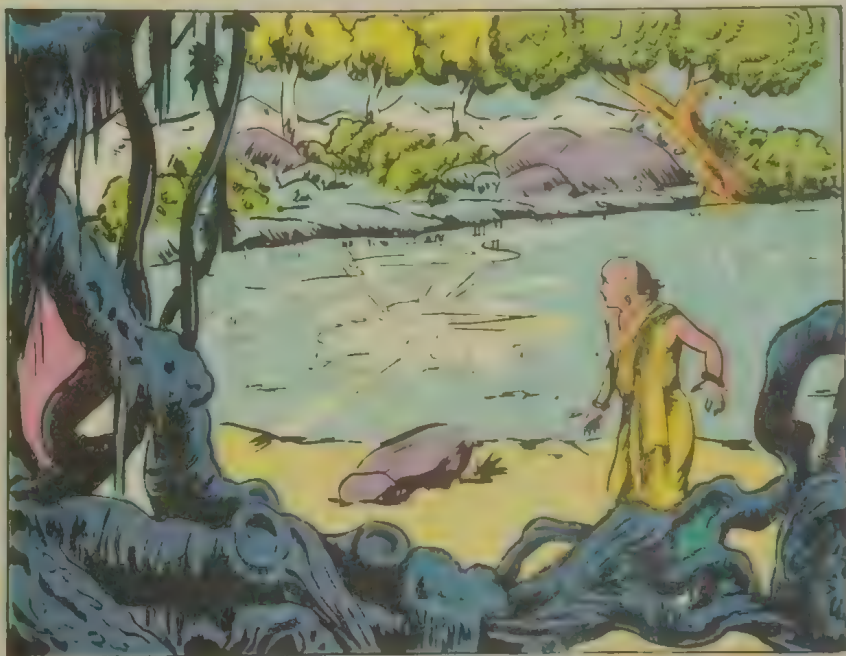


ଭରତର ମନ୍ଦିର

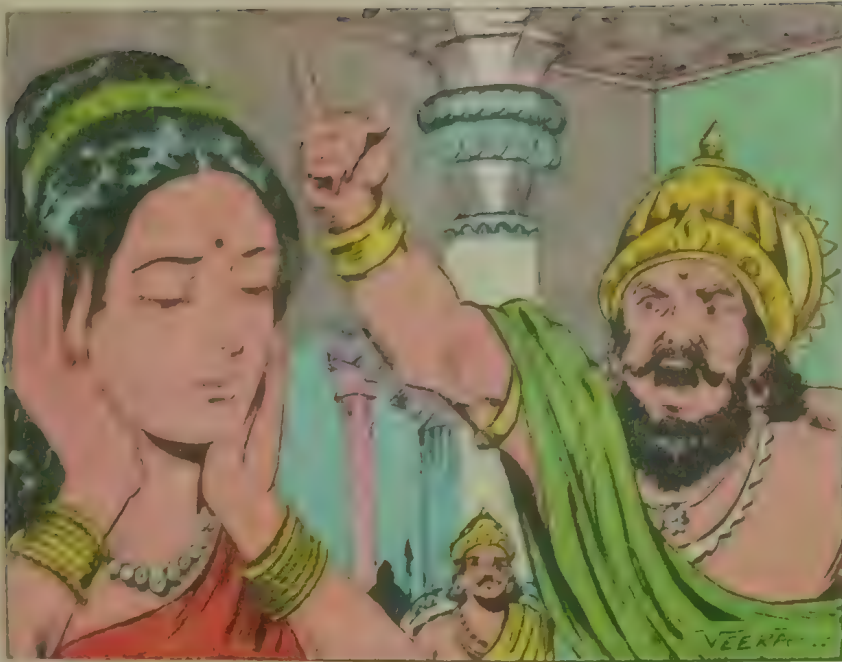
କାଳିଦାସ

ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା । ଆତ୍ମାବ୍ରମ
ନାମକ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗଜାନଦୀ
କୂଳରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଅରଣ୍ୟ
କନ୍ଦରେ ବସି ସବୁଦିନେ ସନ୍ନ୍ୟାସେଲେ
ଧ୍ୟାନ କରୁଥାନ୍ତି । ବଣ ପାଖରେ
ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ତାଙ୍କ ଘର ।

ଦିନେ ସନ୍ନ୍ୟାସେଲେ ଧ୍ୟାନ ଭଙ୍ଗ ହେବା
ପରେ ସେ ଦେଖିଲେ ଠାଏଁ ନଈ
ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ଦୁଃଖ
ବାହାରୁଛି । ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।
କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ଅନ୍ଧାର ହୋଇ
ଆସୁଥାଏ । ସେତେବେଳେ ସେ
ସେଠାରୁ ଗଲେ ନାହିଁ ।



କିନ୍ତୁ ରାତିଯାକ ସେ ଶୋଇ ପାରିଲେ
ନାହିଁ । ନଦୀ ଗର୍ଭର ସେ ଆଲୋକ
ତାଙ୍କ ଚିତ୍ତକୁ ଆନ୍ତୋଳିତ କରିବାକୁ
ଲାଗିଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ପୂର୍ବରୁ ସେ
ପାଇଁ ନଦୀ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
ଆଲୋକ ସ୍ମରଣ ହେଉଥିବା ସ୍ଥାନକୁ
ପାଇଁ ସେ ଦେଖିଲେ ନଦୀ ଶଯ୍ୟାରେ
ପଡ଼ି ରହିଛି ପଥରର ଖଣ୍ଡିଏ ଛାତ ।



ଆହାସ୍ୟ ସେ ପଥର ହାତକୁ ଘରକୁ
ନେଇ ଆସିଲେ । ଘରରେ ସେ
ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ ଅରୁଣ ସ୍ଵପ୍ନ ।
ସେ ଦେଖିଲେ ଦକ୍ଷ ଯଦ୍ଧ ପାଖରେ
ଦକ୍ଷ ହାତ ଶିବଜନା ସହ୍ୟ କରି
ନପାରି ଶନ ହରାଇ ପଡ଼ିଯାଇଛନ୍ତି
ଦେଖ ସଖା ।

ଆହାସ୍ୟ ଆହୁର ମଧ୍ୟ ଦେଖିଲେ ସଖାଙ୍କ
ମୃତଦେହ କାନ୍ଦରେ ପକାଇ ଶିବ ସ୍ଵର୍ଗ
ଓ ପୃଥିବୀ ବ୍ୟାପି ବୁଲୁଛନ୍ତି । ସେ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ୟମନସ୍ତ । ତାକୁ ବାଧା
ଦେବା ଭଲ ଶକ୍ତି ବା ସାହସ ମଧ୍ୟ
କାହାର ନାହିଁ ।



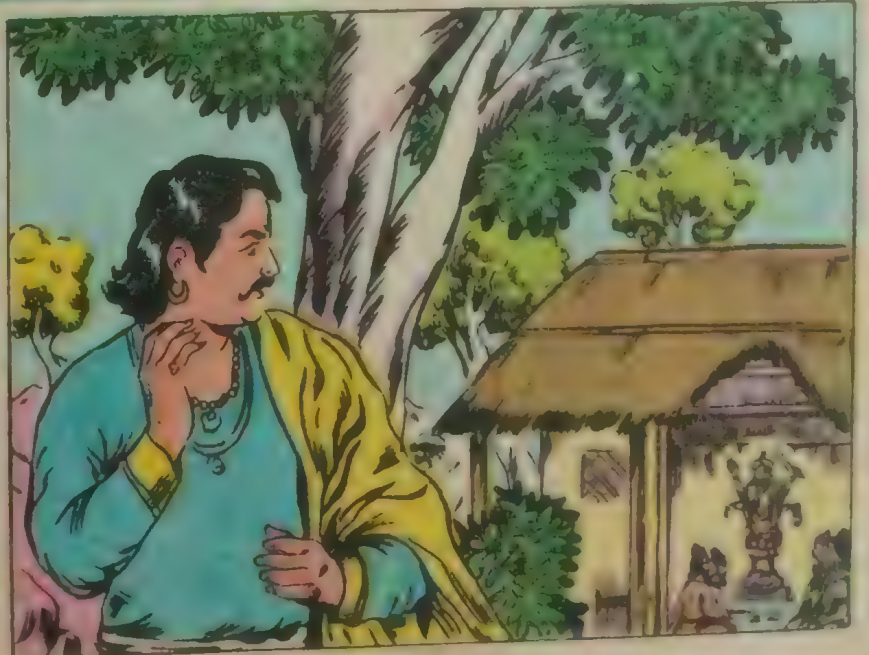
ଅବଶେଷରେ ବସ୍ତୁ ତାଙ୍କ ସୁଦର୍ଶନ
ଚକ୍ରକୁ ପ୍ରେରଣ କଲେ । ଚକ୍ର ଆସି
ସଖାଙ୍କ ମୃତଦେହକୁ ଶ୍ଵେତ ଶ୍ଵେତ କରି-
ଦେଲା । ଭରତର ଭଲ ଭଲ ସ୍ଥାନରେ
ଏଇ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପଡ଼ିଲା । କଣ
ପାଖରେ ସେ ଗଙ୍ଗାନଦୀ ଗର୍ଭରେ
ପଡ଼ିଲା ଗୋଟିଏ ହାତ ।

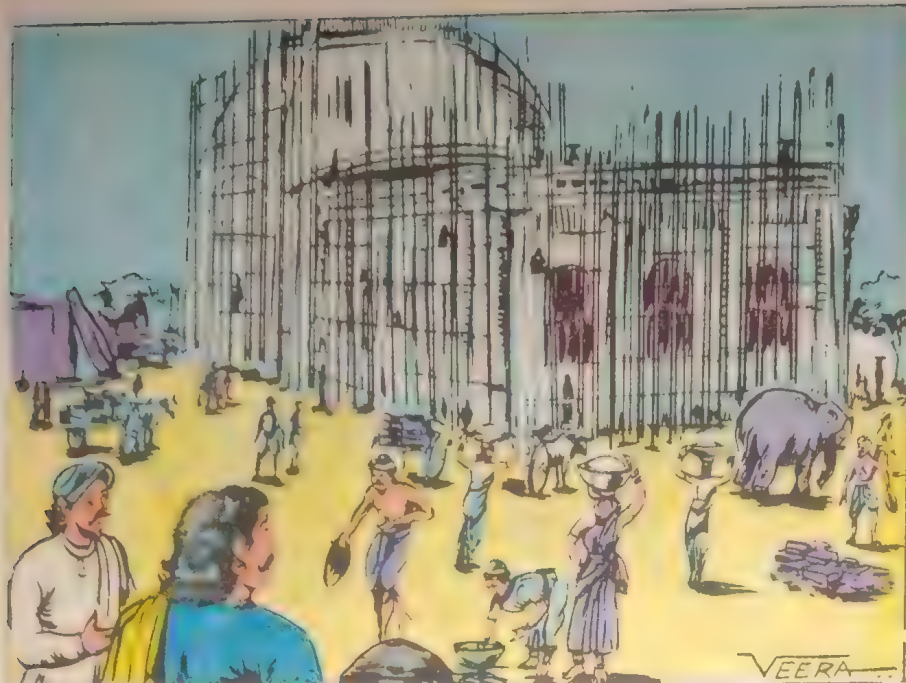
ଆହାସ୍ୟ ବୁଝିଲେ ଚ ସେ ଯେଉଁ
ଚନ୍ଦ୍ର ଘରକୁ ଆସିଥିଲେ ତାହା
ଦେବାଙ୍କରହି ହାତ—ଅଲୌକିକ
କାରଣରୁ ପଥରେ ହୋଇଛି
ରୂପାନ୍ତରତ । ସେ କାଳୀମୁଖି ନମିଶ
କରି ତହିଁ ଭିତରେ ସେ ହାତଟି
ଆସିଲେ ଓ ବଣ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ
ବୁଝିଆରେ ମୁଖିଟି ସ୍ଥାପନ କରି ପୂଜା
କଲେ ।



କେତେ ବର୍ଷ ବତଗଲା । ଆହାସ୍ୟ
ପ୍ରତ୍ୟୁତ ବୁଝିଆ ମନ୍ଦିରଟି ବଣ ଭିତରେ
ଥିବା ଯୋଗୁଁ ଖୁବ୍ କମ୍ ଲୋକେ ସେ
ବନ୍ଦୁରେ ଜାଣିଥିଲେ । ଦିନେ କଣେ
ଜମିଦାର ନଈରେ ଯାଉଥିବାବେଳେ
ବଣ ଭିତରୁ ଶଙ୍ଖ ଧ୍ବଜ ଶୁଣିଲେ ।

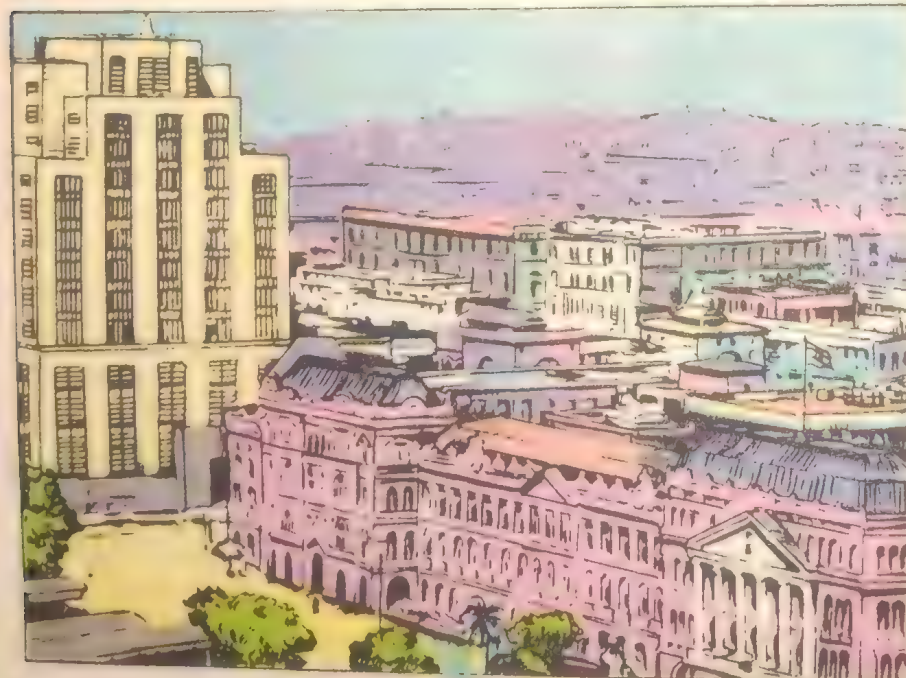
ସେ କୌତୁହଳୀ ହୋଇ ବଣ ଭିତରକୁ
ଯାଇ ଦେଖିଲେ କାଳୀମୁଖି ଆଗରେ
କେତେକଣ ସାଧୁ ବସିଛନ୍ତି । ମୁଖି
ତାଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଜାଣନ୍ତି ମନେ ହେଲା । ସେ
ଦେବାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲେ ଓ ସେଠାରେ
କିଛି ସମୟ ଅବବାସ୍ୟତ କଲେ ।





ସାଧୁମାନଙ୍କ ଅନୁମତି କ୍ରମେ ଜମିଦାର
ସେଠାରେ ଦେବାଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ମନ୍ଦିରଟିଏ
ନିର୍ମାଣ କଲେ । କ୍ରମେ ସେଠାରୁ ବହୁ
ଲୋକଙ୍କ ସମାଗମ ହେଲା । ବଣ
ଅପସର ଗଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ବଣିକ-
ମାନେ ମନ୍ଦିର ଚାରିପଟେ ଘର ଓ
ଦୋକାନ ନିର୍ମାଣ କଲେ ।

କ୍ରମେ ମନ୍ଦିର ଆଡ଼ର ବଡ଼ ଭାବରେ
ନିର୍ମିତ ହେଲା । ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଲୋକ
ସେଠାରୁ ଆସିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ନାନା
ପ୍ରକାର ଉତ୍ସବ ଓ ପର୍ବ ମଧ୍ୟ ପାଳିତ
ହେଲା । ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ
ସେ ସ୍ଥାନ କାଲିଘାଟ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି
ଲାଭ କରିଥାଏ ।



ରଞ୍ଜିତଶିଆ କୋମାଳ ସେଠାରେ
କଲକତା ନଗରର ମୁଲଦୁଆ
ପକାଇଲେ । ସମ୍ଭବତଃ କଲକତା
ନାମହିଁ କାଲିଘାଟର ଅପଭ୍ରଂଶ । ଆଜି
ବି କଲକତା ନଗରର ଏକ ବିଶେଷ
ଆକର୍ଷଣୀୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ହେଲା
କାଲିଘାଟ ମନ୍ଦିର ।



ଅଭୂତ କୁକୁର

ବାଗିଚା ସହରରେ ଥାଏ ନୁମାନ୍ ନାମକ ଜଣେ ଯୁବକ । ତା'ର ଗୋଟିଏ ଦୋକାନ ଥାଏ । ସେଥିରୁ ସେ ଭଲ ଆୟ କରୁଥାଏ । ସେ ଭଲ ଘରର ପୁଅ । ତେଣୁ ତା' ପାଇଁ ବେଶ୍ କିଛି ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସୁଥାଏ ।

କିନ୍ତୁ ନୁମାନ୍ ହଠାତ୍ ଏପରି ଗୋଟିଏ ଝିଅକୁ ବିବାହ ଦୋଳ ପଡ଼ିଲା, ଯାହା ବିଷୟରେ ତା' ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ କେହି କିଛି ଜାଣି ନଥିଲେ । ତା' ନାମ ଆଶାନା ।

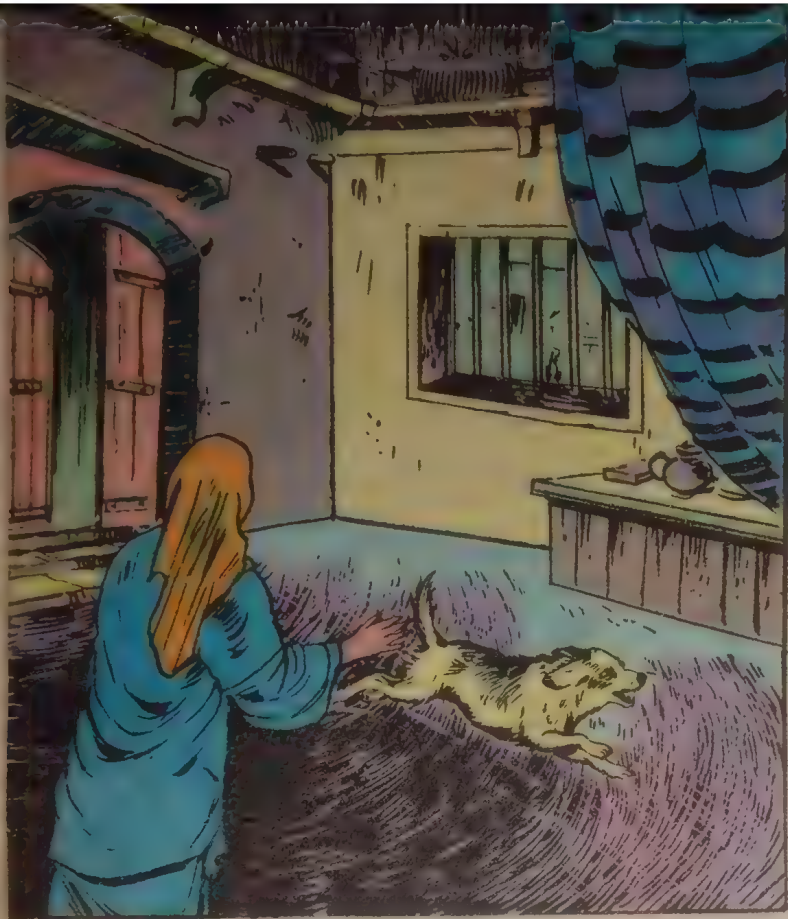
ଆଶାନା ସୁନ୍ଦରୀ ଓ କଥାବାଣୀରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚତୁର । ତାକୁ ବାହା ଦୋଳ ଘରକୁ ଆଣି ନୁମାନ୍‌ର ଶୁଣି କହିଲେ ନ ସରେ ।

ପ୍ରଥମ କିଛି ଦିନ ବେଶ୍ ଆନନ୍ଦରେ ବିତଗଲା । କିନ୍ତୁ ନୁମାନ୍ ଦେଖିଲା ଯେ ଆଶାନା ମୋଟେ ଝିଅ ପିଆ କରୁ ନାହିଁ ।

ସବୁବେଳେ କହେ କି ତାକୁ ଖୋଶ କରୁ ନାହିଁ । ନୁମାନ୍ ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ଏଣେ ଖିଆ ପିଆ ବିନା ଯେ ଆଶାନା ଦୁବଳ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ, ତାହା ନୁହେଁ । ଏହାର ରହସ୍ୟ କ'ଣ ? ନୁମାନ୍ ଯେତେ ଏକଥା ଘାବିଲା, ତା'ର ବିସ୍ମୟ ବଢ଼ିଲା ପିନା, କିନ୍ତୁ ରହସ୍ୟର ସମାଧାନ ହେଲା ନାହିଁ ।

ଦିନେ ନୁମାନ୍ ଘାବିଲା, ଆଶାନା ବୋଧ ହୁଏ ରାତିରେ ସେ ଶୋଇ ପଡ଼ିବା ପରେ ଗୋପନରେ ଖିଆ ପିଆ କରୁଛି । କିନ୍ତୁ ସେପରି ବା ସେ କାହିଁକି କରିବ ? ଯାହାଦେଉ, ନୁମାନ୍ ସେଦିନ ରାତିରେ ନିଦର ଛଳନା କରି ଡେଇଁ ରହିଲା ।

ମଝି ରାତି ବେଳକୁ ଆଶାନା ଧରେ ଧରେ ଛିଟିଛାଟି ଉଠି ଘରୁ ବାହାରିଗଲା । ନୁମାନ୍ ଲୁଚି ଲୁଚି ତାକୁ ଅନୁସରଣ କଲା । ଆଶାନା



ସହର ବାହାରେ ଥିବା କବରଖାନା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ନୁମାନ୍‌ର ବସ୍ତ୍ରପୁର ସୀମା ନାହିଁ । ସେ ଦେଖିଲା, କବରଖାନାକୁ ଘେରି ରହିଥିବା ପ୍ରାଚୀର ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଅଭୁତ ଜୀବ ବସିଛି । ନୁମାନ୍‌ର ଦେହ ହାତ ଭୟରେ ଥଣ୍ଡା ହୋଇଗଲା, କାରଣ ସେ ବୁଝି ପାରିଲା, ସେ ଜୀବଟି ଗୋଟିଏ ପିଣ୍ଡାତ ।

ପିଣ୍ଡାତ ହାତ ବଢାଇ ଦେଲା । ଆଶାନା ତା' ହାତ ଧରି ଲଂଘ ଦେଇ ପାତେରୀ ସେ ପଟକୁ ଡେଇଁ ପଡିଲା । କବରଖାନା ଭିତରେ ସେ ଦୁହେଁ କ'ଣ ଖିଆ ପିଆ କରୁଥିବେ, ସେକଥା ଭାବିବାକୁ ନୁମାନ୍ ସାହସ କଲ ନାହିଁ । ନୁମାନ୍ ଘରେ ଆସି ଶୋଇ ପଡିଲା ।

ଘଣ୍ଟାକ ପରେ ଆଶାନା ଫେରି ଆସିଲା । ସକାଳେ ସାହସ ସଞ୍ଚୟ କରି ନୁମାନ୍ କହିଲା, “ଆଶାନା ! ତମ ରକ୍ତ ଯାହା ହେଉନା କାର୍ଯ୍ୟକ, ସେହି ଅନୁସାରେ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେଲା ଭଳି ଶକ୍ତି ମୋର ଅଛି । ଶୁଦ୍ଧରେ କବରଖାନାକୁ ଯିବା ଦରକାର କ’ଣ ?”

ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ଆଶାନାର ଅସ୍ତିତ୍ବ ଦୁଇଟି ଜଳନ୍ତା ଅଙ୍ଗାର ଭଳି ଧକ୍ ଧକ୍ କରି ଉଠିଲା । ସେ ଚଟାପଟ ନିଜ ହାତକୁ ଟିକିଏ ପାଣି ନେଇ ସେଥିରେ ମଳ ପୁକ୍ତି ନୁମାନ୍ ଉପରକୁ ଛୁଟିକାଇ ଦେଲା । ନୁମାନ୍ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶାକୁ ବୁଲୁଥିବା ପାଲଟି ଗଲା ।

ଆଶାନା ଶକ୍ତି ଏ ଲଠି ଉଠାଇ ବୁଲୁଥିବା ବାଡ଼େଇବାକୁ ବସିଲା । ବୁଲୁଥିବା-ରୂପୀ ନୁମାନ୍ ପଲାଇଲା ।

ସେ କବାଟ ପାଖରେ ହେବା ବେଳକୁ ଆଶାନା ଏଡ଼େ ଯୋରେ କବାଟ ବାଡ଼େଇ ଦେଲା ଯେ ସେଥିରେ ବୁଲୁଥିବା ମୃତ୍ୟୁ ବୁଲୁ ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଦେବାଦୁ କବାଟ ତା' ଲଣ୍ଡରେ ବସିଲା; ଲଣ୍ଡଟି କଟିଗଲା ।

ସନ୍ତ୍ରାରେ ସେତେବେଳେ ଅନେକ ଲୋକ ଯିବା ଆସିବା କରୁଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ଆଶାନା ସନ୍ତ୍ରାକୁ ବାହାରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ବୁଲୁଥିବା-ରୂପୀ ନୁମାନ୍ ବାହାରେ ଠିଆ ହୋଇ କ’ଣ କରିବ ସେକଥା ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଏକ ଶବ୍ଦ ଚାଲିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଦୂରରେ ଥାଉଛି
ହେଉଥାଏ । ସେ ବଜଳରେ ରହି ଛୁଟୁଥାଏ,
ପୁଣି କନ୍ଦୁରେ ନାବକ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ ।

ସନ୍ତାନ୍ତ ଲୋକେ ବୁଲିଯିବା ମାତ୍ରେ
ଅଗାଧା ଲାଠି ଧରି ଗଲୁ ବାହୁଲ୍ୟତାକୁ
ବାହାରି ଆସିଲା । ନୁମାନ୍ ତାକୁ ଘେରି
ଲେଖାଏ । ଯାହାହେଉ, ତା' ଗଳରେ ଲାଠି
ମାଡ଼ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଗଳ ପଡ଼ି
ଶୁଣିଗଲା ।

ନୁମାନ୍ ଚାହିଁବା ସନ୍ତାନ୍ତ ଯିବା ମାତ୍ରେ
ଅନ୍ୟ କୁକୁରମାନେ ତାକୁ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ।
ପ୍ରାଣ ଚଳେଇରେ ସେ ଗୋଟିଏ ଦୋକାନ
ଭିତରେ ଯିଗଲା । ସେ ଦୋକାନୀ ତାକୁ
ଆଗ୍ରସ୍ତ ଦେଲା ।

ନୁମାନ୍ କ୍ରମେ ଦୋକାନୀର ପିଣ୍ଡୁସଜ୍ଜନ
ହେଲା । ଦିନେ ଜଣେ ଲୋକପାତ୍ର ଦୋକାନୀ
ଟଙ୍କା ଶୁଣିଲେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କା ଜାଲ୍
ବୋଲି କହିବାରୁ ଲୋକଟି ତାହା ଜାଲ୍
ନୁହେଁ ବୋଲି କହିଲା ।

“ଦେଖ, ମୁଁ ଦୈନିକ କେତେଥର
ଟଙ୍କାପଇସା ଶୁଣୁଛି । ତେଣୁ ମୋ ପକ୍ଷରେ
ଜାଲ୍ ଟଙ୍କା ଓ ଖାଣ୍ଟି ଟଙ୍କା ଭିତରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ
ବାହାରି ସହଜ । ତମେ ସେତେବୃତ୍ତ ଧରି
ପାରିବ ନାହିଁ । ମୁଁ କହୁଛି, ଏହା ଜାଲ୍
ଟଙ୍କା ।” ଦୋକାନୀ କହିଲା ।

“କଦାପି ନୁହେଁ । ଏହା ଖାଣ୍ଟି ଟଙ୍କା ।”



“ଆରେ ଭାଇ, ଏଇଟା ସେ ଜାଲ୍ ଟଙ୍କା,
ଏକଥା ମୁଁ ଜାଣିକି, ମୋ କୁକୁର ବି କହ
ଦେବ !” ଦୋକାନୀ ବରକ୍ରରେ କହିଲା ।

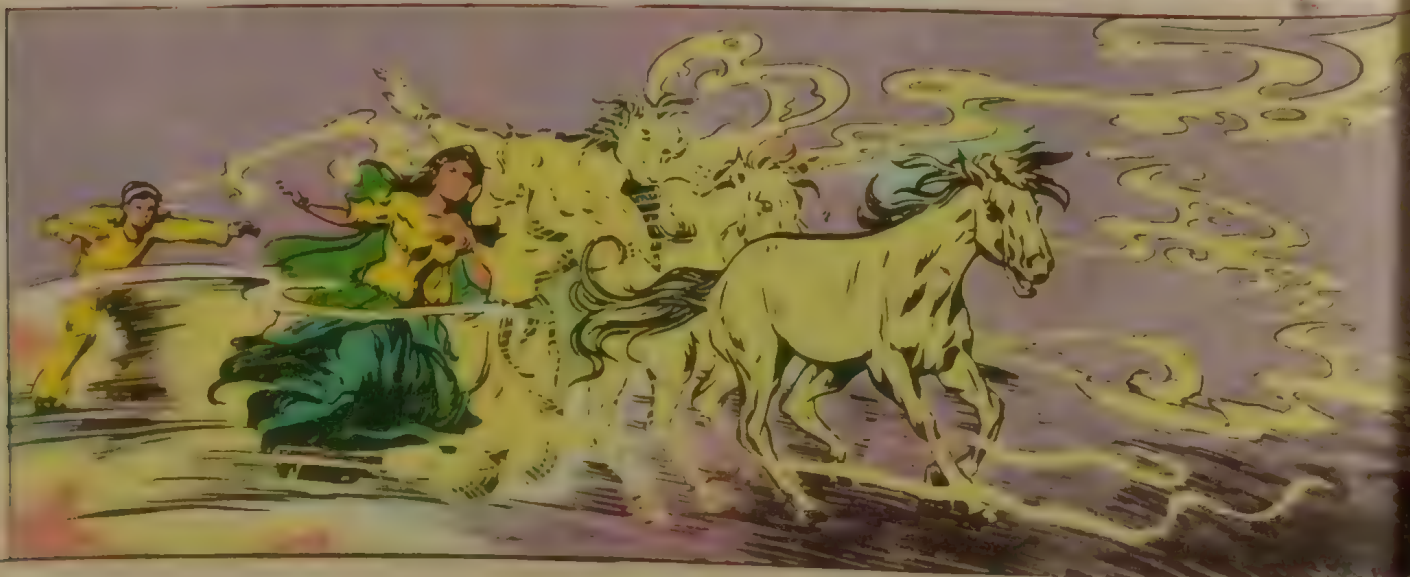
“ସତେ ?” ଏହା କହି ଗରାଣ କୁକୁର
ଆଗରେ ଟଙ୍କାତକ ବୁଣିଦେଲା । ନୁମାନ୍ ଭଲ
ଟଙ୍କା ଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟିଏ କଡ଼କୁ ଠେଲି ଦେଇ
କେବଳ ଜାଲ୍ ଟଙ୍କାଟି ଅନ୍ୟ କଡ଼କୁ ଠେଲି
ଦେଲା । ସେଥିରେ ଗରାଣ ଯେତକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହେଲା, ଦୋକାନୀ ବି ସେତକ ହେଲା ।
ସେ ତା' ସାଙ୍ଗ ଦୋକାନୀମାନଙ୍କୁ ସେକଥା
କହିଲା । ସମସ୍ତେ ବାରମ୍ବାର ପରୀକ୍ଷା କରି
ଦେଖିଲେ, ବାସ୍ତବକ କୁକୁରଟି ଜାଲ୍ ଟଙ୍କା
ଚିହ୍ନି ଦେଉଛି ।

ଦିନେ ଦୋଳାନରେ କେତେଜଣ କୁକୁରର ଏହି ଅଭୂତ ବିଦ୍ୟା ଦେଖୁଥିବା ବେଳେ ଜଣେ ବୁଢ଼ୀ ସେ ବାଟରେ ଯାଉ ଯାଉ ଅଟକିଗଲେ । ସେ କୁକୁରର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରି ନିଜ ପଛରେ ତାକୁ ଆସିବାକୁ ସଙ୍କେତ ଦେଲେ । କୁକୁର ତାକୁ ଅନୁସରଣ କଲା । ବୁଢ଼ୀ ନିଜ ଘରକୁ ଯାଇ ପାଟି କରି ତା' ହିଅକୁ ଡାକିଲା । ଜଣେ ସୁନ୍ଦର ଯୁବତୀ ବାହାରି ଆସିଲା । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, “ହିଅ ! କୁକୁର କେବେ ନକଲ ଟଙ୍କା ! ଅସଲ ଟଙ୍କାର ପାର୍ଥକ୍ୟ ବାରି ପାରିବାର ଶୁଣିଛୁ ? ମୋର ଧାରଣା ଇଏ ମଣିଷ । କେହି ମନ୍ଦ କରି ଏମିତି କରିଛି ।”

ନୁମାନ୍ ଏକଥା ଶୁଣି ଖଣ୍ଡିଆ ଲଞ୍ଜି ଫଲାଇ ବୁଢ଼ୀର ଗୋଡ଼ରେ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେ ଯୁବତୀକୁ ଅନେକ ମନ୍ଦ ଜଣା ଥିଲା । ତେବେ ସେ କେବଳ ଭଲକାମ ପାଇଁ ନିଜ ମନ୍ଦ ଶକ୍ତି ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥାଏ ।

ଯୁବତୀ କିଛି ମନ୍ଦ ପାଣି କୁକୁର ଉପରେ ସିଞ୍ଚି ଦେବା ମାତ୍ରେ ନୁମାନ୍ ମଣିଷରେ ପରିବେଶ ହେଲା । ସେ ନିଜର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଗଣିଲା । ଯୁବତୀ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦ ଟିଣାଇଦେଲା । ପରଦିନ ସକାଳେ ସେ ନିଜ ଘରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ଆଶାନା କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥାଏ । ସେ ଘର ଭିତରେ ଅପେକ୍ଷା କଲା । ଆଶାନା ଆସି ତାକୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆତଙ୍କିତ ହେଲା । ସେ ଟିକିଏ ପାଣି ପାଇଁ ଏଣେତେଣେ ଅନାଇବା ବେଳକୁ ନୁମାନ୍ ହସିଲା ଓ ନିଜେ ହାତ ମୁଠାରେ ରଖିଥିବା ଧୂଳିରେ ମନ୍ଦ ପତ୍ତି ତା' ଉପରକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା । ଆଶାନା ପଲାଇ ଯାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଧୂଳିରୁ କିଛି ତା' ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ଗୁଡୁ ଗୁଡୁ ସେ ଗୋଟାଏ ଗଧରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା ।

ନୁମାନ୍କୁ ସେଉଁ ଯୁବତୀ ମଣିଷ କରି ଦେଇଥିଲା, କିଛିଦିନ ପରେ ନୁମାନ୍ ତାକୁ ବିଭା ହେଲା ଓ ସୁଖରେ ରହିଲା ।





ଶିବ ପୁରାଣ

ହଠାତ୍ ଯଜ୍ଞ ଅଶ୍ୱତ୍ଥ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯିବାରୁ ସଗରପୁତ୍ରମାନେ ସେହି ସ୍ଥାନଟିକୁ ଖୋଳିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଓ ପାତାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାଟ କରିଦେଲେ । ପାତାଳରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲେ ମହାମୁନି କପିଳ ତପସ୍ୟାରତ । ତାଙ୍କର ନିକଟରେହିଁ ଅଶ୍ୱତ୍ଥ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛି । ସେମାନେ ଭାବିଲେ କପିଳହିଁ ଅଶ୍ୱତ୍ଥକୁ ଏଠାକୁ ନେଇ ଆସିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ହଠାତ୍ ଖୋଳି ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଷାଠିଏ ହଜାର ସଗରପୁତ୍ରଙ୍କ କୋଳହଳ ଶୁଣି କପିଳଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ବିରକ୍ତ ହୋଇ ସେ ଯେତେବେଳେ ଆଖି ଖୋଲିଲେ ତାଙ୍କ ଆଖିରୁ ବାହାରୁଥିବା ହୋଧାଗ୍ନିରେ ଷାଠିଏ ହଜାର ସଗରପୁତ୍ର ଚରୁଷଣାତ୍ ଭସ୍ମ ହୋଇଗଲେ ।

ନାରଦ ଏକଥା ଯାଇ ରାଜା ସଗରଙ୍କୁ କହିଲେ । ସେ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ ଓ ପରେ ଅଶ୍ୱକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ସେ ଦେଲେ ଅସମଞ୍ଜସଙ୍କ ପୁତ୍ର ଅଂଶୁମାନଙ୍କୁ । କାରଣ ଯଜ୍ଞ ଅସମାପ୍ତ ରହିବା ରାଜ୍ୟ ତଥା ରାଜାଙ୍କ ପକ୍ଷେ ଅଶୁଭ ।

ଅଂଶୁମାନ ପାତାଳପୁରକୁ ଯାଇ କପିଳଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନାମ କରି ବିନୀତ ଭାବରେ ଠିଆ ହୋଇଥା'ନ୍ତି । ତାଙ୍କ ବ୍ୟବହାରରେ କପିଳ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ, ମୁଁ ସବୁ ଜାଣେ । ତୁମେ ଏହି ଅଶ୍ୱକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇଯାଅ ।”

ଅଂଶୁମାନ ପଚାରିଲେ, “ମହାମୁନି, ଏଇ ମୃତ ସଗରପୁତ୍ରମାନଙ୍କର କିପରି ଭବିଷ୍ୟତ



ହେବ ସେଥିପାଇଁ କିଛି ଉପାୟ ଆପଣ କହନ୍ତୁ ।

ମୁନି କହିଲେ, “ଶୁଣ, ଅନେକ ଜନ ପରେ ଏମାନଙ୍କ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ ହେବ । ତୁମର ନାତି ଏମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ ଦେବେ ।”

ମୁନିଙ୍କୁ ପୁନଃ ପ୍ରଣାମ କରି ଅଂଶୁମାନ ଯଜ୍ଞଶାଳୁ ଧରି ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ତାକୁ ନେଇ ସଗରଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କଲେ । ସଗର ଯଥା ସମୟରେ ଅଶ୍ରୁମେଧ ଯଜ୍ଞ କଲେ ଓ ତା’ପରେ ଅଂଶୁମାନଙ୍କୁ ଗାଦିରେ ବସାଇ ଅଭିଷେକ କଲେ ।

ସକା ହେବା ପରେ ଅଂଶୁମାନ ନିଜ ପିତୃବ୍ୟମାନଙ୍କ ମୁକ୍ତ ବସୟରେ ଅନେକ ଚନ୍ଦ୍ରା

ବହୁଆ’ନ୍ତ । ଦିନେ ସେଇ ବସୟରେ ହେଉ ଭଗ ସେ ବିମର୍ଷ ହୋଇ ବସିଥିବା ସମୟରେ ଶରୁଡ଼ ତାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମହାରଜ, ଅପରାଧ ପିତୃବ୍ୟମାନଙ୍କ ଭୟ ଉପରେ ଯଦି କୌଣସି ପ୍ରକାରରେ ଗଜାଜଳ ପ୍ରବାହକୁ ହେତୁ ପାରନ୍ତା ତେବେ ସେମାନେ ମୁକ୍ତ ପାଆନ୍ତେ ।”

ପୃଥିବୀ ଉପରେ ସ୍ୱର୍ଗନଦୀ ଗଡ଼ାକୁ ଅବତରଣ କରାଇବା ସକାଶେ ଅଂଶୁମାନ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । କିନ୍ତୁ ଚେଷ୍ଟା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ହୋଇଲେ ।

ତା’ପରେ ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଦକ୍ଷୀପ ମଧ୍ୟ ସେହି ଦିଗରେ କିଛିଟା ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସଫଳ ହୋଇ ନଥିଲେ । ଦକ୍ଷୀପଙ୍କ ପୁତ୍ର ଭଗୀରଥ ଗଜାଙ୍କୁ ଅବତରଣ କରାଇବା ସକାଶେ ଦୀର୍ଘକାଳ ଧରି ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ଅବଶେଷରେ ଗଜାଦେବ ଭଗୀରଥଙ୍କୁ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଦେଇ କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ, ମୁଁ ତୁମ ଚେଷ୍ଟାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ । କ’ଣ ବର ମାଗୁଛ ମାଗ ।”

“ଦେବା, ମୋର ଚେଷ୍ଟାର ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଆପଣଙ୍କୁ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଅବତରଣ କରାଇବା । ମୋର ପୁତ୍ରପୁତ୍ରୁଣ ସଗରପୁତ୍ରଗଣ କରିଳ ମୁନିଙ୍କ ହୋଧାଗୁଣରେ ଭସ୍ମୀଭୂତ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱର୍ଗ-ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କ କୃପାହିଁ ଏକମାତ୍ର ଧାମ୍ୟ । ଦେବତାମାନେ କହିଲେ ଆପଣଙ୍କ ପବିତ୍ର ଜଳରାଶି ଥରେ ସେହି ଭସ୍ମରାଶି ଉପରେ





ପ୍ରବାହିତ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱର୍ଗପ୍ରାପ୍ତି ହେବ !” ଭଗୀରଥ କହିଲେ ।

ଗଙ୍ଗା କହିଲେ, ମୁଁ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଯେତେବେଳେ ପୃଥିବୀ ଉପରକୁ ଅବତରଣ କରିବି, ମୋର ବେଗ ଧାରଣ କରିବ କିଏ ? ମୋର ବେଗେ ଡାକ୍ତାରେ ପୃଥିବୀ ଫାଟିଯାଇ ମୁଁ ସିଧା ପାତାଳକୁ ଚାଲିଯିବି, ସେଥିପାଇଁ ତମେ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିପାରିଲେ ମୁଁ ଅବତରଣ କରିବି ।”

“ହେଁ, ଆମଣ ଶିବଙ୍କ ମସ୍ତକ ଉପରେହିଁ ଅବତରଣ କରେ । ମୁଁ ଶିବଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ଆମଣଙ୍କୁ ସମୟ କହିବି ।” ଭଗୀରଥ ଏଇ କଥା କହି ଶିବଙ୍କ ନିକଟକୁ ତପସ୍ୟା କରିବାକୁ ଗଲେ ।

କହିଦିନ କହିଲେ ଶିବ ଭଗୀରଥଙ୍କୁ ଧରି ଦେଲେ । ଭଗୀରଥ ତାଙ୍କର ମନେ ଭାବ ଶିବଙ୍କୁ କହିଲେ । ଶିବ ତାଙ୍କ ଚେତନା ସ୍ୱୀକୃତ ହେଲେ ।

ଶୁଦ୍ଧପଣରେ ଆକାଶକୁ ଅବତରଣ କଲେ ଗଙ୍ଗା । ଶିବଙ୍କ ଜଣା ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ସେ କହିଦିନ ରହିଗଲେ ଓ ଯେତେବେଳେ ବାହାରିଲେ ସେ ସାତଟି ଧାରରେ ପ୍ରବାହିତ ହେଲେ । ତନୋଟି ଧାର ପୂର୍ବକୁ, ତନୋଟି ଧାର ପଶ୍ଚିମକୁ ଓ ଗୋଟିଏ ଧାର ଭଗୀରଥଙ୍କ ଅନୁସରଣ କରି ଚାଲିଲା । ସେମାନଙ୍କର ନାମ ମଧ୍ୟ ଭଲ । ଯେଉଁ ଧାରଟି ଭଗୀରଥଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କଲେ ତାହା ଅବଶେଷରେ ସତର-ପୁରମାନେ କରିଥିବା ମହାନ ଗର୍ଭକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ସେମାନଙ୍କ ଭୟରୁଶି ଉପରେ ପ୍ରବାହିତ ହେଲା । ସେହି ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନକୁ ସତର ରାଜାଙ୍କ ନାମ ଯୋଗୁ ସାତର ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ପୁଣ୍ୟମୟୀ ଗଙ୍ଗାଙ୍କ କୃପାରୁ ସତରକ ଶାଠିଏ ହଜାର ପୁରୀର ସ୍ୱର୍ଗପ୍ରାପ୍ତି ହେଲା । ଭଗୀରଥଙ୍କ ଯୋଗୁ ଗଙ୍ଗା ଅବତରଣ କରିଥିଲେ ବୋଲି ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ନାମ ଭଗୀରଥ ।

ସ୍ୱାୟଂଭୁବ ମନୁଙ୍କ ସମୟରେ ଶାଠିଏ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବର୍ଷା ହୋଇ ନଥାଏ । ପୃଥିବୀ ମହାଭୂମିରେ ପରିଣତ ହେଲା । ବହୁ ଗୁହ୍ୟଲେ ଜଣେ ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ରାଜା କରାଇବେ ହିଁ ପୃଥିବୀର ଦାୟିତ୍ୱ ନେବ । ମନୁ ବଂଶରେ

ରାଜାଙ୍କ ନାମ ଏକ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମାତାଙ୍କ ହେଲା ।
ତାଙ୍କର ପୁଅଙ୍କ ରୋଗ ଯେପରି ମହାନ,
ତାଙ୍କର ଚପସ୍ୟାକୁ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଭଲ ।

ଏହି ରାଜାଙ୍କୁ ଦିବ୍ୟଦାସ ନାମ ଦେଇ
ବୁଝାଇ ରଖା କରାଗଲା । ସେ ଜାଣିଲୁ
ରାଜାଙ୍କ କର ନିଜ ଚପସ୍ୟା ବଳରେ ଓ
ମହାନ ରୋଗର ଦୂରତା ବଳରେ ଏକ
ତମିଜାର ରାଜ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କଲେ । ସେ ରାଜ୍ୟର
ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଶାନ୍ତି ବଳ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ
ଶକ୍ତି ଏତେ ଥିଲା ଯେ ସେ ରାଜ୍ୟରେ ପାପ
ପତକର ଆଦୌ ଫେରା ନଥିଲା ବା କୌଣସି
ପ୍ରାକୃତିକ ବିପଦ ବା ଦୈବ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟୁ
ନଥିଲା । ସମସ୍ତେ ଥିଲେ ବିଶୁଦ୍ଧ । କିନ୍ତୁ
ଅନ୍ୟ ଦେବାଦେବୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ସମ୍ମାନ
ଦେଖାଉଥିଲେ । କୌଣସି ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ନ
ଥିବାରୁ ସେମାନେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେବତାଙ୍କ ପୂଜା
ଛାଡ଼ିଦେଲେ । ତେଣୁ ଦେବତାମାନେ ଏକାଠି
ହୋଇ ଯାଇ ଶିବଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ଶିବ କହିଲେ, “ଏକଥା ମୁଁ ଆଗରୁ
ଜାଣିଛି । ବ୍ରହ୍ମା ବର ଦେବା ବେଳେ
ଦିବ୍ୟଦାସ ରାଜ୍ୟର ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ
କୌଣସି ଏକ ସର୍ତ୍ତରେ ଯାହାର ଫଳ ସ୍ବରୂପ
ଏପରି ହୋଇଛି । ଶୂନ୍ୟ ଆମେ ସବୁ ମହାର
ପଦକୁ ଶୂନ୍ୟପିବା ।”

ଦିବ୍ୟଦାସ ଏହିପରି ଶବ୍ଦରେ ବିନା ବାଧା
ବିଘ୍ନରେ ଆଠ ହଜାର ବର୍ଷ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ



କଲେ । ଦିନେ ଦେବତାମାନେ ବୃହସ୍ପତିଙ୍କୁ
ପଚାରିଲେ, “ଗୁରୁଦେବ, ଦିବ୍ୟଦାସ ଆମକୁ
ମାନୁ ନାହିଁ । ତାକୁ ରାଜ୍ୟରୂପ କରବାର
ଉପାୟ କିଛି ଅଛି ?”

“ହଁ ଅଛି । ତୁମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଗ୍ନି,
ବାୟୁ ଓ ବରୁଣ ପୃଥିବୀରୁ ନିଜ ଶକ୍ତିକୁ
ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ଆଣିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନ
ବିପନ୍ନ ହେବ ଓ ସେମାନେ ବାଧା ହୋଇ
ଦେବତା ପୂଜା କରିବେ ।” ସେହିପରି କହ
ଲେ । କିନ୍ତୁ ପର ମହର୍ତ୍ତରେ ଦିବ୍ୟଦାସ
ନିଜ ଚପସ୍ୟା ବଳ ବଳରେ ସବୁ ସୃଷ୍ଟି କଲେ
ଓ ତାଙ୍କ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ଜୀବନରେ କୌଣସି
ବାଧା ଭୁଟି ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ ।

କନ୍ତୁ କାଶୀଧାମ ଶୁଭ ଏତେଦିନ ବାହାରେ
ରହିବାରୁ ଶିବଙ୍କୁ କିଛି ଭଲ ଲାଗୁ ନଥାଏ ।
ଦିନେ ସେ ଶୈଷଠି ଯୋଗିନୀଙ୍କୁ ଡାକି
କହିଲେ, “ତମେ ସବୁ କାଶୀ ଯାଇ ସ୍ତ୍ରୀ
ମାନଙ୍କ ପତ୍ନିତା ଧର୍ମ ଓ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ
ସଦାଚରଣରେ ବନ୍ଧୁ ଘଟାଅ ।”

ସିଦ୍ଧ ଯୋଗିନୀଗଣ ଶିବଙ୍କ ଆଦେଶ ପାଇ
ଗଲେ ସିନା କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର କିଛି କରି
ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

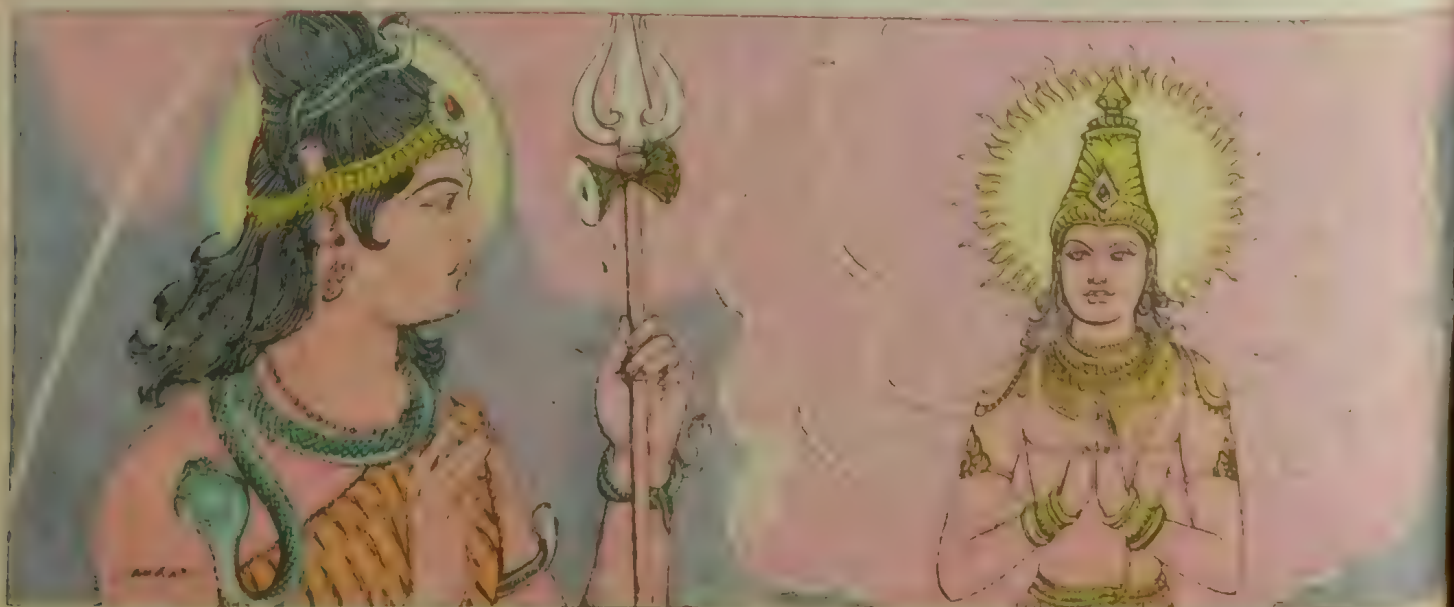
ତା’ପରେ ଶିବ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ,
“ତମେ କାଶୀ ଯାଅ । ଛଦ୍ମବେଶରେ ରହି
ଦିବୋଦାସର ଧର୍ମଶୂନ୍ୟ ଘଟାଇବ ।”

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅନେକ ପ୍ରକାର ଛଦ୍ମବେଶ ନେଇ
କାଶୀରେ ଘୁରିଲେ । ଦିବୋଦାସ ବା ତାଙ୍କ
ପ୍ରଜାଙ୍କର କୌଣସି ଅସଦାଚରଣ ସେ
ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ନାହିଁ । ତେଣୁ କାର୍ଯ୍ୟ
ସଫଳ ହୋଇ ନ ପାରିବାରୁ ସେ କାଶୀରେ
ରହିଗଲେ ।

କିଛିଦିନ ଉତ୍ତରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନ ଫେରିବାରୁ
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଡାକି ଶିବ କହିଲେ, “ସୂର୍ଯ୍ୟ
ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ପଠାଇଥିଲି ଦିବୋଦାସର ଧର୍ମଶୂନ୍ୟ
କରାଇବାକୁ । ସେ ଫେରିଲେ ନାହିଁ । ଅତଃ
ତ ବର ଦେଇଛନ୍ତି ଯାଇ ଟିକିଏ ଦେଖିବେ ତ ?”

ବ୍ରହ୍ମା ଶିବଙ୍କ କଥା ସ୍ତ୍ରୀକାର କରି ଏବଂ
ବୃଦ୍ଧ ବ୍ରାହ୍ମଣ ରୂପରେ ଯାଇଁ ଦିବୋଦାସଙ୍କ
ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ଦିବୋଦାସଙ୍କୁ
କହିଲେ “ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ଏକ
ଯଜ୍ଞ କରିବି । କାଶୀ ଦେଉଳକୁ ବସୁନା
ଶିବଙ୍କ ଆସ୍ଥାନ । ତାଙ୍କ ବିନା ଏ ସ୍ଥାନ
ଅସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି । ଆପଣ ଅନୁମତି ଦେଲେ
ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଏଠାକୁ ନେଇ ଆସିବି ଓ ଯଜ୍ଞ
ଭଲରେ ସମ୍ପାଦନ ହେବ ।”

ଦିବୋଦାସ ଏକଥା ଶୁଣି ତୁପ୍ତ ରହିଲେ ।
ତା’ପରେ ବ୍ରହ୍ମା ସେଠାରେ ରହି ଦକ୍ଷିଣ
ଅଶ୍ଵମେଧ ଯଜ୍ଞ କରାଇଲେ ଓ ସ୍ଵୟଂ ସେଠାରେ
ରହିଗଲେ ।





ଶରୀରର ମୂଲ୍ୟ

ଉଦୟଗିରିର ରାଜା ଉଦୟସେନ୍ ଥିଲେ ଜଣେ ଧର୍ମାତ୍ମା ପୁରୁଷ । ସେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ଜୀବିକା ନିବାଡ଼ ପାଇଁ ନାନା ପଦ୍ଧତି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ରାଜ୍ୟରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଆଦୌ ନଥିଲା । କଦବା କୃତବୁଦ୍ଧି ବା ବିଚଳିତ ଭିକ ମାଗିବାର ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।

ସେଇ ରାଜ୍ୟରେ ଶୀତଳ ନାମକ ଏକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବାନ୍ ଯୁବକ ଥାଏ । ସେ ବହୁତ ଅଳସୁଆ । ସେ ନିଜେ କିଛି କାମ ନକରି ମା' ବାପଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଚଳୁଥାଏ । ମା' ବାପ ମରିଯିବା ପରେ ଭିକ ମାଗିଲା । ଜଣେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବାନ୍ ଲୋକକୁ ଭିକ ବା ଦେଉଛି କିଏ ? ଦିନେ ସକାଳୁ ଉଠି ସେ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳରେ ବସି ଚିତ୍କାର କରି ଭିକ ମାଗୁଥାଏ । କେହି ଶୁଣୁ ନଥା'ନ୍ତି । ଆଗରୁ ପେଟ ଖାଲ ଥିଲା; ପୁଣି ଚିତ୍କାର କରି କରି

ଆଦୁର କୁନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେ ବହୁତ ସଖି ଗଲା । ତା'ପରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକିଲେ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଫଳ ହେବ ।

ତା'ପରେ ଲୋକଙ୍କୁ ନିଜାକି ଭଗବାନଙ୍କ ନାମ ଧରି ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା, “ହେ ଭଗବାନ, ଗରବକୁ ଭିକ ଦିଅ ।”

ତଥାପି କିଛି ଫଳ ହେଲା ନାହିଁ । ତା'ପରେ ଭଗବାନଙ୍କ ଉପରେ ତା'ର ବହୁତ ହୋଷ ହେଲା । ସେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଗାଲ ଦେଇ କହିଲା, “ଆରେ ଭଗବାନ, ତୁ କେଉଁଠି ମରିଲେ ନା' କ'ଣ ? ତୋ କାନ କାଲ ହୋଇ ଯାଇଛି ନା କ'ଣ ? ଲୋକ କୁହନ୍ତି ଯିଏ ଜନ୍ମ ଦିଏ ସେ ଖାଦ୍ୟର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରିକ ଥାଏ । ତୁ ତ ମୋତେ ଜନ୍ମ ଦେଇଛୁ । କିନ୍ତୁ ଖାଦ୍ୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ବେଳକୁ ପଛେଇ ଯାଇଛୁ କୁଆଡ଼େ ? ଠକ କେଉଁଠିକାର ।”

କିନ୍ତୁ ସେହି ସମୟରେ ବଜା ଉଠିଲା ।
ସେହି ସମୟରେ କୋଠାରେ ବସି ଯାଇଥିଲେ ।
ସେ ଶୀତଳର ଗଳାର ଘୁଣି କୋଠାକୁ ଓହ୍ଲାଇ
ଗଲେ, "ଆଜେ, ତୁ କାହାକୁ ସମ୍ପତ୍ତି
ଗାଳ ଦେଉଛୁ ?"

"ଆଉ କାହାକୁ ? ସେହି ପାପୀ
ଭଗବାନଙ୍କୁ ।" ଶୀତଳ କହିଲା ।

"ଭଗବାନଙ୍କୁ ସିନା ପୂଜା କରନ୍ତି, ନିନ୍ଦା
କିଏ କରେ ?" ବଜା ପଚାରିଲେ ।

"କାହିଁକି ନୁହେଁ ? ସକାଳୁ ଉପାସ ।
ଡାକି ଡାକି କେହି ଭଜ ଦେଉ ନାହାନ୍ତି ।"
ଶୀତଳ କହିଲା ।

"ଓଃ ତୋର ଶାନ୍ତ୍ୟ ଦରକାର ? ତେବେ
ମୋତେ କହ ମୁଁ ଦେବ । ମୁଁ ଏ ଦେବରେ ରଜା ।
କିନ୍ତୁ ଶୁଣ, ତୁ ମତେ ଯଦି ତୋର ହାତଟିଏ
କାଟି ଦେଇଦେବୁ ତେବେ ତତେ ମୁଁ ହଜାର
ଟଙ୍କା ଦେବି । ଯଦି ଗୋଡ଼ଟିଏ କାଟି ଦେବୁ
ତେବେ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଦେବି । ଆଉ ଯଦି

ଆଖିଟିଏ ଗାଳ ଦେଇଦେବୁ ତେବେ ତୁ
ପାଞ୍ଚହଜାର ଟଙ୍କା ପାଇବୁ ।" ବଜା କହିଲେ ।

"ଆପଣଙ୍କ ଧନ ମୋର ଦରକାର ନାହିଁ ।
ମୁଁ କୌଣସି ଅଙ୍ଗ ବି ଦେବିନାହିଁ ।" ଶୀତଳ
କହିଲା ।

"ତା' ମାନେ ତୁ ତ ବହୁତ ଶ୍ରେୟବାନ୍
ତୋ ପାଖରେ ଆଠ ହଜାର ଟଙ୍କାର ହାତ
ଗୋଡ଼ ଓ ଆଖି ଅଛି ? ଭଗବାନ୍ ତୋତେ
ଏତେ ମୁଲ୍‌ବାନ୍ ସମ୍ପାଦ ଦେଇଛନ୍ତି ଆଉ ତୁ
ତାଙ୍କର ନିନ୍ଦା କରୁଛୁ ? ମୁଖ ! ଯା ଆଜିଠାରୁ
ଆଉ ଭଜ ନ ମାଗି ନିଜର ହାତ ଗୋଡ଼ର
ଉପଯୋଗ କରି ଜୀବିକା ନିବାହ କର । ନେ
ଆଜି ମୁଁ ତୋତେ କିଛି ଟଙ୍କା ଦେଉଛି ସେତେବେଳେ
ଶର୍କ କରି ଜୀବିକାଳ୍ପନର ଉପାୟ କର ।"
ଏତକ କହି ବଜା ତା' ହାତରେ କିଛି ଟଙ୍କା
ଦେଇ ପୁଣି ଘୋଡ଼ା ଛୁଟାଇ ଚାଲିଗଲେ ।

ସେହିଦିନଠୁ ଶୀତଳ ଭକ୍ତମଣି ଛାଡି
ବ୍ୟବସାୟ କରି ପେଟ ପୋଷିଲା ।





ବାମନର କରାମତି

ବିଜୟ ଆପାତତଃ ଶ୍ରୀମୁର ଗ୍ରାମର ସବୁଠାରୁ

ସୁଖୀ ଯୁବକ ଥିଲା ବୋଲି କହିଲେ ଅନୁକ୍ରମେ ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟତା'ର ବିଶେଷ ସମ୍ପର୍କିତା ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ କ'ଣ ଯାଏ ଆସେ ? ସେ ନୂଆ କରି ଜମିଦାରଙ୍କ କଚେରୀରେ ଗୋଟିଏ ଗୃହଣ ପାଇଥିଲା । ସେତକି ନୁହେଁ, ଗାଁର ମୁଖିଆ ମୁକୁନ୍ଦବାବୁଙ୍କ ଏକମାତ୍ର କନ୍ୟା ସୁମିତ୍ରା ସହ ତା' ବିବାହ ଠିକ୍ ହୋଇ ସାରିଥିଲା । ବିଜୟର ବାପା ମା' ନଥିଲେ । ସୁମିତ୍ରା ଆସି ତା' ଘର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରିବ, ଏଇଆ ଥିଲା ତା'ର ସ୍ୱପ୍ନ । ସୁମିତ୍ରା ଭଳି ହିଅ ଲକ୍ଷ୍ମରେ ଗୋଟିଏ ମିଳିବେ ପିନା !

ସେଦିନ ସେ କଚେରୀରୁ ଫେରି ଲଗାପଟା ବଦଳାଉଛି, ସୁମିତ୍ରା ଘରର ଗୃହଣୀ ଆସି ତାକୁ ଗୋପନରେ କହିଲା, “ଦେଖ ମଘର ପାଖରେ ତମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି ।”

ବିଜୟର ପୁଲକ କହିଲେ ନ ସରେ । ସେ ଏକା ନିଃଶ୍ୱାସରେ ଯାଇ ଠିକଣା ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସୁମିତ୍ରା ମଘର ପାଖରୁ ଟିକିଏ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ ବିଜୟକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥାଏ । ସେତେବେଳକୁ ଗୋଧୂଳି ସମୟ । ବିଜୟ ସୁମିତ୍ରାର ମୁହଁ ଭଲ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ନଥାଏ । ସୁମିତ୍ରାକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ସେ ପଚାରିଲା, “ସୁମିତ୍ରା, କ'ଣ ଆମ ନିବନ୍ଧର ତାରିଖ ଠିକ୍ ହୋଇଗଲା କି ?”

“ହଁ, ହୋଇଗଲା ଯେ, କିନ୍ତୁ ତମ ସାଥରେ ନୁହେଁ !”

ସୁମିତ୍ରାର କଣ୍ଠସ୍ୱର ଶୁଣି ବିଜୟ ମେକି ପଡ଼ିଲା । ସେତେବେଳକୁ ଯାଇ ସେ ଭଲ କରି ସୁମିତ୍ରା'ର ମୁହଁକୁ ଅନାଇଲା । ସୁମିତ୍ରା କାନ୍ଦୁଥିଲା ।



ବିଜୟର ବୟସର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ ।
ପ୍ରଥମେ ତା' ମୁହଁରେ କିଛି କଥା ମଧ୍ୟ
ପରିଚିତ ନାହିଁ । ସେ କିଛି ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
କଲ କଲ ଅନାଇ ରହି ଧୀର ଭାବରେ
ପଚାରିଲା, “କଥା କ’ଣ ମୋତେ ଟିକିଏ ହସ୍ତ
ଭାବରେ କହିଲୁ !”

“ଶୁଣ । ଆମ ଘରକୁ ଗଡ଼ଜାଲ ବାପାଙ୍କର
ଜଣେ ବାଳକଙ୍କୁ ଆଣିଥିଲେ । ବହୁଦିନ ପରେ
ବାପାଙ୍କ ମହା ତାଙ୍କର ଘେଟ ହେଲା । ସେ
କିନ୍ତୁଲେକଙ୍କର ପୁଅ ବିବା ହେବାକୁ ଭରବର
ହେଉଛି । ତାହାର ସହ ମୋର ବିବାହ
ହେବାକୁ ବାପା ଛାଡ଼ି କରୁଛନ୍ତି । ସେ କରପାଟ
ମେ ଲେକର ପୋଟିଏ ବୋଲି ପୁଅ । ବାପାର

ସବୁ ସମସ୍ତ ସେ ପାଇବ । ସେମାନେ ବହୁତ
ଧନୀ । ତେଣୁ ତମର ବାପାଙ୍କ ବେଶକୁ
କିଏ ପଚାରେ ! ଆମେ କିଛି ଭାବରେ
ନିବନ୍ଧ !”

ବିଜୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲା, “କିନ୍ତୁ
ଏହା କିପରି ସମ୍ଭବ ? ସେ ତ ମୋ ବାପାକୁ
ଆମ ବିବାହ ପାଇଁ କଥା ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ।”

“ଦେଇ ସାରିଥିଲେ ଯେ, କିନ୍ତୁ ବଞ୍ଚିମାନ
ଭବୁକ୍ତି ମୁଁ ଯେତି ବିଷୟ ଦେଲେ ଅଧିକ ପୁଣି
ହେବ । ତାରଣ ସେମାନଙ୍କର ବେଶି ହେବା
ଅଛି ।” ପୁନିତା ଆଖିରୁ ଲଜ ପୋଛି କହିଲା ।

“ତା’ହେଲେ ?” ବିଜୟ ଆଉ କିଛି
କହିଲା ଭଲ ଶ୍ରୀ ପାଇଲା ନାହିଁ ।

“ତା’ହେଲେ ଆଉ କ’ଣ ?” ଏହା କହି
ପୁନିତା କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ଚାଲିଗଲା ।

ବିଜୟ କି ସେଠାରୁ ଚାଲିଗଲା । ଅନ୍ୟ-
ମନସ୍ତ ଭାବରେ ସେ କେତେକେଲେ ବେରେ
ପଢ଼ିଲାଣି, କେତେକେଲେ ରାତି ଘେଟି
ଆସିଲାଣି, ସେସବୁ ବୁଝିପାରୁ ନଥାଏ । ହଠାତ୍
ସେ ଶୁଣିଲା ତାହାର ଧମକ : “ହଲରେ
ହୋବା ! ତୋ ସାହସ ତ କିମ୍ବୁ ନୁହେଁ ? ଏ
ମୂଲକ ଭିତରକୁ ମାଡ଼ି ଚାଲିଛି କେଉଁ
ସାହସରେ ? ଏହା ଆମ ବାମନ ଗୋସେଇଙ୍କ
ଆସ୍ଥାନ ବୋଲି ଜାଣିନାହୁଁ ?”

ବାମନ ଗୋସେଇ ? ବିଜୟ କେତେ ପଚାରିଲା ।
ବାମନ ଗୋସେଇ ଭଲ ମାନବ ଗୁଣ

ସେ କେବେ ବଣରୁ ବାହାରେ ନାହିଁ । ତା'ର
ଅଳ୍ପତ୍ର ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ବୋଲି ଲେକେ କହନ୍ତି ।
ସେ କାହାର ଉପରେ ରାଗିଗଲେ ତା'ର
ସଙ୍ଗନାଶ କରିପାରେ !

ତା'କୁ ଧମକ ଦେଉଥିବା ଦୁଇ ଭାଇ
ଯୁବକଙ୍କୁ ସେ କହିଲା, “ଭାଇ ! ପ୍ରାଣକୁ
ମୋର ଡର ନାହିଁ । ମୋତେ ଯେଉଁ ଦଣ୍ଡ
ଦେବ ଦିଅ ।”

“ତୋର ଯେ ପ୍ରାଣକୁ ଡର ନାହିଁ,
ସେକଥା ଆମେ ଜାଣୁ । ନହେଲେ ସେ
ଶତ ଡାଳରେ ବସି ଗୋଡ଼ ଲମ୍ବାଇ ଥିବା
ଭୂତର ଧମକରେ ମୁକ୍ତା ନ ଯାଇ ଏତେଦୂର
ଆସିଥାନ୍ତୁ କିପରି ? ସେ ଭୂତ ବାମନ
ଗୋସେଇଙ୍କ ଜଗୁଆଳ ।”

ଦିନୁ ଆସ ବଡ଼ ବଡ଼ ଜଣ ସେ ଯୁବକ
ଦୁଇଜଣ ଯେଉଁ ଗଛକୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ କଲେ, ସେ
ଗଛଆଡ଼େ ଆସି ପକାଇଲା । ବନ୍ଦା ପବନରେ
ସେ ଗଛଡାଳ ଦୋହଲୁଥାଏ ।

“ବାସ୍ତବିକ୍, ଭୂତକୁ ଦେଖି ମଧ୍ୟ ଭୟ
ନକରି ସିଧା ସିଧା ତାକୁ ଅନ୍ତେମ ଜଣ
ଆସିବା ଭଲ ଲେକ ଆପେକ୍ଷାନ୍ତୁ ଆମେ
ଆଗରୁ ଦେଖି ନଥିଲୁ । ତୋତେ ସାବଧାନ
ଦେବା କଥା !” ଭାଇ ଯୁବକ ଦୁଇଜଣ
କହିଲେ ।

ବକସ୍ତ୍ର ଯେ କେତେବେଳେ ସେ ଭୂତ
କଡ଼ଦେଇ ଆସିଛି, ସେକଥା ସେ ବୁଝିପାର
ନଥିଲା । ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଏଣେ ତେଣେ
ଅନାଇଲା ।





“ସେ ବୁଦ୍ଧକୁ ଯିଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭଲ ଆମେ,
ତାକୁ ଗୋସେଇଁ ଦେଖା ଦିଅନ୍ତୁ । ଗୁଲ
ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ।” ସୁବଳ ଦୁଇଜଣ ଏହା
କହି ବଜୟକୁ ସାଥରେ ନେଇଗଲେ ଓ
ଆଜି ହୁଏତ ବାମନ ଗୋସେଇଁର ବୁଦ୍ଧଆ
ଦେଖାଇ ଦେଲେ ।

ବଜୟ ଇଚ୍ଛୁକ କଲ । ସୁବଳ ଦୁଇଜଣ
ତାକୁ ଆଗକୁ ଠେଲି ଦେଇ କହିଲେ,
“କରେ, ଯଦି ଏତେ ସାହସ ଦେଖାଇ ଏ
ପାତ୍ର ମାଡ଼ ଆସିଲ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଏଠି ରହନ୍ତୁ
କାହିଁକି ? ଯା, ଆଗକୁ ଯା ।”

“ତମେମାନେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଗୁଲ !”
ବଜୟ କହିଲ ।

“ନା, ବାମ ନଥିଲେ ଆମେ ତାଙ୍କୁ କିପରି
ପାର୍ଶ ନା । ତୁ ଯା ।” ସୁବଳ ଦୁଇଜଣ
ତାକୁ ପୁଣି ଥରେ ଠେଲି ଦେଲେ ।

ବଜୟ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଲ ।

ନିଆଁ ଜଳୁଥିଲା । ତା’ ପଛକୁ ବଦଳି
ପଡ଼ି ବାମନ ଗୋସେଇଁ ପଚାରିଲା, “କରେ !
ବୁଦ୍ଧାଦେବ ଆସିଲ ?”

“ଗୋସେଇଁ ! ମୋତେ ଓ ସୁମିତ୍ରକୁ
ବୁଝନ୍ତୁ ।” ଏହା କହି ସେ ଯିବା ପାଇଁ ଚାଲିଗଲା ।
ବାମନ ଗୋସେଇଁ ମନଦେଇ ସବୁ ବୁଝିଲା ।
ତା’ପରେ କିନ୍ତୁ ଖତେଇ ଦେଲ ଭଲ
ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ କହିଲା, “ସୁମିତ୍ରକୁ ତୁ ବାହା
ନଦେଲେ କାହାର କ’ଣ ହୋଇଯିବ ? ଯେ !”

“ଗୋସେଇଁ ! ଆଉ କାହାର ସିନା କିଛି
ହେବ ନାହିଁ, ମୋର ଓ ସୁମିତ୍ରଙ୍କ ପ୍ରାଣର
ସୀମା ରହୁବ ନାହିଁ ।” ବଜୟ କହିଲା ।

“ଯା, ଯା ! ସୁମିତ୍ରା ଦେଖିବାକୁ ସୁବଳ
ହୋଇ ନଥିଲେ କ’ଣ ତୁ ତାହାକୁ ବୋ
ହୁଅନ୍ତୁ ?” ବାମନ ଗୋସେଇଁ ଧମକ ଦେଲ ।

“ହଁ, ଗୋସେଇଁ । ମୁଁ ଜହର, ତହୁ
ବାହା ହୁଅନ୍ତୁ !” ବଜୟ ଦୃଢ଼ ଚକ୍ଷୁରେ
ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ନିଆଁ ଭିତରେ ହାତ ଲୁଚି କରି ବାମନ
ଗୋସେଇଁ ତେଜାଏ ଅତାର ଉଠାଇ ଆସି
ବଜୟକୁ ଧରଇ ଦେଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା,
ବଜୟକୁ ତାହା ମୋଟେ ଚରମ ଲାଗିଲା ନାହିଁ ।

“ହା, ଏହାକୁ ଲୋକ ସୁମିତାକୁ ଗୁଆଇ
ଦେ । ଦେଖିବ ଦେଖିବା । ପଲ, ପଲ !”
କର୍ଣ୍ଣକପୁରେ ବାମନ ଗୋସେଇଁ କହିଲା ।
ପଲ୍ଲବିକା ପାଇଁ ବିଜୟକୁ କହିବା ଲୋଡ଼ା
ନଥିଲା । ସେ କୌଣସି । କୃତ ବସିଥିବା
ଗୁଆଡ଼େ ଥରେ ବି ଅନାଇଲ ନାହିଁ ।

କଳ ଆଲୁଅ ହୋଇଥାଏ । ସେ ଯାଇ
ସିଧା ପହଞ୍ଚିଲା ସୁମିତାର ଘରକା ପାଖରେ ।
ଡାକିଲା ଧରେ ଧରେ, “ସୁମିତା !”

ନିଦରେ ବି ସୁମିତା ଧକେଇ ହେଉଥିଲା ।
“ଶୁଣ, ସୁମିତା । ଏ ଚିକିତ୍ସ ଗାଲିଦିଆ ।
ଗଣ୍ୟରେ କ’ଣ ଅଛି ଦେଖାଯିବ । ଏହା
କ’ଣ ପରୁର ନାହିଁ ।” ବିଜୟ କହିଲା ।

“ପରୁରକ କାହିଁକି ? ବିଷ ହୋଇଥିଲେ
ବି ଆପଣି ନାହିଁ ।” ଏହା କହି ସୁମିତା
ଅଙ୍ଗାର ଗୋବାଇ ଦେଲା ।

ପରଦିନ ନିବନ୍ଧ ପାଇଁ ଉଦ୍ରଲେକ ସାଙ୍ଗରେ
ବରପାତ୍ର ବି ଆସିଲେ । ସୁମିତାକୁ ଦେଖି
ବରପାତ୍ର ମୁହଁ ବୁଲାଇ ନେଲେ ।

ସୁମିତାର ବାପା ମାକର ବି ବିସ୍ମୟର
ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ଗତାଗତ ସୁମିତା’କୁ
କି ବେମାର ଧରିଲା ? ସେ ଦିଶୁଥାଏ
ଅଙ୍ଗାର ଭଳି । ଡେହେରା ବି ପୁର ବଦଳି
ଯାଇଥାଏ ।

“ବାପା ! ତମ ଉଚ୍ଚବୋଧ ତ ବେଶ୍
ଭଲ !” ଅଟ୍ଟା କରି ବରପାତ୍ର କହିଲା ।



ଭଦ୍ରଲେକ ଘଟିଯାଇ ମୁକୁନ୍ଦବାବୁଙ୍କୁ କହିଲେ,
ତମେ କାଲି ଅନ୍ୟ ଝିଅକୁ ଦେଖାଇ ଆଇ
ଏ ଅସୁନ୍ଦରକୁ ଦେଖାଇବାର ମର୍ଦ୍ଦଳବି
କ’ଣ ?”

ସେମାନେ ପାଣି ମୁଦିଏ ବି ପୁଣି ନକରି
ଚାଲିଗଲେ ।

“ହାୟ, ହାୟ, ମୋ ଝିଅର ହେବ
କ’ଣ ?” ପ.ଗଲ ଭଳି ପାଟି କରି କହିଲେ
ମୁକୁନ୍ଦବାବୁ ।

“ଆଜ୍ଞା, ମୁଁ ତେବେ କ’ଣ ପାଇଁ ଅଛି ?”
ଆଗଭର ହୋଇ ବିଜୟ ଘୋଷଣା କଲା ।

“ବିଜୟ ! ତମ ପ୍ରତି ମୁଁ ଅନ୍ୟାୟ କରୁଛି ।
ତମେ ମୋତେ କ୍ଷମା କରିପାରିବ ? ମୋ

ହୁଅକୁ ତା'ର ଏହି ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରବ ?” ବ୍ୟାକୁଳ ଭାବରେ ସ୍ବକୁଳବାବୁ ପଚାରିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା, ସୁମିତ୍ରାକୁ ମୁଁ ଭଲ ପାଏଁ ତା' ସୁଧାବ ପୋରୁଁ ।” ବିଜୟ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ବିଜୟ ସହ ସୁମିତ୍ରାର ନିବନ୍ଧ ଭଲଭାବେ ହୋଇଗଲା ।

ରାତିରେ ବିଜୟ ଯାଇ ପୁଣି ପହଞ୍ଚିଲା ବାମନ ଗୋସେଇଁ ପାଖରେ ।

“କରେ ଟୋକା, ପୁଣି କୁଆଡ଼େ ଆସିଗଲା ?”

“ଗୋସେଇଁ ! ସୁମିତ୍ରାର ଚେହେରା...”

“ଗ୍ରେପ୍ ! ତୁ ତାକୁ ଭଲ ପାଉ ପରା ? ଚେହେରାକୁ ଧୋଇ ପାଣି ପିଇରୁ ? ଗୁଣର ଆଦର କରି ଶିଖିନାହୁଁ ? ସେ ସେମିତି ରହୁବ ।”

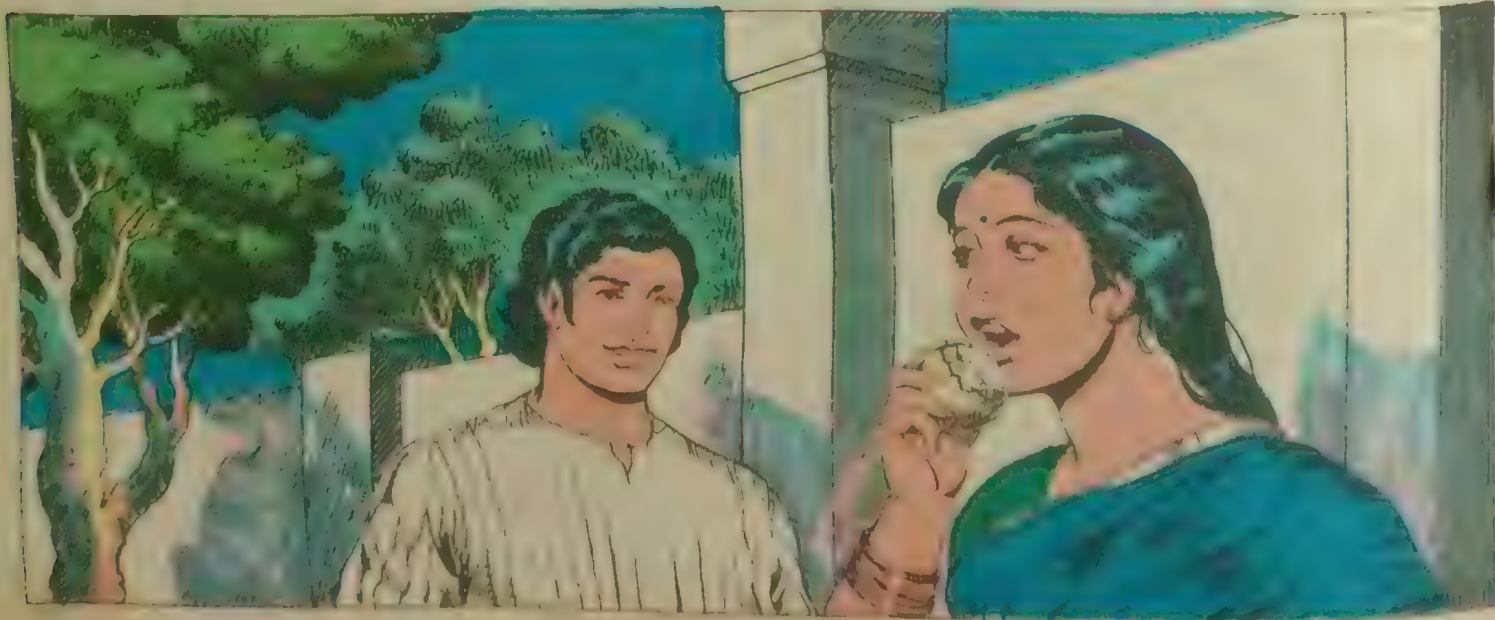
“ଗୋସେଇଁ, ସୁମିତ୍ରା କହୁଛି ମୋ ପାଖରେ ଠିଆ ହେବାକୁ ତାକୁ ଲଜ ଲାଗୁଛି । ଆପଣ

ମୋତେ ଶୁଣି ଏ ଅଙ୍ଗାର ଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ବ କୁରୁପ ହୋଇଯାଏଁ । ତା'ହେଲେ ଦୁହେଁ ଦୁହେଁକୁ ମାନନ୍ତୁ ।” ବିଜୟ କହିଲା ।

“ଓଃ, ତୁ ମନେ ମନେ ଭାରି ସୁନ୍ଦର ପରା । ହଉ, ନେଇ ଯା ଏ ଫଳ । ସେ ହୁଅ ଖାଇ ଦେଉ ।” ବାମନ ଗୋସେଇଁ ଫଳଟିଏ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ।

ବିଜୟ ଫଳ ଧରି ଦୌଡ଼ିଲା ଓ ସୁମିତ୍ରାକୁ ସେ ଫଳଟି ଖାଇବାକୁ ଦେଲା । ସୁମିତ୍ରା ପୁରା ଫଳ ଖାଇ ନସାରୁଣୁ ତା' ଚେହେରା ସୁନ୍ଦର ବଦଳି ଗଲା । ପୁରୁଷ ସେ ଆଦୃଷ୍ଟ ଭଲ ଦିଶିଲା ।

ବାହାଘର ହୋଇଗଲା ଜାକଜମକରେ । ପରେ ଥରେ ଦୁଇଥର ବିଜୟ ସେ ବଣ ଭିତରକୁ ଯାଇ ବାମନ ଗୋସେଇଁକୁ ଭେଟିବାକୁ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କଲା—ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବାପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ସେ ଭୂତକୁ ଦେଖି ଡର ପଲାଇ ଆସେ ।



ଶକ୍ତ କୋଠା

ରାଜା ସମୁଦ୍ରତଟେ ତାଙ୍କ ପୁଅକୁ ଲକ୍ଷି ଥରକୁ ଗୁରୁକୁଳରେ ବ୍ୟାଧ୍ୟାୟନ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣ କଲେ ।
ତାଙ୍କେ ରାଜା ଗୁରୁକୁଳକୁ ଗଲେ । ସକାଳେ ଲକ୍ଷିଙ୍କ ସହ ଗପ କରି ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା
ହେଲା, “ମହାରାଜା, ମୋ ପୁଅ ଆଜି କେତେଦୂର ଗୁରୁକୁଳରେ ରହିଲେ ତା’ର ଅଧ୍ୟୟନ
ସମାପ୍ତ ହେବ ?”

“ମହାରାଜା ! ଆଜି ଦୁଇ ବର୍ଷ ଲାଗିବ ।” ଲକ୍ଷି କହିଲେ ।

“ଆସନ୍ତୁ ଦୁଇ ବର୍ଷ ? ଆମଣ ଆଜି ତଥା ମାସରେ ଶେଷ କରି ଦେଖୁ ।” ରାଜା କହିଲେ ।

ଲକ୍ଷି ଅନୁରୋଧ କରିବା ହେଉଥିବା ଗୋଟିଏ କୋଠା ଆଡ଼କୁ ଛାଡ଼ି ଦେଖାଇ ପଚାରିଲେ,
“ମହାରାଜା ! ଆମଣ କେବେ ଶେଷରେ ଲକ୍ଷିଙ୍କ ହେଉଥିବା ଏ କୋଠା କେତେ ଦୂରରେ ସମାପ୍ତ
ହେବ ?”

“କେବଳ ଲାଗିବ ।” ରାଜା କହିଲେ ।

“ମହାରାଜା, ଆମଣ ଯଦି ଗୋଟିଏ ବୁଝିଆ ବନାଲରେ, କେବେ କି ଦୂରରେ କାମ
ହୋଇପାରିବ ?” ଲକ୍ଷି କହିଲେ ।

ରାଜା ରୁହୁ ରହିଲେ । ତା’ପରେ ସ୍ଥିତି ଦୃଷ୍ଟି ସହକାରେ କହିଲେ, “ମହାରାଜା ! ଆମଣ
ମୋତେ ଭଲ ମନକୁତ ଦରକାର ଦେଖୁ; ବୁଝିଆ ଦେବା ନାହିଁ । ପୁଅ ଆମଣଙ୍କୁ ଆଜି
ଦୁଇବର୍ଷ ରହି ।”





ଗାଣକ୍ୟ କଥା

(ପୁର ପ୍ରକାଶିତ ପରେ ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ)

ଗାଣକ୍ୟ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ ନନ୍ଦଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ଅଧିକାର କଲେ । ପୁର ପର୍ବ ଅନୁସାରେ ରାଜା ପବ୍ବତକ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ଓ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ବଣ୍ଟା ହେବା କଥା ।

ନନ୍ଦଙ୍କ ରାଜନବରରେ ଥାଏ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ବ୍ୟକ୍ତି । ପବ୍ବତକ ତାକୁ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ରଖିଲେ । ପରେ ତାକୁ ସେ ବାହାଢ଼ କଲେ । ବାହାଢ଼ ସମୟରେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ହାତରେ ଥିବା ବସ୍ତ୍ରକୁ ଝାଳି ପବ୍ବତକଙ୍କ ଦେହରେ ପ୍ରବେଶ କଲ ଓ ସେ ଅନ୍ଧାନ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦେହକୁ ଡାକିବାକୁ କହିଲେ, କିନ୍ତୁ ଗୁଣକ୍ୟ ନିଷେଧ କଲେ ।

କିନ୍ତୁ ସମୟ ପରେ ବ୍ୟକ୍ତିରେ ଘାରିହୋଇ ସେ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କଲେ । ଗୁଣକ୍ୟ ସୁଯୋଗ

ଦେଖି ପବ୍ବତକଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ ମିଶାଇ ନେଲେ ।

ନନ୍ଦରାଜାଙ୍କ ଶାସନର ସମାପ୍ତି ଘଟିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଜ୍ୟରେ କେତେକ ଲୋକ ଗୋଳମାଳ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଥିଲେ ନନ୍ଦଙ୍କ ଅନୁଚର । ସେମାନଙ୍କୁ ଦମନ କରିବା ପାଇଁ ଗୁଣକ୍ୟ ଜଣେ ତାଳିକକୁ ନିଯୁକ୍ତ କଲେ । ସେ ଗୁରୁଦିନରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପଳା କରି କିଛି କିଛି ମନ୍ତ୍ର ବୋଲି ସେହି ଅସୁବିଧାକୁ ଦମନ କଲେ ।

ରାଜକୋଷରେ ଧନ ବହୁତ କମ୍ ଥାଏ । ରାଜ୍ୟର କେତେକ ଧନ ବ୍ୟକ୍ତି ବହୁତ ସୁନା ଓ ରୂପା ସବୁ ଲୁଗୁଲୁ ରଖିଥାନ୍ତି । ଗୁଣକ୍ୟ ଏକ ବିରଟ ଗୋଡ଼ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ନିନ୍ଦା କଲେ । ଗୁଣକ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଅତ୍ୟଧିକ ମଦ୍ୟପାନ କରାଇଲେ । ଅର୍ଦ୍ଧଚେତନ

ଅବସ୍ଥାରେ ଶୁଣକ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ଧନ ରଖିବାର
ଗୁଡ଼ ସ୍ଥାନ ଲଙ୍ଘ୍ୟାଦି ଜାଣିନେଲେ ଓ ସେଠାରୁ
ଧନ ବୁଢ଼ାଇ ଆଣି ରାଜକୋଷ ଭର୍ତ୍ତି କଲେ ।

ଥରେ ରାଜ୍ୟରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଡ଼ିଲା । ଲୋକ-
ମାନେ ହାତାକାର କଲେ । ସେଠାରେ
ଗୋଟିଏ ଜୈନ ଆଶ୍ରମ ଥାଏ । ଗୁରୁ ସୁସ୍ଥିତ
ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଏ ରାଜ୍ୟର ଯେପରି
ପରିସ୍ଥିତି ଭିକ୍ଷା ମିଳିବା କଷ୍ଟକର । ତମେମାନେ
ଏ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଦୂରବର୍ତ୍ତି ରାଜ୍ୟକୁ ଚାଲିଯାଇ
ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଅ ।” ସମସ୍ତେ ଚାଲିଗଲେ;
କିନ୍ତୁ ଦୁଇଜଣ ଶିଷ୍ୟ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଗଲେ ନାହିଁ ।

ଏଣେ ଭିକ୍ଷା ମିଳୁ ନଥାଏ । ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ
ପାଖରେ ଏକ ପ୍ରକାର ଅଞ୍ଜନ ଥାଏ । ତାକୁ
ଆଖିରେ ଲଗାଇଲେ ସେମାନେ ଅଦୃଶ୍ୟ
ହୋଇ ଯାଇ ପାରିବେ । ସେହି ଅଞ୍ଜନ
ଆଖିରେ ଦେଇ ଦୁଇଜଣ ରାଜଭବନକୁ ଚାଲି
ଯାଉଥିଲେ ଓ ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କ ସହିତ
ଅଦୃଶ୍ୟ ଭାବରେ ଘେଉଟନ କରୁଥିଲେ ।

କିଛିଦିନ ପରେ ଶୁଣକ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ
ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ଖରାପ ହୋଇ ଯାଉଛି ।
ସେ ତାଙ୍କୁ ଏହାର କାରଣ ପଚାରିଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ କହିଲେ, “ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଏହାର
କାରଣ ଜାଣି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏତକ କହି ପାରିବି
ଯେ ସବୁଦିନେ ଯେତେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଏ ସେଥିରେ
ମୋ ପେଟ ଭରେ ନାହିଁ । ମନେହୁଏ ସବୁ
ଖାଦ୍ୟ ଯେପରି ମୋ ପେଟକୁ ଯାଉନାହିଁ ।”



ଶୁଣକ୍ୟ ଅନୁମାନ କଲେ ଯେ କେହି
କେହି ବୋଧେ ଅଦୃଶ୍ୟ ରୂପରେ ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କ
ଖାଦ୍ୟ ଚୋରା କରୁଛି । ତେଣୁ ସେ ପରଦିନ
ତାଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାର ସ୍ଥାନ ଚାରିପାଖରେ
କିଛି ଧଳାଗୁଣ୍ଡ ବଞ୍ଚି ଦେଲେ । ଖାଇବା ପରେ
ଜଣା ପଡ଼ିଲା ଦୁଇଜଣଙ୍କ ପାଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଡ଼ିଛି ।

ପରଦିନ ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ ଯେତେବେଳେ
ଘେଉଟନ କରିବାକୁ ବସିଲେ ଶୁଣକ୍ୟ ସେଠାରେ
କିଛିଟା ମରିଚି ଧୁଆଁ ଦେଲେ । ସମସ୍ତିଙ୍କ
ଆଖିରୁ ପାଣି ବୋହିଲା । ଏଣେ ଜୈନ
ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ଆଖିରୁ ପାଣି ବୋହିବାରୁ ଅଞ୍ଜନ
ଧୋଇଗଲା ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତେ ଦେଖି
ପାରିଲେ । ସମସ୍ତେ ଚାଲିଗଲେ । କିନ୍ତୁ ଶୁଣକ୍ୟ



ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି ଶାସ୍ତି ନ ଦେଇ ବାହାର କରିଦେଲେ ।

ତନ୍ତ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କର ଅବଶେଷ ରହିଲା ଯେ ସେ ରଜା ତୋଇ ଅନ୍ୟର ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଖାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ଗୁଣକ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ସାନ୍ତୁନା ଦେଇ କହିଲେ କି ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ଭିକ୍ଷା ଦେବାର ପୁଣ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରାଗଲା । ତଥାପି ମଧ୍ୟ ଗୁଣକ୍ୟ ସୁଦ୍ଧିତାଗୁଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସେପ କରି ଚିଠି ଲେଖି ସବୁ ଜଣାଇଲେ ।

ଗୁରୁ ସୁଦ୍ଧିତ ଗୁଣକ୍ୟଙ୍କୁ ଏକ ଉତ୍ତର ଲେଖି ପଠାଇଲେ । ସେ ଲେଖିଲେ, “ଦୋଷ ତ ଆପଣଙ୍କ ନାଗରିକଙ୍କର ! ମୋ ଶିଷ୍ୟମାନେ ଭିକ୍ଷା ପାଉଥିଲେ କାର୍ଯ୍ୟକ ଏପରି ଘଟଣା

ଘଟିଥା’ନ୍ତା ?” ସେହି ଦିନଠାରୁ ପାଟଳୀପୁତ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ଜୈନ ଭିକ୍ଷୁ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଭିକ୍ଷାର ସବୁ ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା ।

ତନ୍ତ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କୁ କେହି କାଳେ ବିଷ ପ୍ରୟୋଗ କରି ମାରି ଦେବ ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ଶାଦ୍ୟରେ ପ୍ରତିଦିନ କିଛି ବିଷ ମିଶା ହୋଇଥାଏ । ତା’ହେଲେ କ୍ଷମେ ଶରୀରରେ ଏକ ବିଷାକ୍ର ଅଂଶ ରହିବ ଯାହା ବାହାରୁ ପ୍ରୟୋଗ କରା ହୋଇଥିବା ବିଷକୁ ଅକାମି କରି ଦେବ । ଏସବୁ କିନ୍ତୁ ତନ୍ତ୍ରଗୁପ୍ତ ଜାଣି ନଥିଲେ ।

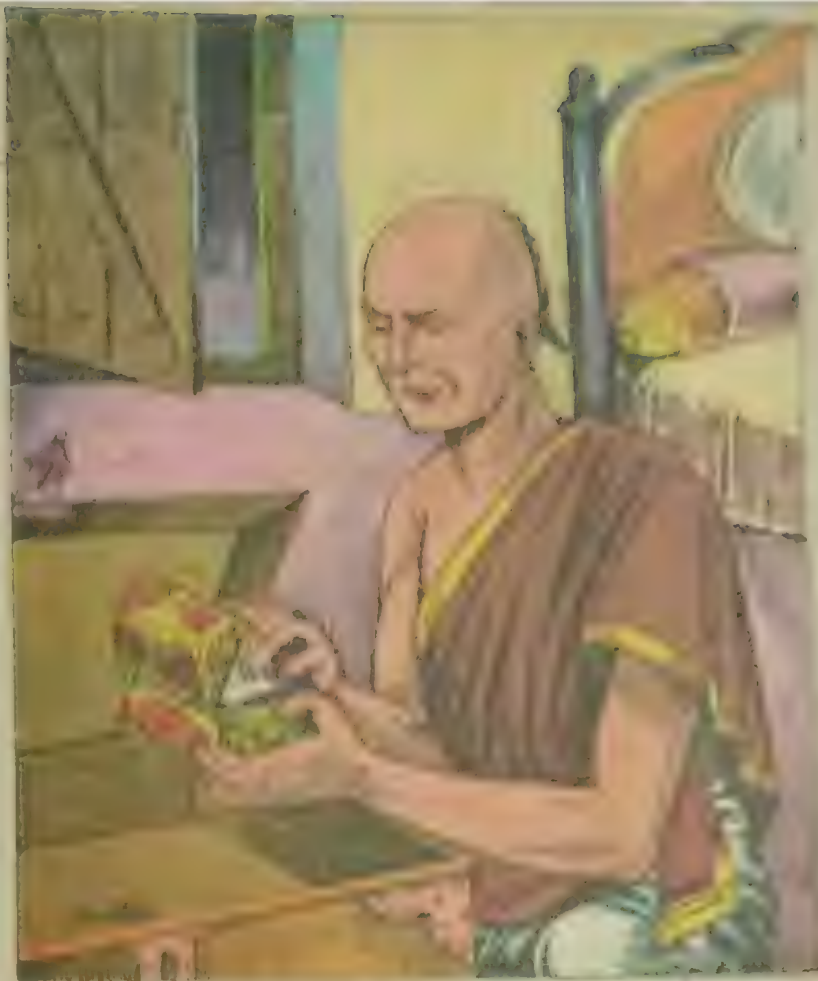
ଦିନେ ତନ୍ତ୍ରଗୁପ୍ତ ଖାଉଥିବା ବେଳେ ତାଙ୍କର ଗର୍ଭବତୀ ପତ୍ନୀ ଧୂର୍ଜଟ ସ୍ବାମୀଙ୍କ ଥାଲିରୁ କିଛି ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଦେଲେ । ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ବିଷ ପ୍ରଭାବରୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣବାୟୁ ଉଡିଗଲା । କିନ୍ତୁ ଗୁଣକ୍ୟ ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ତାଙ୍କ ପେଟ ଚିରି ଛୁଆଟିକୁ ଜୀବନ୍ତ ବାହାର କରି ଆଣିଲେ । ବିଷର ବିନ୍ଦୁ ପିଲା ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଥିବାରୁ ତା’ର ନାମ ରଖାଗଲା ବିନ୍ଦୁସାର ।

ତନ୍ତ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଗୁଣକ୍ୟ ବିନ୍ଦୁସାରଙ୍କ ସତ୍ୟାଭିଷେକ କରାଇଲେ । ସେ କିନ୍ତୁ ବେଶି ସମୟ ମନ୍ଥା ପଦରେ ରହିବାକୁ ଚାହୁଁ ନଥିଲେ । ସୁବନ୍ଧୁ ନାମକ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସେ ରାଜନୀତି ଶିକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସୁବନ୍ଧୁ କିନ୍ତୁ ଶୀଘ୍ର ମନ୍ଥା ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଗୁଣକ୍ୟଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ରଜାଙ୍କୁ ନାନା କଥା କହିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ବିଶେଷତଃ ବିଷ ପ୍ରୟୋଗ

ଓ ମା'ଙ୍କର ଯେତେ ଭରବା କଥା ଲଗାନ୍ତି ।
 ସେହିଭଳି କେତା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ
 ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାକୁ ଯାଇଲେ ଓ ସୁଶକ୍ୟକ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର
 ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଆଉ ସମ୍ମାନ ରହିଲା ନାହିଁ ।

ସୁବନ୍ଧୁଙ୍କର ପ୍ରସାଦ ଗୋଟିଏ ଉପରେ
 ପ୍ରକାର ଦେଖି ଗୁଣକ୍ୟ କ୍ଷମେ ଦୁରେଇ
 ଗଲେ ଓ ସନ୍ତୋଷ ଜୀବନ ଯାପନ କଲେ ।
 କିନ୍ତୁ ସୁବନ୍ଧୁଙ୍କର ଗୋଟିଏ ନୀତି ଆଦରଣୀୟ ମେ
 ଗଣା କର ନଥିଲେ । ସୁବନ୍ଧୁଙ୍କ ପତନ ପାଇଁ
 ଯେ କିଛି ଲାଭାନ୍ତୁ ଯାଇଲେ । ତା'ର ଗୋଟିଏ
 ପତ୍ନୀ କିଛି ଲେଖି ତାକୁ କୌଣସି ଏକ
 ସୁଗନ୍ଧିତ ବ୍ୟବସାୟ ଦ୍ୱାରା ଏକ କେତେ
 ସେଣ୍ଟିକାରେ ରଖିଲେ ଓ ଗୋଟିଏ ସେଣ୍ଟିକାକୁ
 ନିଜ ପିନ୍ଧୁକରେ ବନ୍ଦ କରି ତାକୁ
 ପକାଇଲେ । ତା'ପରେ ନିଜର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି
 ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ବାଣ୍ଟି ଦେଲା ଓ ତା'ର
 ବାହାରକୁ ଯାଇ ଏକ ପାର୍ଶ୍ୱଗୋଷ୍ଠୀ ଉପରେ
 ବସି ଥାନ କଲେ ।

ଏଣି କିନ୍ତୁ ସାରା ସୁଶକ୍ୟଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟରେ
 ଆଗେଇ କଥା ସାତଟି ଭଲ ହୁଏଁଲେ ସେ
 ପ୍ରକୃତରେ ଏ ଗୁଣ୍ୟ ଓ ସେଥିରେ ତାଙ୍କ
 ପିତାଙ୍କର ପୂଜା ଦେବା ଲଗାନ୍ତି ପତ୍ନୀରେ
 ସୁଶକ୍ୟଙ୍କର ପତ୍ନୀ ଏକମାତ୍ର ସତ୍ୟ । ତେଣୁ
 ସେ ମହାତ୍ମାଙ୍କ ଉପରେ ଓ ନରେ ବାହାରକୁ
 ଯାଇ ସୁଶକ୍ୟଙ୍କୁ କହିଲେ, "ମହାତ୍ମା, ଆପଣ
 ମୁଁ ମା'ଙ୍କ ପ୍ରତି ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ ।"



କିନ୍ତୁ ଗୁଣକ୍ୟ ନିଜର ସକଳରୁ ବ୍ୟୟ
 ଦେଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସାରା ବ୍ୟୟ ମନୋରଥ
 ଦେଇ ଗୋଟିଏ ଅତିବାହିତ ନୀତି ଗ୍ରହଣ ।
 ତାଙ୍କ ଦୁଃଖ ଦେଖି ସୁବନ୍ଧୁ କହିଲେ,
 "ମହାତ୍ମା, ମୁଁ ତାକୁ ଫେରି ଆଣିବି ।"

ସୁବନ୍ଧୁ ଗୁଣକ୍ୟଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ବହୁତ
 ଅନୁରୋଧ କଲେ ମଧ୍ୟ ସେ କିଛି
 ଗୁଣକ୍ୟ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମନରେ ପାର୍ଶ୍ୱଗୋଷ୍ଠୀ
 ଉପରେ ଥିବା ଏକ ଅତି ବଡ଼ କ୍ଷମେ ଦେ
 ଦେ ପ୍ରବଳ ଅଭିମତରେ ପଡ଼ି ଯୋଗ ଦେଲେ
 କହିଲେ । ସୁବନ୍ଧୁଙ୍କ ମନରେ ପ୍ରବଳ ମନ
 ଅଧିକାର ଭରବାର କାମନା ଥିଲା । ତେଣୁ
 ସୁବନ୍ଧୁଙ୍କ ଏକ ପ୍ରତ୍ୟାଶା ଦେଖି ଗୁଣକ୍ୟ

ରାଜାଙ୍କ ଉପରେ ନିଜର ପ୍ରସବ ପକାଇଲେ ।
ତା'ପରେ ଗୁଣକ୍ୟାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ସବୁ ଉପରେ
ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଲେଲପ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଥିଲା ।
ତେଣୁ ଗୁଣକ୍ୟାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ସେ ରାଜାଙ୍କ
ଅନୁମତି ନେଇ ତାଙ୍କ ଘର ଖୋଲିଲେ ।
ସେ ଜାଣି ନଥିଲେ ଯେ ଗୁଣକ୍ୟା ତାଙ୍କର
ସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି ଗରୀବଙ୍କୁ ବାଣ୍ଟି ଦେଇଛନ୍ତି ।

କଥାଟି ସେ ଖୋଜିବାରେ ଲାଗିଲେ ଓ
ସିନ୍ଦୁକଟି ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା । ସଙ୍ଗେ
ସଙ୍ଗେ ସେ ସିନ୍ଦୁକ ଖୋଲି ପେଟିକାଟି ପାଇଲେ
ଓ ପେଟିକା ଖୋଲି ସୁଗନ୍ଧିତ ତାଳପତ୍ରଟି
ପାଇଲେ । ସେ କୌତୁହଳୀ ହୋଇ ତାକୁ
ପଢ଼ିବାକୁ ଚାହିଁଲେ । ସେଥିରେ ଲେଖାଥିଲା,
“ଯିଏ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଜୀବନ ବିତାଉ ନ ଥିବ ଓ
ଏହି ସୁଗନ୍ଧ ଶୁଦ୍ଧ ତାହାର ମୃତ୍ୟୁ ହେବ ।”

ଏକଥାର ସତ୍ୟତା ଜାଣିବା ପାଇଁ ସେ
ତାଳପତ୍ରକୁ ଇଣେ ସାଧାରଣ ଲୋକର ନାକ
ପାଖରେ ଧରିଲେ । ସେ ମରଗଲା । ସେହି

ପେଟିକାସ୍ଥିତ ଦୁର୍ବ୍ୟର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସ୍ବପ୍ନ କେବଳକୁ
ସେ ବହୁତ ପ୍ରୟତ୍ନ କଲେ । କିନ୍ତୁ କିଛି ଫଳ
ହେଲା ନାହିଁ । ସୁବନ୍ଧୁ ଭାବିଲେ ଯେ କିଛିଟା
ଗନ୍ଧ ତାଙ୍କ ନାକରେ ପଶିଛି, ସେ ଦୃଢ଼
ମରଯିବେ । ତେଣୁ ସେ ମଧ୍ୟ ମନ୍ଦୀର ସ୍ଥଳ
ଜୈନ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଗ୍ରହଣ
କଲେ । ଅନ୍ୟ ସନ୍ନ୍ୟାସୀମାନେ ଜାଣିଥିଲେ
ଯେ ସୁବନ୍ଧୁ କେବଳ ପ୍ରାଣ ଭୟରେ ସନ୍ନ୍ୟାସ
ନେଇଛନ୍ତି, ପ୍ରକୃତ ବୈଦ୍ୟ ବା ଇଶ୍ବର
ଭକ୍ତି ଯୋଗୁ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କର
ତାଙ୍କ ପ୍ରତି କୌଣସି ସମ୍ମାନ ନ ଥାଏ ।

ଗୁଣକ୍ୟାଙ୍କ ପ୍ରତି ବିଶ୍ବାସଭାବକେତା କରି
ସେ ସୁଖୀ ରହି ନଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ଗୁଣକ୍ୟା
ଭସ୍ମ ହୋଇଯାଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେ ସୁବନ୍ଧୁଙ୍କ
ଉପରେ ପୁର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେଲେ । ଯେତେ-
ଦିନ ସୁବନ୍ଧୁ ବଞ୍ଚି ରହିଲେ ସେତେଦିନ କେବଳ
ଅନୁତାପ, ଭୟ ଓ ଦୁଃଖରେ ଦଗ୍ଧ ହୋଇ
ଜୀବନ ବିତାଇଲେ ।



ତାସ୍ମାନିୟାର କୁର ଜନ୍ମଦଳ

ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆର ଆଗ୍ନେୟ କୋଣରୁ ଥିବା ତାସ୍ମାନିଆ ଦ୍ଵୀପର ବାତାବରଣ ଖୁବ୍ ପ୍ରଶାନ୍ତ । କିନ୍ତୁ ସେହି ପ୍ରଶାନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳହିଁ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ଭୟଙ୍କର ହେଟା ଓ ବାଘୁଆ ବିଲେଇ (ଟାଇଗାର କ୍ୟାଟ୍) ଭଳି ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳ ।

ତାସ୍ମାନିଆ ହେଟା ଆକାରରେ ବେଶ୍ ବଡ଼ । ଦେଖିବାକୁ କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣ । ମାଲ୍ ହେଟାର ଫୁନ ପାଖରେ ଥାଏ ଗୋଟିଏ ଥଳ । ଶାବକ ଜନ୍ମ ହେବା ପରେ ତନିମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଥଳରେହିଁ ରହୁଥାଏ । ସବୁଦିନ ମା'ର ଫୁନ ଶାବକର ମୁହଁରେ ଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ଭୋଷ ହୁଏ, ସେତେବେଳେହିଁ ସ୍ଵାଧୀନ ଭାବରେ ଘୁଙ୍ଘି ପାନ କରେ । ଗୁଡ଼ିଆକ ଏମାନେ ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ ରହନ୍ତି ଓ ଦିନ ହେଲେ ଯାଇ ବଣରେ ବୁଲନ୍ତି । ଏକଦା ଏମାନେ ସାରା ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆରେ ବ୍ୟାପି ରହୁଥିଲେ ।

‘ତାସ୍ମାନିଆ ଡେଭିଲ୍’ ବୋଲି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଜନ୍ତୁର ଫୁନକୁ ବି ଥଳଟିଏ ଆବୋର ରଖିଥାଏ । ଏହାର ମୁଣ୍ଡଟିମାନ ବଡ଼ ଏବଂ ଦେହ ବେଶ୍ ମଜ୍ଜୁଦ । କାନ ଦୁଇଟି ବଡ଼ ବଡ଼ । ମୁହଁଯାକ ରୁମ୍ ଥାଏ । କାନ୍ଧ ଓ ପିଠିରେ ଥଳ ଦାଗ ଥାଏ । କଳ ଓ ବାଇଗଣି ରଙ୍ଗର ଏ ଜନ୍ତୁ କେବଳ ଗୁମ୍ଫାରେ ଆହାର ସନ୍ଧାନରେ ବାହାରେ । ଖରାରେ ଏମାନେ କିଛି ଦେଖିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ତାସ୍ମାନିଆ ଡେଭିଲ୍ ଅନ୍ତନ୍ତ ହୁଏ । ଏମାନେ ସବୁବେଳେ ନାଚୁଛନ୍ତି କରୁଥାନ୍ତି ବୋଲି ଅନେକେ ଡେଭିଲ୍ ଶାବକମାନଙ୍କୁ ପାଳନ କରନ୍ତି ।

ବାଘୁଆ ବିଲେଇ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଆଉ ଏକ ଜୀବ । ଏମାନେ ଦେଖିବାକୁ ବିଲେଇ ପରି । ଏମାନଙ୍କ ଦେହର ରଙ୍ଗ ବାଇଗଣି । ତହିଁ ଉପରେ ଥଳ ଗୁମ୍ଫା ଥାଏ । କାନ ଶେଷ, କିନ୍ତୁ ଲମ୍ବା ଦୀର୍ଘ ।





ସେମିତି ସକାଳର ବାଉଁଶ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଜଳାଏ...
 ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଧୂଳେଇର ପରିଷ୍କୃଷ୍ଟ
 ସନଲାଇଟ କରାଏ

କିଛି ତଥ୍ୟ, କିଛି ସମ୍ଭବ କେବେହେଁ ବଦଳେନା ।
 ସେମିତିକି ସକାଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଉଦୟ,
 ଆଉର ନାଭୁଣୀ ଉପରେ ଥିବା ବାସ୍ତବ୍ୟ,
 ପୁଣି ତାକୁ ଜୀବନ ବସନ୍ତରେ ଜଣେଇବା, ନାଟ-ଗୀତ
 ଆଉ ଘରବରଣା ବସନ୍ତରେ ଉପସୋଗୀ କଥା
 ଶିଖେଇବା... ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଧୂଳେଇ ଆଉ ଲୁଗାପତାରି ଭଲେଇ
 ପାଇଁ ସନଲାଇଟର ବାଟ କଟେଇବା ।

କାରଣ, ଆଉ ଜାଣନ୍ତି ଯେ — ଏମିତିକି ଧୂଳେଇ
 ସାରୁନ ଅଛି ଅନେକ, ହେଲେ ଘରପାକର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ
 ଧୂଳେଇ ପାଇଁ ସନଲାଇଟ
 ହେଉଛି କେବଳ ଏକ ।



SUNLIGHT

ସନଲାଇଟ ସାବୁନ - ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରି ଧୂସ, ଉତ୍ତମାର ପରିଷ୍କୃଷ୍ଟ ତଥ୍ୟ!

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟୋକ୍ତ କୁଳ ୧୯୮୭ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ



Pranlal K. Patel

A. L. Syed

★ ଭରସ୍ୱ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପନ ପରିଚୟୋକ୍ତ କୁଳ ଗୁରୁ ଧାତୁରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଏକ
ପରିଚୟୋକ୍ତ ସମ୍ପର୍କିତ ହୋଇଥିବା ★ ଏପ୍ରିଲ ୧୦ ସୁଦ୍ଧା ପରିଚୟୋକ୍ତ ପତ୍ରସୂଚୀ ଦିଆଯାଉ ।
★ ସଦାଧିକ ଉପସ୍ଥାପନ ଦିବେଶିତ ପରିଚୟୋକ୍ତ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
★ ପରିଚୟୋକ୍ତ ସହ ପ୍ରେସ୍‌କର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ତଦାମାମା
ପଠେ । ପରିଚୟୋକ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦, ୨୨ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଫେବୃଆରୀ ୮୭ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ଚନ୍ଦ୍ର : ନ ମାନିଲେ ପଥର,

ଦ୍ୱିତୀୟ ଚନ୍ଦ୍ର : ମାନିଲେ ଠାକୁର !

ପୁରସ୍କାର ବଜୟୀ : କବିରାଜ ସାହୁ, ଜଟଣୀ ।

ବଜୟୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ପ୍ରଶ୍ନମାଳର ଉତ୍ତର

୧. ଅନନ୍ତ କର୍ମଣ ଶ୍ରେଣୀଗଣ । ୨. ନଅଟ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ । ୩. ସାର୍, ପ୍ରାନ୍ତସ୍ୱ, ତ୍ରେକ୍ ।
୪. ଆବେଲ୍, ଟାସ୍‌ମେନ୍ । ୫. ଉକ୍ତୋରୀଆ ଜଳପ୍ରପାତ ।

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., 188 N.S.K. Salai, Madras 600 026 (India) and
Published by B. VISWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandama-
ma Buildings, Vadapalani, Madras 600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adapting
them in any manner will be dealt with according to law.



CHANDAMAMA

It unfolds the glory of India—both past and present—through stories, month after month.

Spread over 64 pages teeming with colourful illustrations, the magazine presents an exciting selection of tales from mythology, legends, historical episodes, glimpses of great lives, creative stories of today and knowledge that matters.

In 12 languages and in Sanskrit too.

Address your subscription enquiries to:

DOLTON AGENCIES 188 N.S.K. ROAD MADRAS-600 026

“ଯୋଉଦିନ ପ୍ରଥମକରି ମୋ ମୁହଁରେ ବ୍ରଣ ଦେଖିଲି...”

ସେଇଦିନ ‘କ୍ଲିଅରେସିଲ’ କଥା ଜାଣିଲି”



ସେଦିନର କଥା ମୋର ଭଲରୂପେ ମନେ ଅଛି । ମୁଁ ଏତେ ଖୁସିଥିଲି ସେତେବେଳେ... ମୋ ନାନାଙ୍କ ବାହାଘର କେବଳ ସପ୍ତାହେ ବାକି ଥାଏ । ଆଉ ମୁଁ ଦର୍ପଣ ଆଗରେ ନୂଆ ଲୁଗାପଟା ପିନ୍ଧି ଦେଖୁଥିଲି । ହଠାତ୍... ମୋ ମନରେ

ଛନକା ପଶିଲା, ମୋ ଗାଲରେ ବ୍ରଣଟାଏ ଉଠିଛି । ହେ ଭଗବାନ, ପ୍ରଥମକରି ବ୍ରଣ ଉଠିଲା, ସିଏ ବି ଏଭଳି ସୁଖଦ ଅବସରରେ ! ମନରେ ଭାବନାର କୁଥର-ଭଜା, ସେତିକିବେଳେ ନାନା ବାହାରୁ ଆସିଲେ ଆଉ ମୋ ମୁହଁର ବ୍ରଣ ଦେଖି ମନ୍ଦ୍ର ବୁଝିଗଲେ ।

ସିଏ ବୁଝେଇଦେଲେ ଯେ, “ଆଲୋ ପାଗଳୀ, ଏଇ ବୟସରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ବ୍ରଣ ବାହାରେ । ମୋର ବି ବାହାରିଥିଲା ଆଉ ମୁଁ କ୍ଲିଅରେସିଲ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲି । ତୋର ବି ଲଗେଇବା ଉଚିତ୍ ।” ବିଶ୍ୱାସ କର, ମୁଁ ବି ଲଗେଇଲି ଆଉ ବ୍ରଣ ସଫା ହେଇଗଲା ।...

ଏତିକି ଜମେ ବି ଜାଣିଯାଇଥିବ ଯେ ନାନା ବାହାଘର’ର ସେ ଅପାହୋରା ମଜା ମୁଁ ପ୍ରାଣଭରି ଉପଭୋଗ କରିଥିଲି ।

କ୍ଲିଅରେସିଲ ବ୍ରଣସବୁ ସଫାକରିଦିଏ ଆଉ ନୂଆ ବ୍ରଣ ଉଠିବାକୁ ଦିଏ ନାହିଁ ।



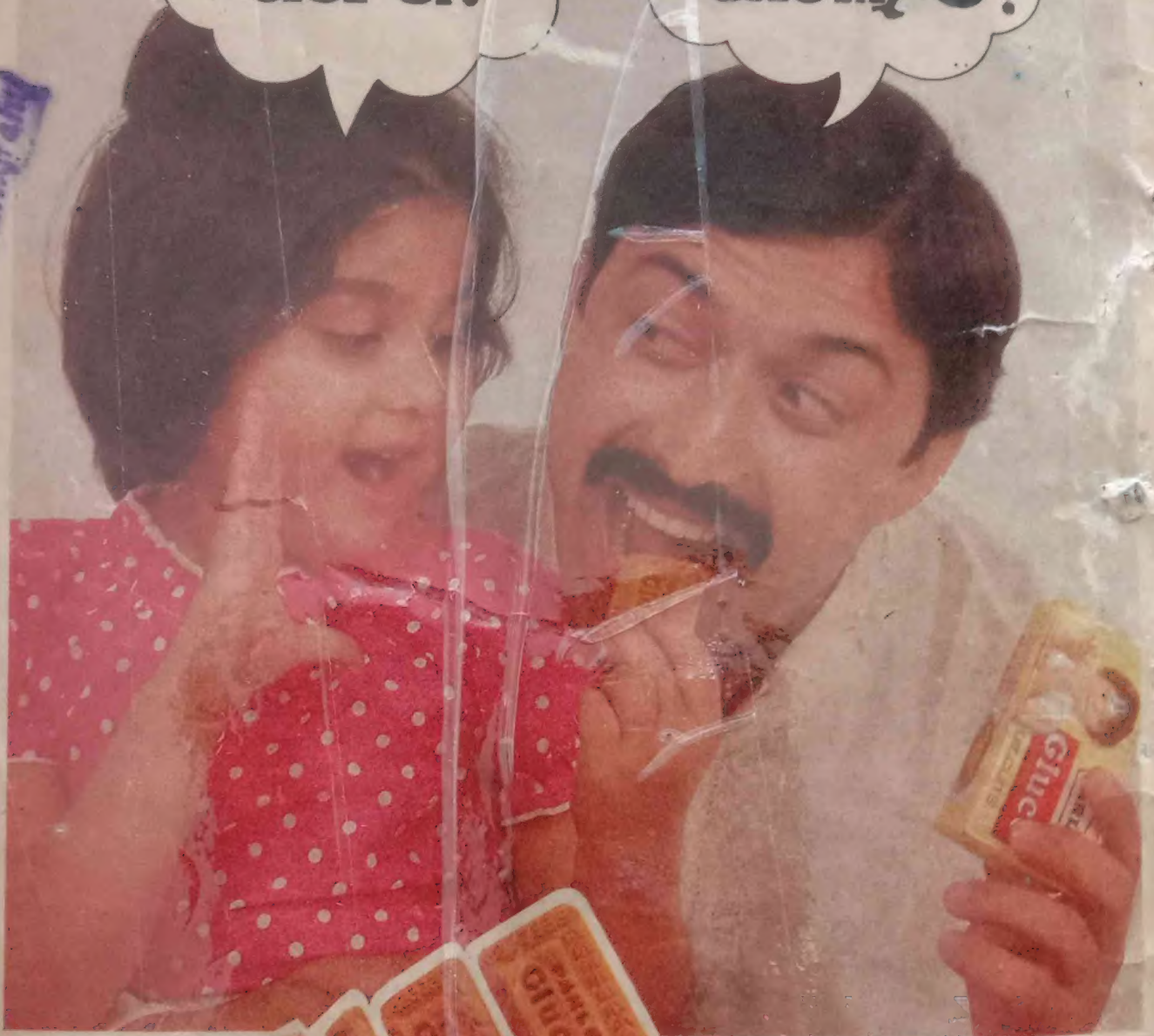
କ୍ଲିଅରେସିଲ

ବ୍ରଣ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଇଷ୍ଟେ, ପ୍ରକୃତରେ ଜାମଦିଏ

ପିତା ଜି?

ପାଲେ-ଓ!

Anil Kumar Panigrahy



PARLE
Gluco

ସ୍ନେହରେ ପାକନ୍ତୁ 'ପାଲେ-ଓ'

ସ୍ବାଦ ମଧୁର ଶକ୍ତିରେ ଭରପୁର ।

'ପାଲେ-ଓ' ଭଲ କାହିଁକି?

ସାଦା ଉପରେ ଅପର ଅସିମାଦ, ତାକୁ ସ୍ବେଦମୟ ବୁଦ୍ଧି
ନାଆଁରେ ତ ତଦାବଦାପାଦ ! ଆଉ ସବୁ ସିଏ ପାଲେ ଗୁଡ଼ୋ
ବୁଦ୍ଧି ଦେଲା, ଚେତେ ତ ବଥା ସମୟ । ଅତୀତର ନିକଟ ସିନ୍ଧୁ
ପାଲେ ଗୁଡ଼ୋକୁ ଆବାଦବୁଦ୍ଧିକତା ଦେବରେ ଅଭାବନ
ତାହାପାରିବେ 'ପାଲେ-ଓ' ଆଉ ଅଜ୍ଞାନ-କାଳରେ ତା'ର ସ୍ବ-
ଜୀବନ'ର ଉତ୍ତମତା—ସାଦା ବଢ଼ିଆ ଦୁଧ, ଚନ୍ଦନ ଆଉ ପର୍ବତ'ର ମଧୁର
ସିନ୍ଧୁଗୁରୁ ଆସେ । ଜୀବନ ଶକ୍ତି—ସାଦା ପର୍ବତ'ର ପଦାପରେ
ସଦାବୁଦ୍ଧ—ଗୁଡ଼ୋ ଦେବ । ଜିବ ହୁଅନ୍ତୁ—ସାଦା ସଦା ମୁହଁରେ ପାଣି ଆଣେ ।